

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 763. Kiadóhivatal 708.

A gyémántember.

Budapest, június 8.

Felség, június nyolczadika van, negyvenharmadik évfordulója a történelmi napnak, melyen Szent István koronáját fölkenet fejére tették. Felség, negyvenhárom év alatt sok jó szerencse, sok balszerencse érte, de a legdrágább gyémántot most tette lábaihoz az alázatos Gondviselés. Ez a gyémánt, melylyel nem vetekedhetik az angol királynak kincses Indiáktól kapott gyémántja sem: csodás csiszolása, a sötétben vakítóan ragyogó, embereket éltető s embereket pusztító, fényes és hatalomosztó klenódium. A neve, akár a Kohinóré és Kulinnané, ugyancsak K-val kezdődik. A neve: Khuen.

Felség, koronázásának negyvenharmadik évfordulóján elmondhatja, hogy legboldogabb és leggazdagabb uralkodója az egész világnak. Mert Felségedé a Khuen-gyémánt.

Amióta ez a klenódium kincstárába került, mintha jóra fordult volna minden, ami bajnak és csapásnak indult. Uralkodásának alkonyán, mint szép asszonyt az első ezüsthajszál, megijesztette Felségedet egy negyvennyolczas parlament lehetősége. Az idők körforgása hatvan esztendő multával ugyanazt a képet hozta Felséged elé, amelyet uralkodása elején kellett látnia s emlékezünk Felséged melankólikus,

fájdalmas sóhajtására, hogy: „ugy látszik, hiába éltem.“ S lám — amióta ez a gyémántember megjelent, egy csapással megváltozott minden. A negyvennyolczas parlament képe elmúlt, mint egy álom, a negyvennyolczas lidércnyomás nem fekszik többé Ausztria mellén s ha Felséged távolesó rezidenciájából elnéz Magyarország felé, talán hitetlenül is dörzsöli a szemét, mert önmagának is alig tudja elhinni, hogy az utolsó hat esztendő csak egy hajszás, hátborzongató álom volt s a magyar parlament voltaképpen most is ugyanaz, mint volt hat esztendő előtt, csak valamivel még engedelmesebb és nagyobb a többsége s valamivel még elkeseredettebb és dultabb a kisebbsége. Mint egy rémálomból ébredt koronás Rip van Winkle, Felséged alig mer ráismerni régi többségére, régi parlamentjére, régi hajbókoló szolgálóra. Pedig ez mind valóság. S ezt a csodát Felséged ragyogó gyémántja: Khuen tette. Ő a király csodatevő gyémántja.

Igy fest legalább az előadás, ha valaki az udvari páholyból figyeli.

S lehetséges, hogy a kritikus lelketlen munkát művel, mikor kötelessége szerint figyelmezteti Felségedet, hogy az udvari páholyon kívül is van hely, ahonnan a nemzet látja és másként látja az előadást. A nemzet látja a kulisszákat, látja a festett hazugságokat, látja a papirosból és vászonból he-

venyészett varázslatot és tudja, hogy Khuen nem gyémánt és csodatevése nem csoda, hanem brutális erőszak, mely a végén meg fogja magát boshalni. Igaz, Khuen a maga szolgálatkész buzgóságában pillanatnyi jót tett Felségeddel, mikor erőszakkal visszafordította az idők kerekét és elhiteti a fájdalmas királyi lélekkel, hogy az utolsó hat esztendő története csak álom volt s a valóság az, hogy van Felségednek engedelmes többsége, van szállítóképes parlamentje s van panaszos kívánságoktól szűz, elégedett magyar népe: de ezért a pillanatnyi felüdülésért Felséged fájdalmasan fog megszenvedni. Mert nem igaz, hogy az utolsó hat esztendőt ki lehet törölni a történelemből. A magyar válságnak egyik fázisa volt a koalíciós korszak, de hasonlóképpen csak a betegség egyik fázisa ez a most kezdődő korszak is. Nem a gyógyulás ez, csak egy másfajta krízis. Amilyen láz-álom volt a negyvennyolczas parlament, ugyanolyan láz-álom ez a fel-támadt hatvanhetes parlament is. Akkor a láz hidegrázással járt, most a láz forrósággal tüzei Felségedet. De álom ez az új fázis is. És él fog mulni ez is. Mert mi, akik a válságot állandóan figyeltük és figyeljük most is, fájdalmas nyíltsággal mondhatjuk meg, hogy nem mulhat el a válság semmiféle erőszak segítségével, csak ha okát és forrását szüntetjük meg. Ha ebből a

A Molanun.

Írta: Szűts Dezső.

(Utánnomlás tílos.)

Ragu-Raygam szíriai kikötőben fölvetek az állomáshajóra. Már hónapok óta csavarogtam a parton s lestem az alkalmat, hogy felkerülhessek egyikére az ott horgonyzó hajóknak, amelyek a Vöröstengeren szállították az utasokat és az árukat a közeli kikötőkbe. Valamikor hajótsiszt voltam, sok nehéz utat tettem az Oecéánon, ismertem a tenger veszélyeit, az örvényeket, sziklákat, még jobban a kikötővárosok ravasz kapzsi kereskedőit. De leszállítottak a hajóról, mert nem engedtem be a hajóra a rabszolgakereskedőket, az emberportékát, az ópiumot, a mérget, hamisított árukat s nem usztattam szaszaparillát. Kitétek Ragu-Raygamban.

Itt hire futott az esetről, amelyről akkoriban sokat tárgyaltak a kikötő koresmáiban, a kávéházak előtt s a hajóklubokban. Lassankint megismerkedtem a hajótsisztekkel, parancsnokokkal s ezek kikérték tanácsomat, mert tudták, hogy bátor ember vagyok, s merész hajós. De mikor hangosan tiltakoztam a hamisítások, csempészés és a rabszolgakereskedés ellen újból és újból, megegyeztek, hogy nem adnak helyet a hajóknak, mert mindenki rabszolgával kereskedett és dugarut vitt a hajófenéken. Csak tanácsot kértek, de óvatosan kerültek az alkalmat, hogy engem alkalmazzanak. Így majd-

nem éhenhaltam, mert nem értettem máshoz, mint a hajózáshoz.

Nagy örömmre éppen akkor, mikor vagyonom utolsó darabját, egy iránytűt is eladtam s árát elköltöttem, az állomáshajó parancsnoka a következő kérdést intézte hozzám egy éjszaka:

— Nem tudok sokat adni, de könnyű dolga lesz. Jön a hajómra? Egyelőre az utasokat helyezi el s a fűtőkre felügyel. Aztán — majd meglátjuk.

— Topp, — mondtam hajósszokás szerint s másnap jelentkeztem a hajón, a Molanun. Reszkettem az izgalomtól, lobogott bennem a tengerészvér s indulót vert agyamban a vágy, hogy tengerre megyek. Hógyme! Évek óta szenvedtem a parton s minden hajó indulása beteggé tett, hogy nem mehetek velük. Háromszor be is ugrottam a tengerbe. Kihalásztak s partra tettek.

Végre a Molanun fedélzetén voltam. Bemutattak a hajó tulajdonosának, aki izgatottan kiabált a matrózokra. Velem kezet fogott, pár rézpénzt vett ki zsebéből, miseszavakat mormogott, s átadta. Engem a parancsnok levezetett a fűtőszobába, kijelölte helyemet a gép előtt s otthagytott.

Hirből tudtam, hogy a Molanun régi, öreg hajó s Ragu-Raygam kormányzójának szállít fűszert, czukrot, édesgyökeret, szénát a közeli városokból, ide-oda viszi a kormányzóság alkalmazottait s a partmentén védi a legelésző csordákat, amelyekben a benszülöttek néha nagy kárt tettek. Utóbbi időben

csoportonként hajtották el az ökröket. Alig volt már csorda a parton, de a hajó ott járkált még akkor is, mikor már régen megélték az arabok az egész parti eserdét.

A Molanun kilenczen voltunk: a tulajdonos, a parancsnok, négy matróz, egy szerencsen szakács, egy hajóinas, egy mulattleány, aki a szakács mellett kuktáskodott. A levelezést egy rosszul borotvált ember végezte.

A hajó nagyon rozoga volt s itt-ott már beszívargott a víz a hasadékokon. Alig tudtuk betömni a lyukakat. Egy kisebb vihar is elsüllyesztette volna, ezért mindig partmentén haladtunk. Rendesen azonban veszteltünk a kikötőben.

Engem a gép mellé állítottak s fűtöttem. Ehez is értettem, nem kell hozzá nagy tudomány. Am itt kevés volt a kőszén s csinján kellett banni a tüzelővel. Inkább lopdostuk a szomszéd hajókról, amelyek csak úgy okádták a fűtőt s mindig nagy utakat tettek. Különösen az angol hajókat dézsmáltuk éjszakánként, amikor a legénység aludt. Le is néztek bennünket a nagy hajók, de a kis czirkálók is. Megdezsmáltuk a kormányzóság raktárait is, s a partmentén halásztunk, ha éhesek voltunk. Amit fogtunk, be kellett adni a tulajdonosnak, aki átvette s bezárta a kamarába. Abból ugyan senkise evett.

A hajó azonban hajó volt s büszkén hirdette a parancsnok, hogy a kormányzó hajója. Sokszor mikor közlékeny lett, elmondta, hogy a kormányzó kedvenc hajója a Molanun, s ha egyszer valami baj éri, új

régi válságból igazi gyógyulást keresünk, akkor a nemzetet nem elnémitani és letörni, hanem kielégíteni és elégedetté kell tenni. Ezt pedig a Khuen-gyémánt nem sugta meg Felsőgednek. S a kurta öröme hosszú szomorúság fog következni.

Hiszen ime, éppen ma olvassuk hivatalos és gőgös bejelentését, hogy Khuen el van határozva. Mire van elhatározva? A többség jogainak minden áron és minden eszközzel való érvényesítésére. Ha a kisebbség mocczanni mer, ha csak abba a gyanuba esik, hogy obstruálni próbál: Khuen rácsap, mint a héjja. Ahogyan az ő választásai jobban ütöttek ki, mint a Tisza választásai, meg akarja mutatni, hogy az ő november tizenhét napja is eredményesebb erőszak lesz, mint a Tiszaé volt. Ott veszi fel a fonalat, ahol Tisza elejtette, vagy helyesebben szólva: ott veszi fel a zseb-kendőt, ahol Perczel Dezső kezéből kiszakították. Keresztüljár a házszabályokon, de mégis érvényesíteni fogja a többség jogait. Ezt hirdeti Khuen. Hát hiszen ugy szép a spanyol, ha büszke és illik a kegyelmes hidalgóhoz ez a büszke hang. De Felsőged láthatja belőle, hogy ez a kormány és ez a többség változatlanul beteg és ma is arról delirál, hogy a többségnek jogai vannak és ezeknek a jogoknak érvényesülniök kell, ha vasvillák potyognak az égből, akkor is. Pedig Felsőged megmondhatná beteg szolgájának, hogy volt a magyar parlamentnek az utolsó hat esztendőben is többsége s az a többség is akarta jogait érvényesíteni, de nem lehetett. Felsőged megmondhatná, hogy nem lehetett. Pedig az a többség a törvényben régen biztosított jogokat akarta csak érvényesíteni s nem a királynak akart a meglevőkhöz új jogokat ajándékozni. Mégse lehetett. Hát nem változatlanul beteg ez a Khuen, ha a többség jogainak érvényesítését olyan szent

célnak mondja, melynek eléréseért minden eszközt meg szabad és meg kell ragadni? Ebből a szimptomából Felsőged is láthatja, amit a nemzet régen lát, hogy a válság nem múlt el, tovább tart, sőt most legkritikusabb a helyzet, mikor gyógyulással hiteget.

Fáj ezt éppen június nyolczadikán elmondani Felsőgednek, de mégis el kell mondani. Khuen nem gyémánt, aki csodákat művel, hanem ellenkezőleg. Khuen sár, melylyel megdobálták az ezer sebből vérző nemzetet. Khuen nem gyógyította meg a helyzetet, hanem elmérgesítette. És Felsőged nem sokáig fogja őrizni kincstárában ezt a hamis gyémántot. Mentül becsesebbnek gondolta, annál ingerültebben fogja kincsei közül kidobni. És röstelni fogja Felsőged, hogy valamikor gyémántnak nézte.

Amit a nép gondol.

Budapest, június 8.

Tegnap nagyon érdekes ülése volt a porosz képviselőháznak. A porosz király czivillistájának felemeléséről tanácskoztak s Hoffmann szocziáldemokrata képviselő olyan beszédet mondott, amely nyíltan talán nem is, de titokban és ki nem mondottan ott rezeg a nép fiainak lelkében és gondolkozásában. Mert mikor azt mondta, hogy a porosz király naponta 43,065 márka fizetést huz, tehát óránként 5383 márkát, percenként 89 márkát s másodpercenként másfél márkát, hogy tehát az alatt, mialatt egyet tiüssent, már három márka fizetés jár neki, bizony sok minden nyomoruság eszébe jut az embernek.

A szocialisták nem kedves emberek, nem is udvariasak, s nem is igen válogatják a szót. Rheinbaben pénzügyminiszter nagyon szépen, nagyon okosan tudta megmagyarázni, hogy a czivillista nem a királyok passziójának kielégítésére való, hogy abból sok-sok embert kell eltartaniok s hogy igen sok olyan kiadást kell fedezniök, ami a ko-

ronás főre nem épen a legkellemesebb teher. Mégis a nép nem Rheinbaben szavait tapsolja meg, hanem Hoffmannét, a szocziálistáét. Mert a nagy számoknak fasciáló erejük van s ha rámutathat arra, hogy a porosz király egy nap alatt többet keres, mint egy porosz munkás negyvenkét év alatt, bizony ezzel nagyobb hatást ér el, mint az az egész igazság, amit a pénzügyminiszter tudott elmondani szép és okos beszédében.

Valamikor, az abszolút királyságok korszakában, még büszkévé, boldoggá és megelégedetté tette a népet az, hogy nagy Frigyes magát az állam első szolgájának mondta. Akkor ez a mondás még legezgette a nép hiuságát, pedig a mondásban akkor nem is volt belső igazság. De ma, mikor a változott állami élet igazán az állam első tisztviselőjévé degradálta a királyokat, amikor a nép és a parlament hatalma a királyéval egyenlő, affektációt lát abban, hogy a király magát az állam tisztviselőjének mondja s ezen a réven fizetést kér.

XIV. Lajostól a mostani generációig nagy változáson ment át a királyi méltóság. S míg akkor örömmel és gyönyörűséggel szemlélte az udvar fényét a nép, ma, mikor az uralkodói hatalom korlátok alatt van s mikor nem a király az állam, hanem a nép tekinti magát annak, keserüket nyel, mikor a czivillista megszavazásáról hall.

Ez a keserűség él mindenkiben, aki a saját kedvezőtlen anyagi viszonyaira, a nagy adókra gondol. A különbség csak abban van az emberek közt, hogy az egyik kimondja ami a szívében fekszik, brutálisan, kegyetlenül, tulhajtva az igazságot, a másik pedig az eszére is hallgat s azt is meggondolja, hogy a királyi méltóság nem áll abból, hogy az uralkodó még a hálókabátjára is felveszi a biborpalástot s hogy a koronát úgy hordja a fején, mint más ember a házisapkáját. Azoknak összeszorul a torkuk, ha a czivillistáról hallanak s azoknál mindig hangos tapsra számíthat az olyan beszéd, mint a porosz Hoffmanné.

hajót épített, hasonlót a többiekhez, amelyek gunyosan rohantak el mellettünk s a matrózok jókedvűen vízzel lefecskendezték a Molanut.

— Az én hajóm, — mondta a parancsnok különös önteltséggel, hivatalos hajó. Ha elsüllyed, mind a nagy hajókra kerülünk. Örökös kenyér ez, fiuk. Hát csak serényen dolgozzatok.

Én fütöttem, hogy beleizzadtam, loptam a szentet, halásztam a partok mellett, s szidtam a többieket, hogy nem igyekeznek. Azok nagyot néztek, vállat vontak. Mindig új tervekkel állottam elő a parancsnoknak, hogy az utazóközönséget rácsalogassuk a hajóra, mert nem igen jöttek. A parancsnok meghallgatta terveimet, aztán megbizott, hogy seperjem ki a kabinokat, vagy hozzam be az utasok málháit a hajóra.

Mindenre vállalkoztam, mert azt hittem, hogy egyszer kijutunk a bajból, a kikötő mocsaras vizéből, a nagy hajók közül s kijutunk a kék vizekre, ahol nincs part és nincs piszmogás, de sivit a szél, ver a hullám az ég felé. Hajó leszünk, s nem parti bárka. Vad indulatok fogtak el ilyenkor s erősen fütöttem a kazánt, a hajó gyorsan hasította a vizet. Ilyenkor a konyhába küldtek s az edényeket simára, fényesre pucoltatták velem, vagy csempészekre vadásztattak.

Elégedetlen lettem, lázongtam s bujtogattam a többieket. Nevettek s így szóltak:

— Ne bolonduljon, örüljünk, hogy megvagyunk. Nem kell nagyon kimenni a tengerre, mert ez a korhadt aloktmány elsüllyed,

vagy belénk szalad egy rászád úgy véletlenül, tréfából s ketté szeli a bárkát. Csak part mellett és lassan!

A hajó parancsnoka, hideg, ravasz orosz, nevetett s megszigorította a szolgálatot.

— Ön azt mondja, ez nem hajó, hanem zöldségzállító uszály? Tessék dolgozni, szentet szerezni, húst szerezni, utas után nézni. Nagyon későn kél s nem lát a dolog után. Kijár a hajóról. Ezt beszüntetem. Sok időt tölt az evéssel. Egy-kettő nyomja le a falatot. Szabad idejében olvas és társalog. Ezt okosabban használhatja fel. Jöjjön a tulajdonos kabinjába s beszélje el, kicsoda, micsoda, hol járt, mit csinált. Nagyon mulatságos lesz, ha vicceket is mond. Így számíthat előléptetésre. Maga szolgálhatja fel az ebédünket is.

Először ki akartam szállni a hajóról, aztán engem akartak kitenni. A Molanu folyton használhatatlanabb lett, a fizetést a tulajdonos nehezen adta. Mindig reszketett, idegesen szidta a legénységet, olykor tombolt, s a legválogatottabb káromkodással fogadott bennünket. A parancsnok kajánul kijelentette, hogy pénz nincs és éhenhalunk. A legénységet minden hónapban kitorpelt a frász.

Észre se vettem, hogy árukat csempészünk, tiltott fegyvereket szállítunk, opium- és méregkereskedők utaznak a hajón, amelynek fenekén rabszolgákat vittünk a kormányzónak. A kazán mellett egészen eltompultam, mindegy volt már, csak legyen vége ennek a rettenetes állapotnak, a bizonytalanúságnak s jöjjön a biztos nyomoruság.

Valami nagy baj lehetett, mert a tulajdonos és a parancsnok mindig gorombábbak lettek. Lent, a hajó alján, annyit hallhatunk, hogy a kormányzó megbukott s a hajót sorsára bízta. A kormányzó megbizottja el is jött a hajóra s kiadta az utat mindenkinek. Most következtek a zord idők, az elégedetlenség nagy volt, a legénységet rugták, pofozták s nem volt szabad elhagyni a hajót. A tulajdonos beszüntette a szabadjegyeket a legénység hozzátartozói számára, ellenben ingyen szállított mindenkit, akitől még valamit remélt.

Most már döghuson éltünk s egymást ettük. A többi hajókról kövér matrózok s tisztek figyelték, mikor szuszszan a hajó utolsó. Mindenki utálta már a Molanut, legjobban a parancsnok. Én sajnáltam. Mégis hajó volt, ócska, rozoga csempészhajó, de kielégítette egyik szenvedélyemet. Nagyon szerettem a csempészekre vadászni s aztán elszedve áruikat, elereszteni őket. Ilyenkor legalább jó messze mentünk s egy kis esotpaté is volt a part mentén. Aztán beszámoltunk a sikerrel. Ez is volt valami. A többi hajón ilyenkor irigység fogta el az embereket.

De akármilyen zajt csaptunk is, akár-hogy nagyoztunk is, utasok nem jelentkeztek. Mindenki a szép, hatalmas gyorsjárata hajókra igyekezett. Nem is tudom, hogy éltünk, míg az új kormányzó jött. Vakon, bután, éhezve, fázva, folytonos rugások között. Fütőczimborám, a franczia, azzal mulatott, hogy megitta az odolat. Én a talpát sütő-

De akik meg is szavazzák a civillistát, az sem uszik szükségképen tejben, vajban s az élet terhe ő reájuk is gyakran ölmuszlyal nehezedik. S mégis az előbbieket a fantasztyák, ők azok, akik a királyi méltóságban a mai reális korban is emberfeletit látnak s az utóbbiak azok, akik tudják, hogy a király is húst, kenyeret eszik és hogy erre pénz kell még a királynak is. Szóval, akik embert látnak a királyban is.

A nép előtt mindig a Hoffmannok lesznek a népszerűek, az igazság bátor kimondói s a Rheinbabenek emberi felfogásához csodálatos módon épen a nép nem tud felemelkedni.

Budapest, június 8.

Közös miniszterek kitüntetése. Báró Schönauich után báró Burián is megkapta ugyanazt a kitüntetést. Bécsből jelentik ugyanis, hogy a király báró Burián közös pénzügyminiszternek a boszniai utazás alkalmából a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta elismerő legfelsőbb kézirat kíséretében.

A királynak báró Burián közös pénzügyminiszterhez intézett 1910. június 6-iki legfelsőbb kézírata szó szerint a következő:

Kedves báró Burián! Kiváló megelégedéssel győződtem meg személyesen a Boszniában és Herzegovinában már elért eredményről és önnek ezen országok körül szerzett kiváló érdemeinek elismeréseképp Szent István-rendem nagykeresztjét adományozom a díj elengedésével.

A bán szabadságon. Tomasics bán ma négyheti szabadságra indult és nejével Zágrábról Karlsbadba utazott.

Az első bosnyák tartománygyűlés. Szerajevóból jelentik: A június 16-án egybegyűlő bosznia-hercegovinai tartománygyűlésre megválasztott képviselők vallás szerint következőképp oszlának meg: 31 ortodox szerb, 24 muzulmán, 16 katolikus, és 1 izraelita. Az elnöki állásra Ali bey firduss (muzulmán), az alelnöki állásra Vojislav Scholla (szerb) és dr. Manditch N. katolikus vannak kinevezve, akiket bizonyosan meg is fogják választani. A tartománygyűlés csak rövid ideig fog ülni, amíg t. i. a költségvetést elfogadják és azután őszig elnapolja ülését.

A szerajevói polgármester lemondott. A szerajevói község tanács ma délelőtt tartott titkos ülés-

gettem tüzes vassal s parazsat tettem tenyeremre, mire ő forró gőzt eresztett rám. A parancsnok követ ejtett rá, mikor felfelé mentünk a lépcsőn, olykor hirtelen gáncsot vetett annak, aki mellette ment, vagy leütötte az öklével. A francia, meg én erre felszolgálás közben ráöntötték a forró levest. Ezért belénk kötött s minduntalan hibát talált a szolgálatban. A tulajdonos fogviesorítva ordított rettenetes szavakat s leköpte, aki a kabin felé tévedt. A hajóba pedig folyton szivárgott a víz. Szünet nélkül dulakodtunk, verkedtünk. Én már csak azt ordítottam:

— Menjünk a tengerre, haljunk meg ott, ne itt a pocsolóban!

Ilyenkor mindig leküldtek a hajófenékre, hogy fogják patkányt. A szakács nagy-szerűen elkészítette s az utasoknak úgy tálalta fel, mint finom bárányhúst. Kinonban sokszor kiültem a kormányos mellé s egy kis vörös halászhajóra lövöldöztem. Golyó helyett sóval. Ez még volt a hajón. A halászsók viszont a tulajdonost dobálták meg döglött halakkal s tuskókat eresztettek rá, mikor mellettük elment. A tulajdonos engem okolt s megszigorította a szolgálatot. Nagy jelentéseket kellett készíteni arról, ami naponta történik a hajón, a tengeren, a városban és a csillagos égen. Epp úgy, mint egy nagy hajón. Emellett felszúrni a fedélzetet. Az őrület szállta meg a hajót, amelybe folyton szivárgott a víz.

Egy nap a dán hajó parancsnoka átjött a Molanura. Ez a hajó mindig vilázkörönten

sén Kulovics polgármester nyolcz muzulmán köz-ség tanácsossal együtt beadta lemondását. Ez a lépés összefüggésben áll azzal a teljes vereséggel, melyet az önálló párt, melynek tagjai a muzulmán köz-ség tanácsosok, a választásokon szenvedett.

Uj horvát pártalakulás. Zágrábról jelentik: Azok a tárgyalások, amelyek már régebbi idő óta folynak a klerikális és a Frank-párt egyesítése érdekében, eredményre vezettek és a két párt koalíciója mihamar megtörténik azon az alapon, hogy maga Frank és családja kimarad az új alakulásból.

Nincs megalkuvás!

— Mezőssy nyilatkozata a helyzetről. —

A Reichsrath a magyar választásokról.

Budapest, június 8.

A kormány jövő terveiről eddig csak annyi jutott nyilvánosságra, hogy lehetőleg másfél hónap alatt sürgősen el akarja intéztetni az ugynevezett államszükségleteket, s hogy ennek érdekében még a november 18. reprizétől sem riadna vissza. Gyönyörű kis program! A sok síváreg közepette jól esik olyan államférfiú nyilatkozatot hallanunk, mint amelyet Mezőssy Béla volt államtitkár, a Kossuth-párt illusztris tagja tett. Mezőssy, aki mindig a mérsékelt politikai irány követője volt, egész határozottsággal kijelentette, hogy ő is kész a legadázabb harczra a kormány ellen, ha ez csak szállítani akar Ausztriának s a nemzet minimális kívánságait sem tudná kielégíteni. Megalkuvást nem ismer. Nagyon nevezetes az is, hogy Mezőssy az általános, egyetlen s községenkinti választás mellett foglal állást, a városokban titkos szavazással. Ilyen reformban látja ő egyedüli remédiómat a mindenkori hatalom erőszakoskodásainak.

Figyelemreméltó a Reichsrath mai ülése is, amelyen Bienert báró osztrák miniszterelnök oltalmába vette Khuen választási rendszerét s azt hangoztatta, hogy az osztrák csapatokra szükség volt Magyarországon, ahol bevett szokás a szaronyokkal való választás, vagy amint ő mondotta, „a hadseregnek az

volt s ágyuitól rettegett mindenki, még a kormányzó is. A szicíliai hajók bárkák voltak mellette. Ur volt a tengeren s a szárazföldön. Közölte a tulajdonossal, hogy az új kormányzóknak állomáshajóra van szüksége s a Molanut szemelte ki erre a célra. Menjen vele a kormányzóhoz. A tulajdonos megmosdott, tisztá ruhát vett, feltűzte érdemjeleit, amiket önmaga kombinált és ajándékozott magának, kiosztott egy pár szabadjegyet köztünk, kimosta a száját, köpött egyet-kettőt s elment a dálnal. Hosszu napok következtek most. Rémhírek terjedtek el a hajón, a parancsnok megszigorította a szolgálatot s a legkisebb hibát pofonnal büntette. A hajót ellepték a kívánsiák s előre kiszemelték, amit meg akartak venni. A legénységre ügyet se vetettek, csak a vas- és farészeket vizsgálgtatták.

Mikor hazajött a tulajdonos, irtózatosan ordított, hogy vége mindennek, s mi vagyunk az okai, Lusta dögök vagyunk. Mehetünk.

Másnap munkások jelentkeztek a hajón. bevenszolták a kikötőbe a Molanut. Aztán kieserétek a meghasadozott oldalakat, vas-pánczélt raktak rá, új gépeket szállítottak, új kormányrudat láttak el, kifestették. Felhúzták rá Ragu-Raygan kormányzójának lebegőjét, s a többi hajók ágyulovésekkal üdvözölték az új hajót, (a vörös halászhajó döglött tintahalat dobott át.)

Megtudtuk mi is, hogy a Molanu postahajó lett. A kormányzó postáját szállítja s utasait viszi.

A tulajdonos fényes egyenruhát csinál-

a rendeltetése, hogy a monarchiát külső ellenség ellen megvédje s a belső rendet föntartsa.“ Miután Bienert így beolvasztott az összm monarchiába, kijelentette, hogy nem való Magyarország belügyeibe avatkozni. A legérdekesebb azonban az, hogy a Ház leszavazta a miniszterelnököt s elhatározta, hogy Bienert válassza fölött holnap vitát kezd. Így akadályozza meg a kitünő Bienert, hogy Ausztria ne avatkozzék a mi belügyeinkbe! És a munkapárt ma este mégis Bienert dicsőségét zengte, ahelyett, hogy Khuen a legerélyesebben tiltakoznék az osztrák betörés ellen. Igazán fölösleges az ausztriai szlávok segítsége, — akiknek a feje csupán a megsemmisített nemzeti-ségi párt miatt fáj, — higgyék el a magyar ellenzékben van és lesz elég erő arra, hogy leszámoljon ezzel a büzös rendszerrel minden egyes törvényteleniségeért. A lajtántuli szövetségesekből nem kérünk. Az ő barátságuk csakis tetézheti a veszedelmeket.

A király és a kormány terve.

Bécsi forrásból jelentik, hogy a király a hó 25-én, szombaton megtartandó trónbeszéd után még két napot tölt Budapesten, de sem általános kihallgatásokat, sem udvari ünnepeket nem fognak tartani.

E hó 28-án a király már Bécsben lesz, ahonnan rendez nyári pihenő helyére, Ischlbe tér. Ischlben fogadja gróf Khuen-Hédervary miniszterelnököt, aki a képviselők munkarendjéről fog előterjesztést tenni. Ischlből a felsőmagyarországi hadgyakorlatok színterére utazik az uralkodó.

A zempléni hadgyakorlatok befejeztével, szeptember második felében a király rövid tartózkodásra ismét Budapestre jön.

Értesülésünk szerint gróf Khuen a Ház megalkulása után a budget-provizórium, az ujoncz-jutalékok és a kereskedelmi szerződésekről szóló törvényjavaslatokat azonnali elintézés végett be fogja nyújtani. Számolnak azzal a feltevéssel, hogy ezek a törvényjavaslatok csak 7—8 heti vita után jutnak elfogadásra, úgy hogy szeptemberben meg lehet kezdeni a sorozást. Ha az ellenzék nehézségeket okozna és az államszükségletek elintézését obstrukcióval akadályozná meg, úgy a kabinet arra való tekintettel, hogy a régi képviselők házzabálya ma már nincs érvényben,

tatott s dideregve fogadta a kikötőváros előkelőit, a hajók parancsnokait. A mi parancsnokunk is díszes ruhát kapott, mi pedig ámulva néztük, hogy sohase látott emberek telepsznek meg a hajón. Arabok, örmények, izraeliták, világutazók, kafferek, beduinok, singalézok, ugynevezett szárazföldi patkányok járnak-kelnek, parancsolnak, esznek-iszznak, mulatnak a fedélzeten s nagyban megdagadják:

— S'enrichissez! S'enrichissez!

Minket pedig leküldtek a hajóba. Mindenki ezimet kapott, s egy-egy ezüstcsillagot két ezüststráfral. Felküldtek a szemétkamrába s a szolgálatot megszigorították. A hajót a sok finom, új ember vette át, a régi legénységet a hajómunkára szorították. Az új emberek vigyáztak a fedélzeten.

Aztán nem láttam többé az eget, sem a parti mozsarakat. Hallottam éjszakánként, hogy kint barsog a víz s dudol a szabad szél. Nem láttam csillagot, lent voltam a sötétben, lapátoltam a szenet, a por felmarta szememet. Kint voltam a Vörös-tengeren egy sötét börtönben, míg fent, a fedélzeten vidáman lebegtetta a szél az új zászlót s víz ének zajt sodorta a hullámok közé.

Azóta utálok a tengert, mert megcsalt. A villanylámpa derített előttem, dorombolt a gép, jöttek finom uri látogatók a fedélzetről s kíváncsian néztek: mit akar ez itt, ez a szomorú, könyös szemű matróz?

A tengerre kíváncsítottam vissza. A tenger megbüntet mindenkit, aki nagyon szereti.

még a nyári politikai hadakozás ideje alatt gondoskodni fog róla, hogy az obstrukció ellen a leg-
élesebb fegyverekkel lépessen fel.

A holnapi minisztertanács.

A kormány tagjai holnap délután fél öt órákor gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ülnek össze, amelyen ő bécsi útról fog referálni. A trónbeszéd szövegét csak a jövő heti minisztertanácsra fogják végleg megállapítani, miután holnap gróf Zichy János és Székely Ferencz miniszterek távol lesznek a fővárostól.

Miniszterek utazása.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök titkára, dr. Bárczy István kíséretében ma reggel fél nyolcz órákor Bécsből visszaérkezett Budapestre. Klein Ödön osztálytanácsos, a sajtóosztály főnöke, aki ugyancsak a miniszterelnök kíséretében volt Bécsben, már a tegnapi esti keleti expresszrel elutazott Bécsből.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ma délelben meglátogatta gróf Héderváryt és hosszabb tanácskozott vele.

Gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter tegnap este nyolcz órákor édesanyjának látogatására, Szabadbattyánba utazott. A miniszter Szabadbattyánból Sárbogárdon keresztül Pécsre utazik. Pécsről holnap este indul vissza a miniszter Budapestre, ahová péntek reggel érkezik meg.

Gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter a hét végén mandátumának átvételére, Besztercebányára utazik.

Székely Ferencz igazságügyi miniszter holnap reggel Szombathelyre utazik s ott délután átvesszi a kerület mandátumát. A miniszter pénteken reggel érkezik vissza Budapestre.

Mezőssy Béla kerületében.

A nagykállói választókerület polgársága 7-én nyugtatta át a mandátumot a kerület újból megválasztott képviselőjének, Mezőssy Béla volt földmívelésügyi államtitkárnak. Görömbey Péter esperes üdvözölte meleg szavakban, Zoltán Erzsike a nagykállói hölgyek, Leitner Boriska pedig a bálkányi hölgyek nevében óriási rózsacsokrot adott át. A képviselő tiszteletére Nánássy Andor takarékpénztári igazgató 600 terítékű ebédet adott. Innen Mezőssy Béla kerülete másik legnagyobb községébe, Balkányba ment, ahol hosszú kocsisórral fogadták. A község határában Nagy-Mátó Albert, bent a községben Hajdu Gyula üdvözölte igen melegen a megválasztott képviselőt.

Az üdvözlésre Mezőssy Béla hosszabb beszédet mondott, amelyben a politikai helyzettel foglalkozott:

— Vesztett csata után — ugymond — csak a vénasszonyok szoktak siránkozni és az osztrák hadvezérek, akik egyuttal emlékiratokat bocsátanak világgá, arról, hogy az ütközetet tulajdonképpen meg kellett volna nyerni. Egyik hibába sem kívánok esni, sőt ellenkezőleg, számolok az adott helyzettel és ehhez képest igyekszem magatartásomat irányítani. Az tény, hogy a választások eredményét illetően mindenki csalódott. Egyedül Khuen-Héderváry gróf nem, aki Magyarországot horvát tartománynak nézte, ehhez képest választott is és grózt. Megmondta előre: „Egy félévig preparálja az országot és az eredmény biztos.” Az ő vakmerősége az eszközök nem válogatásában igazolta őt, aki a nemzetet a hatalom nyomásával szemben az ellenállásra képtelenné tartotta. Gróf Zichy János és Tisza István, — akik a közjogi alap megvédésére hívták föl a nemzetet, — tévedtek; sőt Lukács László is, aki régi szövetségesei felé egy új párt alakulása érdekében kacsintott — azt hiszem, már nem akarná folytatni a megkezdett viszonyt; mindezzel semmi szükség, mert a kormánynak nagy, hatalmas többsége van. A jövőben a mi feladatunk a kitartó ellenzéki munka. Elég volt a nagyidai ezigányvajdák vezérekedési veszekedéséből. Hisz vesztésünk javarésze annak a teherszámlájára irandó, hogy sokan szanaszét az ország piacain úgy beszéltek s írtak Kossuth Ferenczről és Apponyi Alberttről, akiknek böles előrelátását az események nagyon is szomorúan igazolták, mint ahogyan jóízű falusi pásztorok még a bojtárlegényről se mosdatlan szájakodnak. A nép szívében — sok helyütt — megrendítették a hitet e férfiak iránt, anélkül, hogy önmaguk meg tudták volna nyerni azok bizalmát. Az így megvertettük aztán természetesen a kormány nyomásának, vesztésüknek hogy állottak volna ellent? A jelen választási küzdelem megingathatlan meggyőződés érlelte bennem azt, hogy csak oly választási reformhoz foak

hozzájárulni, mely a tiltósságot a városi kerületekben okvetlen kimondja. Nem lehet isteni erényt és emberfeletti kitartást követelni a tisztviselők, az államtól függő houpolgárok százezreitől, nem lehet azt várni, hogy egyéni egzisztenciájukat tegyék kockára azért, mert politikai meggyőződésükhöz hűek akarnak maradni. A városok nagy többségében a magyar elem túlsúlyban van és így semmi akadály nincs arra nézve, hogy százazrek politikai jogai gyakorlásának szabadságát lehetővé tegyék. Megerősödtem továbbá ama hitemben is, hogy a községenkinti szavazás a fuvardíjak elterelésével az u. n. ellátás címen való eletés és itatásnak megszüntetésével, az a hatalmas biztosíték, amelyetől én a nemzet ellenállási erélyének meggyőződését hiszem és remélem. Egyébként pedig tisztán a többség magatartásától függ a jövőbeni állásfoglalásom. A számla Ausztria részéről a külügyminiszter hivatalos lapja útján — a vigadóknaak prezentálva van. Követeltetik a Balkán-szerződés azonnali életbeléptetése, a hadsereg fejlesztése vérben és felszerelésben, főleg az új hadihajóknaak és a boszniai okkupáció összes terhének alkotmányos megszavazása. Értsük meg egymást. Átélttem tizenegy év óta a parlament legnagyobb viharait és viseltem sokszor a hazaáruló vádját, mert sem Széll, sem Tisza István ellen soha obstrukcióra kapható nem voltam. Éppen azért talán van valami súlya annak, hogyha kijelentem, hogy teljesen közönyös előttem, ha fel is oszlátják újból a házat, én ennek tudatával is nincs az ellenállásnak olyan neme, amit igénybe venni nem akarnék, ha a hatalmas többség a király s nemzet közti békét úgy akarná megteremteni, hogy minden áldozatot meghoz az ország terhére, de se gazdasági, se katonai téren kívánásainak tényleges megvalósítását nem hozza. Világosabban beszéltek. Az uralkodó irántunk bizalmatlan volt. Joga volt hozzá és hogy egy nagyon is hirdetné kifejezést használják. „nem engedte magát zsarolni a Kossuthistáktól.” Helyes. Semmi észrevételünk, hogy mára biza az állam vezetését és olyankhoz fordult, akiknek egyéniségében, politikai felfogásában több garanciát látott a monarchikus érdekek megvédésénél. Újból hangsúlyozom, hogy a felségnek ehhez joga volt. De viszont nekünk erkölcsi, becsületbeli kötelességünk minden erőket megfeszíteni, hogy a nemzet 14 évi küzdelme ne végződjön teljesen eredménytelenül. A mi bűnünk az volt, hogy zsarolni akartunk a nemzet javára a felségtől. A végzet lesújtott reánk: a felség haragjában és a nemzet itéletében. Mindeket előt meghajlunk. De viszont pipógya alakok lennének mindannyian, ha katonai téren legalább az önkéntes bizottság programjának tényleges megvalósítása előtt a nemzetre akár vérben, akár pénzben, bármiféle új terhet is engednénk. A kormányelnök ur azt mondotta, hogy „igyekezzik a kelenzes bizottság kívánalmait valóra váltani.” Az igyekezet nem elég, mi tetteket kérünk. Jöjünk van bizalmatlanoknak lenni. Khuen-Héderváry gróf azt a nagy bizalmat, melyet a királynál élvez és amelyet a felettünk való győzelemmel öregbített, nemcsak a németek törekvésében, létérésében keresse és találja fel, hanem támaszkodva hatalmas pártjára, mutasson reá arra, szemben Ausztriával, hogy ez a maroknyi ellenzék, amely a Házban van, mindenesetre elég erős arra, hogy la akarja, a törvényhozás menetét megakaszsa. Ha Ausztriával szemben katonai téren és gazdasági érdekünk megvédésénél erélyt mutat és sikert ér el: előttem az a személyi terhelttség, amelyet a jelen választási hadjáratral ért el, nem fog számbavétni, mert előttem még Lucifer is szimpatikus, ha csak nemzetem ügyét szolgálja. Ami pedig a bankkardésti illeti: annak oly szabályozása nélkül, amely a készpénzes felvételét és a mezőgazdasági hitelnek bizonyos érvényesülését nem biztosítja, hasztalan minden erőlködés. A hatalmas nagy többség kormánya jeleníti előre, hogy minden többség hibával, mert mindannyiunk kiirtása nélkül, remélem, az ellenzék egy tagja sem lesz kapható a meghunyászkodásra és én egy perczig sem vagyok kétségben az iránt, hogy ezt a küzdelmünket a jövő igazolni fogja. Mert pártokat lehet eltaposni, embereket szabad üldözött vadakként proskribáltak listájára írni, de a nemzetet büntetlenül megalázní nem fog sikerülni sem a mostani diadalmak hadvezérnek, gróf Khuen-Héderváry Károlynak, sem az utódjának.

A beszédet nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadták.

Bienertth védi Khuent.

Bécsből jelentik: A Reichsrath mai ülésének elején báró Bienertth miniszterelnök egy interpellációra válaszolva a következőket jelentette ki:

— Dr. Gessmann és társai képviselő urak a t. ház 1910. év június 3-iki ülésén az összkormányhoz interpellációt intéztek közös hadseregbeli csapatoknak a magyar választásokkal kapcsolatban történt igénybevétele dolgában. Ugyanezen ügyben a főntemlitett ülésen Schramek, Korcsewsk, Tresic,

Choce és társai a landwehrminiszter urhoz intéztek interpellációt. E két interpellációra válaszképen van szerencsém a t. ház tudomására hozni, hogy a cs. és kir. kormány a tényállás megállapítása végett felvilágosításért a közös hadügyminisztériumhoz fordult és tőle azt az értesülést kapta, hogy a hadügyi vezetés a királyi magyar kormány kívánására a rend és biztonság fenntartására a magyar országgyűlési képviseletválasztások alatt katonai csapatokat bocsátott rendelkezésére. (Choce képviselő: Ez nem engedhető meg!) Tekintettel arra, hogy a választások legnagyobb része egy napon tartatott és tekintettel a cs. és kir. hadsereg csapatainak, valamint a kir. magyar honvédségnek csekély állományára, elkerülhetlen volt arra az eshetőségre is előzetes intézkedéseket tenni, hogy ha a magyar korona szívében állomásozó csapatok nem volnának elégségesek és ezért a szomszédos osztrák hadtestek csapatából is kiegészítendők volnának, — ami eddig hasonló esetekben szintén szokásban volt. Tényleg szükségesnek is mutatkozott a szomszédos osztrák hadtestek csapatát igénybe venni, így pl. a 2. hadtest körzetében állomásozó több csapatot is, ebből azonban első sorban és túlnyomórészt oly csapatokat, amelyeknek hadkiegészítő területe Magyarországon van. Ami most már azt a kérdést illeti, vajjon a cs. és kir. hadsereg csapatainak igénybevétele a magyar országgyűlési választásoknál törvény szerinti jogosult-e, batorokodom a t. ház 1905. január 30-iki ülésén az akkori miniszterelnök által több analóg interpellációra adott válaszában tett azon nyilatkozatára rámutatni és újból kiemelni, hogy a védőerőtörvény 3. szakasza értelmében a hadseregnek és haditengerészetnek az a rendelkezése, hogy a monarchiát külső ellenségek ellen megvédje és a belső rendet fentartsa. Ebből következik, hogy a törvényes határozományok keretében a rend és biztonság fenntartására a monarchia bármely részében mindenkor jogos a közös hadsereg csapatrészeinek felhasználása és pedig tekintettel nélkül a diszlokációra és állampolgársági viszonyokra. E katonai asszisztencia költségeit mindenkor az az államterület viseli, amely a katonai segédletet igénybe veszi, ebben az esetben tehát a kir. magyar korona országai. Amidőn batorokodom ezeket a körülményeket a t. ház szíves tudomására hozni, egyuttal ki kell emelnem, hogy nem vagyok abban a helyzetben, hogy az interpelláló urak által kívánt lépéseket megtegyem. Mert ebben véleményem szerint beavatkozás foglaltatik a monarchia másik államának belső ügyébe, amelyet épp oly gondosan kell kerülnünk, mint ahogy szükség esetén saját önállóságunkat megőrizzük. Egyuttal sajnálomotom kívánom kifejezni amítt, hogy ezt a tárgyat a kir. magyar kormány elleni támadások kiinduló pontjává tették, ami ellen határozottan állást kell foglalom.

Dr. Korosec reflektált később a miniszterelnöknek felszólalására. A válaszból — ugymond — kitűnik, hogy a csapatok Magyarországon semmi mást nem tettek, mint ami ott szokás. (Derültség.) Miután pedig az osztrák nyilvánosság előtt éppen azt akarjuk felfedni, hogy Magyarországon a választások alkalmával mi szokott történni és mit kell a csapatoknak a szokásnak megfelelően tenniük, szóló javasolja, hogy a holnapi ülésen nyissák meg a vitát a miniszterelnök válaszárol.

Dr. Schramek pártja nevében, valamint Choce és dr. Tresic nevében, akik ugyanebben az ügyben interpellációt nyújtottak be, csatlakozik előtte szóló javaslatához. A vita megnyitása nemcsak a miniszterelnök válaszában tartalma miatt, hanem ama czáfolat miatt is szükséges, amelyet a „Magyar Távirati Iroda” az igazságnak teljes mellőzésével az osztrák parlament ellenében világgá bocsátott.

Korosec javaslatát 99 szóval 89 ellenében elfogadják. (Élénk helyeslés és taps.)

Az elnök kijelenti, hogy a holnapi ülés elején megindul a vita a miniszterelnöknek az interpellációkra adott válasza dolgában.

Csanádi állapotok.

Makóról táviratozzák: Rendkívül izgalmas ülés volt ma Csanád vármegye közgazgatási bizottságának. Justh Gyula ugyanis, aki a gyűlésen megjelent, rendkívül izgatott hangon interpellálta Csanád vármegye újonnan kinevezett tanfelügyelőjét, Polánszky Lászlót, megvádolva őt azzal, hogy befolyt a választási küzdelemben, visszaélt hivatali hatalmával. A tanfelügyelő, mondotta Justh, szemérmes módon presszionálta a megyei és makói tanítószót a Justh-párt ellen és a hivatalos jelöl támogatása mellett. Nyéki József makói tanítvány tántót, aki kijelentette, hogy Justh pártjához hí marad, egyszerűen áthelyeztette. Kérde Justh vajjon összefér-e ez az eljárás a hivatali tisztességgel? Polánszky László tanfelügyelő visszaautasított azt a vádat, hogy ő bárkit is presszionált volna egyáltalán nem avatkozott a politikai mozgalmakba, amelyekről mindenkor távol tartotta magát Nyéki József áthelyezése idejövetelekor ugyszól

ván kész
szavaira
fejezést
sán, aki
sével, a
év végén
helyezett
hogy Ny
kedést vi
nizsterhe
fegyvelm
a minisz
politikai
ság tudó
felügyel

Just
megjelen
saságban
melegen
üdvözlés
meg ar
nemcsak
pártot is
legteljes
bukásáav

— A
nagy szo
sen el
azok tov
demokrat
kos és sz
szersmin
kormány
tal, min
nak min
esetben,
Hogy ez
igy teljes
Just

pestre u

Mur
Gyulával
ezeket m

mei f
tett, a
reket,
nül h
az esz
a har
tatjuk
a pl
ellen.

—
nak s p

latkoz
s ez
volna
a főv
kipih
radal
dat, k
vetter
lehet.

ellenzék
pokban,
nak?

pon
mond
ellenz
az il
Egyé
hoc k
féle v
zéki
most
latko
ség é

—M
czifáját?

megn
én is
a vid
most

A t
czlóra,
kiter
elhatáro

ván kész dolog volt. Justh Gyula a tanfelügyelő szavaira válaszolva, megbotránkozásának adott kifejezést Zichy János gróf kultuszminiszter eljárásán, aki minden szabályszerű vizsgálat mellőzésevel, a tanfelügyelőség megkerülésével a tanítási év végén a tanítót politikai magatartása miatt át helyeztette. *Jakabffy István* főispán kijelentette, hogy Nyéki József tanító igazgató politikai korteskedést vitt véghez, amiről jelentést ment föl a miniszterhez. Nyéki, aki különben is háromszor már fegyelmi büntetve volt, politikai igazgatásai miatt a miniszter által azonnal elhelyeztetett, nehogy politikai igazgatásait tovább is folytassa. A bizottság tudomásul vette nagy szótöbbséggel egy tanfelügyelő, mint a főispán választását.

Justh a másközi függetlenségi párt ülésén is megjelent, *Vertán Etele*, a battonyai képviselő társaságában. *Nagy Károly* függetlenségi párti elnök melegen üdvözölte a képviselőket. *Justh Gyula* az üdvözlésre mélyszégyes szomorúsággal emlékezett meg arról a rendkívüli nagy veszteségről, amely nemcsak az országos függetlenségi, de a megyei pártot is érte dr. *Nagy Sándornak*, a párt egyik legtehetségesebb tagjának Nagylakon történt kibukásáért.

— A többi veszteségek is — ugymond — nagy szomorúsággal föltenek el, de ez ne csüggeszen el bennünket. Amik a mi teendőnk voltak, azok továbbra is a miénk maradnak: küzdelem a demokratikus haladásért, az általános, egyenlő tőkös és községekbeni választójogért, mert ez egyszerűs mindenkorra lehetetlenné tesz minden oly kormányzást, amely ellenkezik a nemzeti akaratral, mindig azt hangoztatván, hogy az obstrukciónak nincs létjogosultsága, csak abban az egy esetben, ha meghamisítják a nemzet akaratát. Hogy ez így történik, azt mindnyájan tudjuk és így teljesen jogos az obstrukció. (Leikes éljenzés.)

Justh a délutáni vonattal Szegeden át Budapestre utazott.

Beszélgetés Justh Gyulával.

Munkatárunknak ma este alkalma volt *Justh Gyulával* beszélgetést folytatni, aki a többi között ezeket mondotta:

— A választások eredménye, ha enge mef fájdalomosan is érint, meg nem lephetett, ismerte azokat a törvénytelen fegyvereket, amelyeket a kormány kíméletlenül használt. Valóban nem volt válogatós az eszközökben. De azért mi nem adjuk föl a harcot, sőt fokozottabb mértékben folytatjuk a liberális, demokratikus haladásért a plutokráciával szövetekezett reakció ellen.

— Mi a legközelebbi terve kegyelmes uramnak s pártjának, — kérdezte munkatársunk.

— A párt magatartásáról még nem nyilatkozhatom. Leszünk negyvenegynéhányan, s ez elég a küzdelemhez. Részletekről korai volna beszélni. Én csak egy napra jöttem a fővárosba. Holnap Tornyára utazom, hogy kipihenjem egy kissé az utóbbi hónapok fáradalmait. Rám fér. Megnyugtató az a tudat, hogy én minden emberileg lehetőet elkövettem a siker érdekében, többet már nem lehet.

— A két függetlenségi párt egyesüléséről s az ellenzék szövetekezéséről sok szó esett az utóbbi napokban, erről mi a véleménye kegyelmes uramnak?

— A két párt egyesülése csak elvi alapon történhetik meg, de erről most nem mondhatok semmit. Nem tudok semmit az ellenzéki pártok szövetekezéséről sem, bár az ilyen koalíciót lehetségesnek tartom. Egyébként erre nincs szükség, elég az ad hoc kooperáció is, akként, amint a Bánffy-féle választások után négy különböző ellenzéki párt küzdött vállvetve. De, ismétlem, most még a párt jövő taktikájáról nem nyilatkozhatom. Ez különben is a pártelnökség és értekezlet dolga.

— Mikor tartja meg a párt első konferenciáját?

— Egy-két nappal az országgyűlés megnyitása előtt, 22-én vagy 23-án. Akkorra én is visszatérek a fővárosba s megjönnek a vidékről a képviselőtársaim is, akik még most távol vannak.

A további kérdésekre, amelyek az obstrukción, a házszabályrevízióra vonatkoztak, *Justh* kérésre választ adott, megjegyezvén, hogy minden elhatározás a párt plenumának a dolga.

A Royal-klubból.

Justh Gyula ma este félhétkor Makóról Budapestre érkezett s a pályaudvarról lakására hajtattott, ahol *Holló Lajos* már várta. A két politikus hosszabban tanácskozott, majd nyolcz óra felé együttesen jelentek meg a Royal-klubban, ahol 25—30 tag várta az elnököt, köztük *Mádi-Kovács János*, *Beck Lajos*, *Györffy Gyula* s *Justh fia*, *Justh János* képviselők. Amikor *Justh* a terembe lépett, harsány éljen riadt föl. Ifju *Madarász József*, a párt ügyvezető-igazgatója referált az elnöknek a még hátralévő választásokról s pót választásokról, amelyeken a párt érdekelve van, köztük atyja, idősebb *Madarász József* sárkereszturi pót választásáról.

— Remélem, — mondotta *Justh*, — az öreg meglesz?

— Nagyon heves küzdelem ígérkezik, a munkapárt rettenetes erőszakosságot fejt ki, — választotta *Madarász*.

Ezután *Balogh Mihály*, a volt nagyszalontai képviselő, aki most megbukott, az elnök elé állott s ezt mondotta:

— Kötelességem jelenteni, kegyelmes uram, hogy gróf *Apponyi Albert* automobilon átutazott a kerületben, ott megállott s a Kossuth-pártiakat föl hivta, hogy engemet támogassanak a munkapárti jelölttel szemben.

Hasonló esetekről tudtak más volt *Justh* párti jelöltek is, amire *Holló Lajos* megjegyezte:

— *Apponyi* valóban igen szépen, nobilesan viselkedett az egész kortes-kampany alatt, ezt meg kell hagyni.

Ezután *Hrabovszky Guidó*, *Farkasházy Zsigmond*, *Leszkay Gyula*, *Szász József* s mások beszélték el a velük szemben elkövetett választási atrocitásokat. *Justh* végig hallgatta a gyalázatos sérelmek hosszú sorozatát, majd indulatosan így szólott:

— Mindenütt meg kell tenni a bűnvádi feljelentéseket, bár erre nehezen akad vállalkozó. Lehetőleg minden választást meg kell petícionálni. A választás eredménye ugyan szomorú s rám nézve nagyon keserves, hogy egész sereg kiváló harcosunk maradt ki mellőlem, de ez az érzés csak egy pillanatig tarthat. Nem szabad csüggedniük, s erre nincs okunk. Ez az erőszakon épült uralom nem állhat feun sokáig. Hamarosan fordulni fog a koczka. Mi addig is lankadatlanul haladunk tovább a megkezdett, kitaposott uton, annál is inkább, mert az ország többsége velünk van.

— A becsületesebbik fele föltétlenül! — vágott közbe *Holló Lajos*.

A párttagok helyeselték, majd az öt ért támadásokra, a kormány fékteleenségeire vonatkozólag *Justh* elkeseredve fakadt ki:

— Aki téged követ dob meg, azt dobd vissza kegyérrrel, tartja az új testámentum, én pedig azt mondom, hogy aki engemet követ dobott meg, azt én követ fogom visszadobni!

— Ilyen választási rendszerrel, amelylyel a Khuen-kormány élt, még *Haynau* is tudott volna többséget szerezni, — vélekedett *Fried Lajos*.

— Különösen *Bihart* nyomorították meg alaposan, — mondotta *Balogh Mihály*.

— A kormánypártiak is petícionálnak, úgy látszik, valami petíciós paktumra akarnak lépni, — jegyezte meg derültséget költve *Farkasházy Zsigmond*.

Justh Gyula kilencz óra után távozott a pártkörből.

Kettős mandátumok.

Félhivatalosan jelentik: A lapokban megjelent hírek, amelyek arról szólanak, hogy gróf *Zichy János* közoktatásügyi miniszter az általa nyert mandátumok megtartása dolgában már döntött volna, teljesen alaptalanok. A miniszter eddigelé még nem határozta el, hogy melyik mandátumát tartja meg és így annál kevésbbé történetelt megállapodás arra nézve, hogy mandátumát kinek engedje át. Az a hír is felmerült egyes lapokban, hogy az egyik mandátumot *Náray-Szabó Sándor*, a kultuszminisztériumi államtitkár nyerné el, fellépven az illető kerületben. Mint illetékes forrásból értesülünk, ez a hír nemcsak az előbb jelzett oknál fogva alaptalan, hanem annál-

fogva is, mert a kultuszminiszter a politikai államtitkár megválasztása dolgában még nem döntött.

Kálmán Gusztáv államtitkár, akit tudvalevően három kerület választott meg országgyűlési képviselőül, mint félhivatalosan jelentik, a *Köszvári mandátumot tartja meg*, az esztergomi és a zsolnai kerületek mandátumáról le fog mondani. Az esztergomi kerületben a nemzeti munkapárt *Hentz Károlyt*, a zsolnai kerületben pedig *Werner Gyulát* jelöli.

Kisért a november 18.

A miniszterelnök tegnap Bécsben járt. Jelentést tett a helyzetről a királynak, sőt „per mopsz“ a trónörökösnek. (*Ferencz Ferdinánd* főherczeg állítólag haragszik *Khuenre*, mert elnyomta a választásokon *Kristóffyék*at, a nemzetiségieket s az általános, egyenlő, tükös választójog híveit, s ezért nem fogadta külön kihallgatáson, hanem csak szárnysegédét küldte el hozzá.) *Khuen-Héderváry* még a császárvárosból izent egyik német nyelvű lapja révén az ellenzéknek, hogy a kormány a képviselőházi tárgyalások nyugodt menetét nem engedé megzavarni, a drasztikus eszközöktől sem fog visszariadni s erős kézzel fog megakadályozni minden obstrukciós szándékot, mert a parlamentben minden áron érvényesíteni akarja a többségi elvet. Ettől a fenyegetéstől azonban, amely, úgy látszik, a hirhedt november 18. rehabilitását foglalja magában, senki meg nem ijedt. Az ellenzéknek lesz gondja rá, hogy igenis megzavarja a törvénytipró kormány nyugodt uralmát.

Ezenkívül a november 18-as rém megjelenésével kapcsolatban fölmerül még egy kérdés. Vajjon ki lesz az a bátor mameluk, aki hajlandó lesz a készülő gyalázatoság végrehajtására. Az elnök személyére nézve a kormány még nem állapodott meg vagy nem tudott megállapodni talán éppen azért, mert a házszabály, ez alkotmánybiztosítékunk megszorítására nehezen akad vállalkozó. Jelöltek gyanánt emlegetik: *Kabos Ferenczet*, *Iáng Lajost*, *Tallán Bélát*, *Návay Lajost* és *Márkus Józsefet*. Valószínű, hogy ezek közül mégis akad egy vakmerő, de ha nem akad? Ha a lelkiismeret mégis fölülkerekedik bennük? Akkor mit csinál a kormány? Reaktíválja a november 18-czal együtt *Perczel Dezsőt*, a kiváló zsebkendő lovagot? Avagy talán a trónörökös kiengeszteléséül *Rudnay Bélát*, az egykori királyi biztost vagy *Kubinyi Gézá*t, a volt megyefőnököt teszi meg a kormány a képviselőház elnökéül. Ez volna *Khuenhez* a legjobban, legméltóbban illő megoldás.

A munkapártból.

A nemzeti munkapárt országos körének helyiségében ma este a kormány tagjai közül föntjártak *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök, *Székely Ferencz* igazságügyminiszter, *Jeszzenszky Sándor*, *Rolonyi Gyula*, *Kazy József* és *Kálmán Gusztáv* államtitkárok. A nagy számban megjelent párttagok élénk meglepedéssel vettek tudomást *Bienert* báró osztrák miniszterelnök válaszárol, amelyet a katonaságnak a választásoknál való szerepe ügyében benyújtott interpellációkra ma adott. A válasz teljesen korrekt, mondották, és az elégtétel érzetével emelték ki azt is, hogy a válasz sajnálatát fejezi ki a Magyarország belügyeibe való illetéktelen beavatkozáson.

Khuen néhány szóval tájékoztatta a párt tagjait bécsi utjáról s hangsúlyozta, hogy a király mennyire örveudott a választások eredményén s hogy meglepedését ismételten igen melegen fejezte ki.

Szó esett egyik-másik csoportban az obstrukció lehetőségéről is s egyik korifeus nyomatékkal jegyezte meg:

— Ha szükségbe támad az obstrukció letörésének, akkor mi már végleges házszabályrevíziót fogunk csinálni, nehogy egy új választás esetén ismét a házszabály-kérdéssel kelljen bibelödnünk. Sem a *lex-Daniel*, sem a koalíció ideiglenes házszabályszigorítása tehát szóba sem kerülhet. Ezzel a kérdéssel egyszer már végeznünk kell, még pedig a legnagyobb eréllyel s meghátrálás nélkül!

A képviselőház elnöke alkalmasint *Tallán Béla*, házsnagya *Csuzy Pál* lesz.

A párt végrehajtó-bizottsága legközelebb fog a párt tagjai által elnyert kettős és hármas mandátumok következtében szükségessé váló új választásokra a jelölésekről határozni. A jelölésekről itt-ott megjelent közlések épen ezért koraiak, bár legnagyobb részben megfelelnek a mértékadó körök szándékainak.

A nemzeti munkapárt az új országgyűlés megnyitását megelőzőleg az elért választási siker alkalmából banketten készül ünnepelni a kormány tagjait.

Az oláhok akeziója

Nagyszébenből jelentik: Az a súlyos vereség, amely a román nemzetiségi párt vezető férfiai a választásokon érte, úgy látszik, nem ábrándította ki a nemzeti izgatottakat. Egyre azt hirdetik, hogy nagyon téved, aki azt hiszi, hogy ők megbuktak a választáson; ellenkezőleg új erőre kaptak, mert népiük mellettük volt és az igazi küzdelem csak ezután kezdődik majd s maguk is meg fogják találni az utat arra, hogy román testvéreik igazáért továbbra is küzdjenek. Goldis László szenvedélyes cikket ír a „Tribuná”-ba és már valamelyes programot is felállít a megindítandó harcra vonatkozólag. Ismételtelen felhívja a románságot, hogy készüljön haladéktalanul a küzdelemre. Erégből azonban össze kell hívni a nemzeti komitét, nemzetiségi adót kell kivetni valamennyi románra az akezió költségeinek céljaira és a nyilvánosság előtt meg kell bélyegezni mindazokat, akik kivonják magukat az adófizetés alól. El kell árasztani röpiratokkal a művelt világot s ezekben fel kell fedni az erőszakosságokat, amelyek megbuktatták a román jelölteket. Szóval vagy írásban tudatni kell adni a királynak is ez erőszakosságokat s azt az elhatározásukat, hogy nem hajlandók többé tűrni a hatóságok erőszakosságát. A románság politikai felvilágosítása céljából, mondja Goldis, a röpiratok százezreit fogják a románok kezére juttatni.

Minden faluban, ahol csak lakik román, népgyűléseket fognak tartani a románság kioktatására végett. A románok hivatalos lapja, a „Lupta” szintén arról ír, hogy most már fel kell hagyni a beszéddel és cselekedni kell. Össze kell hívni a nemzeti konferenciát, amely aztán megállapítja a megindítandó küzdelem módszereit.

Félhivatalosan jelentik: A nemzetiségiek, akiknek pártja a mostani képviselőválasztásokból megítélve került a Háza, külföldön folytatják agitációjukat és rágalmaikat Magyarország ellen. Újabban nagyobb hadjáratra készülnek sajtójukban elhelyezett tendenciózus cikkekkel és külön pamflettel kiadásával. A román kulturális plejst konferenciája elhatározta, hogy a magyarországi választási áldozatok lelkiüdvéért Bukarestben nagy és fényes gyászistentiszteletet rendez, utána pedig a magyar kormány ellen a szabad ég alatt nagy tiltakozó népgyűlést tart. Elhatározta egyúttal azt is, hogy négy nyelven, angolul, franciául, olaszul és németül röpiratokat fog kiadni, hogy a művelt világ elé tárja a „magyar kormány zsarnokságát, mely még a politikai gyilkosságtól sem riad vissza, ha érdekei úgy kívánják”. Érdekes, hogy e röpirat szerkesztésével Seton Watson (Scotus Viator) bízták meg, akinek a nemzetiségiek érdekében Magyarország ellen a külföldi sajtó egy részében kifejett agitációja közismert. A kulturális elhatározatait természetesen örömmel üdvözi a román tülzö sajtó, köztük különösen a Magyarország államisága ellen állandóan elkövetett rágalmaszámítások miatt az országból már régebb idő óta kitiltott „Minerva” című bukaresti újság.

Nemzetiségi izgatók egymás közl.

Aradról jelentik: Boku Szevér, az aradi Tribuna szerkesztője egyike volt azoknak, kik a lezajlott képviselőválasztásokon mandátumra aspiráltak. Jelöltségével a nagyszébeni konferencia által kiküldött jelölő-bizottság is foglalkozott, amely azonban a jelölés felett napirendre tért. Boku később megtudta, hogy a mellőzést Vajda Sándor és Vlár Aurél nyilatkozatainak kell tulajdonítani és azért a választások megejtése után provokáltatta Vajdát és Vlárót, valamint Bontescut, aki szintén Boku ellen nyilatkozott. A segédek tárgyalták az ügyet és nyilatkozatban állapodtak meg, amelyben kijelentik, hogy a kérdéses nyilatkozatok, amelyek a kihívás alapjául szolgálnak, egyáltalán nem érintik Boku szerkesztő egyéni becsületét és így lovasias eljárás alapjául sem szolgálhatnak. — E nyilatkozattal szemben Boku Szevér ugyancsak nyilatkozatot tesz közzé, amelyben kijelenti, hogy az ügy formálisan el van ugyan intézve, miután azonban a személyre vonatkozólag a jelölő bizottságban tett nyilatkozatok politikai természetűek, ezekre most a jelenlegi súlyos helyzetben reflektálni nem akar ugyan, fentartja azonban magának, hogy rövid idő múlva azokra visszatér, kellő világításba helyezi az ügyet.

Peticziók.

Kunszentmárton. Kiss Ernő munkapárti mandátumát a Justh-párti Bozóky Árpád hívei petícióval támadják meg. 69 szóval győzött Kiss Ernő és összesen 822 szavazatot kapott; ebből 700-ra lehet bizonyítani, hogy presszió, lélekvásárlás, eszemiszom folytán érvénytelen. A kerületben lévő mindenféle hivatalos egyén: főispán, szolgabírók, jegyzők, finácók a legdurvább módon presszionálták az alantas hivatalnokokat, kereskedőket és italmérőket, az orvosok betegjeiket. A vesztegetést oly szemérmelen módon ízték, hogy nyílt utczán sokak szeme láttára vették a szavazókat. A pénzt Lippe Vilmos nyugalmazott táblabíró kezelte és osztotta ki a lélekvásárlók között. A környékbeli földesurak és gazdatisztiok osztogatták a judáspénzt a választás napját megelőző éjjelen. A 48-as pártvezetőségnek már eddig is számosan jelentkeztek, akik a munkapárttól pénzt kaptak, de tettüket, hogy Kiss Ernőre szavaztak leitatott fővel, megbánták. A kerületben óriási az elkeseredés. Mindezek dacára a választás reggelén még többségben voltak a függetlenségi választók. De a szavazás közben, mikor a harmadik jelöltnek, a Kosuth-párti Pappszász Józsefnek pártja látta, hogy jelöltjük nem jön be a pótválasztásba, szétszéledtek, egy részük nem szavazott, egy részük Bozóky Árpádra szavazott, de közülök vagy 100 embert Kiss Ernő kortesi pénzén megvették.

Félegyháza. Egyes lapok megírták, hogy a kisebbségben maradt Kazzy-párt Holló Lajos mandátuma ellen petíciót fog benyújtani. Ezzel kapcsolatban egész csomó valótlanosságot közöltek, amely tendenciózus munkapárti forrásból ered. Azt írták többek között, hogy a választási elnök 60 szavazót utasított vissza azért, mert Kazzy helyett dr. Kazzy stb. mondtak. Ezzel szemben az igazság az, mint Félegyházáról jelentik, hogy az összes visszautasított szavazatok száma 37, ezek között mindkét pártiak vannak és olyanok, akik senkire sem szavaztak. Látható tehát, hogy a függetlenségi párt 190 szótöbbségét semmiképp sem befolyásolhatta visszautasított szavazatok száma. A függetlenségi pártnak még nagyszámú szavazója volt, akik miután nem volt rá szükség, nem szavaztak le. Az is tisztára valótlanosság, hogy a függetlenségi párt elhalt emberek helyett szavaztatott le. Ellenben igaz, hogy a munkapárt szavazatait Félegyházán is vesztegetés, erőszak, etetés-itatás árán szerezte össze.

A fiumei képviselő.

Fiuméből jelentik: Ma volt a választás Maylender Mihály munkapárti és Zanella Richárd pártokivüli 67-es jelölt között. A zárórát délutáni 6 órára tűzték ki. Öt órakor Maylendernek 958, Zanellának 555 szavazata volt.

A záróra letelte után a választási elnök kihirdette a választási eredményt, amely szerint Maylender Mihály munkapárti jelöltet 405 szavazattöbbséggel Zanella Richárddal szemben Fiume város képviselőjévé választották.

Hátralévő kerületek.

Hódmezővásárhelyen pótválasztás lesz a függetlenségi Justh-párti jelölt, Kun Béla s Papy József munkapárti jelölt között. A kisebbségben maradt másik Justh-párti jelöltnek, Endrey Gyulának a pártja a következő határozatot hozta:

„Kimondja, hogy a párt a régi szervezettel továbbra is együtt marad s vezérének dr. Endrey Gyulát tekinti s továbbra is az ő kipróbált és soha megalkuvást nem ismert egyéniségének vezetése alatt óhajt egy táborban maradni. Kimondja, hogy az ez évi június 18-án megejtendő pótválasztás alkalmával sem a párt programjával fellépett, azonban pártunkat s vezérünket annyiszor és oly mélyen megsértett és rövid időn belül — fiatalok dacára is — mindegyik politikai elvet önző érdekszerűségekből követett s így önmagával is következtelen másik jelöltet a fenti erkölcsi és politikai okokból származó teljes bizalmatlanságánál fogva, sem a munkapárt jelöltjét — elvi okokból kifolyólag — nem támogatja, mert csak ily határozat mellett látja a párt nagygyűlése a függetlenségi hagyományos tiszta erkölcsöket a jövőre megőrizni.”

Ujvidékről jelentik: Adamovics István pártokivüli jelölt ma visszalépett. Szlezák Lajos munkapárti jelölt győzelme biztos.

Pótválasztások.

Június 15.

Ujarad, Mezőcsát.

Június 16.

Mohács, Kisjenő, Székelyhid, Péc

Június 17.

Sárkeresztur, Zenta.

Június 18.

Somogysszill, Hódmezővásárhely.

Június 20.

Gyoma, Versecz.

Választási naptár.

Június 9.

Városok: Szarvas, Ujvidék.

Június 10.

Városok: Kézdivásárhely, Szenteg

A pártok számaránya.

A 409 kerületben lefolyt választások eredménye a pártok szerint így oszlik meg:

Kosuth-párt	52
Justh-párt	33
Pártokivüli 48-as	12
48-as kisgazda	3
Munkapárt	246
Pártokivüli 67-es	19
Néppárt	13
Keresztényszocialista	1
Demokrata	2
Nemzetiség	8

Összesen 389

A munkapártnak tíz kettős mandátuma van, így tehát 236 a tényleges képviselőinek száma. Pótválasztás lesz husz helyen.

Képviselőnek korhü, magyar diszruhát, elegáns kiállításban, olesón készítenék Tiller Mór és Társa udvari szállítók, Budapest, Váci-utca 35. szám alatt.

A krétai bonyodalom.

Budapest, június 8.

A krétai kérdés, úgy látszik, sehogysem tud rendes mederbe terelődni. Eltekintve attól, hogy a védőhatalmak között sincs meg az egyetértés, a két ellenfél, Görögország és Törökország is, előkészületeket tesznek a háborúra. A nagybatalmak közül Anglia az, amely nem egyezik bele a krétaiak megrendszabályozásába, mert V. György angol király mindenképen meg akarja menteni a görög trónt nagybátyja számára. A török kormány természetesen nagyon kényes helyzetbe került. Energikus rendszabályokat nem foganatosíthat a renitens krétaiak ellen mert szembe találja magát a védőhatalmakkal, viszont, ha nem védi meg teljes eréllyel a török érdekeket, akkor a népharag fogja helyéről elseperni.

Ma azt a szenzációs hírt is terjesztették, hogy a monarchia a krétai kérdésben Törökország mellett foglal állást, állítólag ilyen módon akarja meghálálni (?) Bosznia annektálását. Bécsből a monarchia közbelépését megczúfolják, ami természetesen nem jelenti azt, hogy az intervenció tényleg nem történt meg. A török trónörökös bécsi tartózkodását ugyanis kapcsolatba hozták a krétai kérdéssel, mert a török kormány állítólag a monarchiánál és Németországnál tett lépéseket érdekei támogatására, tekintve, hogy a védőhatalmak nem igen mutatnak hajlandóságot a krétaiak ellenakézióba lépni. Berlinben és Bécsben is már többször kijelentették, hogy a Kréta-szigetével, mely teljesen kívül áll érdekkörükön, nem óhajtának foglalkozni és tényleg attól a naptól kezdve, hogy a két szövetséges állam kivonta csapatait a szigetről, a krétai kérdés rendezésében nem folytak bele. Azóta természetesen megváltoztak a viszonyok és nem lehetetlen, hogy ismét aktív részt akarnak venni Kréta sorsának elintézésében. Lehet azonban, hogy csak hangulatot akarnak kelteni Törökországban maguk mellett, mert hiszen köztudomású, hogy Bosznia annektálása óta a monarchia és Németország nem nagy népszerűségnek örvendenek az új török politikások között.

A mai eseményekről a következő tudósítást kaptuk:

Haki pasa török nagyvezér tegnap kihallgatáson volt a szultánnál, akinek jelentést tett a krétai kérdés állásáról. A többségi pártok nagyon el van-

nak kedvetlenedve a krétai kérdés mostani állása miatt. Haki pasa barátai körben kijelentette, hogy Réfaat pasával együtt áll és bukik. Az angol kormány tegnap bizalmasan közölte a portával, hogy készségesen hozzájárul az autonómia kérdésének megoldásához, ha a krétaiak megtagadják a mohamedán képviselőknek a nemzetgyűlésbe való bebeszélését. Konstantinápolyban azt hiszik, hogy az angol kormánynak eme kijelentése mögött valami csel lappang. Párisi jelentések szerint a francia kormány ama szándékai, hogy a mostani alkalmat felhasználja, hogy Krétát oly jogi statutummal lássa el, amely Törökország szuverenitását és a sziget autonómiáját pontosan meghatározná, egyáltalában nem nyerték meg Anglia hozzájárulását. A londoni külügyi hivatalban kijelentik, hogy ez a szándék Grey és Pichon miniszterek legutóbbi beszélgetése alkalmával megállapított tervvel formális ellentétben áll.

A görög nemzetgyűlési választás augusztusban lesz és a nemzetgyűlés szeptemberben fog összejönni. A krétai kamara negyven napi szünetelés után június 18-án ül újra össze, de a kormány elhatározta, hogy bizonytalan időre elnapolja és aztán felfoszlatja. Az új választást csak később fogja kiírni. A lapok egy része felszólítja az Amerikában lakó felmillió görögöt és a többi külföldi államban szétszórva lakó görögöket, hogy a nemzet rendelkezésére hozassák az összes fegyverbíró tagjait, melytől arról lesz szó, hogy a hazáért harcolni kell, mert most valóságos faji háborúról lesz szó.

A görög sajtó egy részében felmerült a hír, hogy Ausztria-Magyarország beavatkozása a krétai védőhatármalnak a krétai kérdés ügyében megindult tárgyalásaiba, görög politikai körökben megszemélt magyarázatokra ad okot. Ausztria-Magyarországnak azt a javaslatát, hogy dolgozzanak ki szabályzatot a krétai kérdés végleges megoldásáról, ismételt megbeszélések előzték meg Rifaat basa külügyminiszter és gróf Aehrenthal között. A javaslat, mint az Empros jelenti, a görög politikai körökben rossz benyomást tett, mert azt hiszik, hogy Ausztria-Magyarország a krétai kérdésbe való beavatkozásával Bosznia és Hercegovina annezióját akarja Törökországnak meghálálni. E hírrel szemben Bécsből a következőket jelentik:

A görög sajtóban felmerült az a hír, hogy az osztrák-magyar monarchia beavatkozott a krétai kérdésbe, sőt részletes javaslatot is tett volna — teljesen alaptalan. Ausztria-Magyarország ezt nem tette és nem is szándéka, hogy tartózkodó politikáját ebben a kérdésben megváltoztassa.

A kormány ma átadta a szaloniki ifjútörök bizottságnak a krétai okmányokat. Az ifjútörök komité megvizsgálta és az iratokból arról győződött meg, hogy Törökországot a körülmények és a külföldi beavatkozások elkerülhetetlenül a háború felé sodorják. Rossz vért szült a Times mai barátság-talan cikke és a Tamin már ma meg is felelt rá, azt hangosztatva, hogy Törökország jól teszi, ha Anglia irányában megváltoztatja barátságos politikáját. A csapatmozgások ismét megkezdődtek. Egy zászlóalj gyalogságot Üszkübből Kimanovába, egy másikat Gyakovába rendelték.

Azt híresztelték, hogy a konstantinápolyi görög követ és a nagyvezír közt csunya összeveszés volt. A görög követ most megválaszolja ezt a hírt s azt mondja, hogy a legudvariasabb hangon tárgyalt a nagyvezírral. Görögország és Törökország között pedig a diplomáciai viszony a zavargások ellenére változatlan.

Hír szerint a nagyvezír tegnap Griparis görög követnek, a nép nagy izgatottságára hivatkozva, azt mondotta, hogy ez lehetetlen — teszi a kormány akzióját a bojkott-mozgalommal szemben és a kormány legfeljebb csak tanácsokat adhat a bojkott beszüntetésére.

Az „EGYETÉRTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Szárnyas gépek harcza.

— Zivatar a versenytéren. — Az első aviatikus asszony. — Chavez a magasban. —

Budapest június 8.

Pontosan fél háromkor, a versenyek hivatalos kezdő időpontjában megdördült az ég és nehéz viharfelhők vonultak föl nyugat felől. Rövid futózapor nyargalt végig a mezőn. Azután kisért a nap s nevétték a rossz időt a közönség és az aviatikusok. Az aviatikusok felszálláshoz készülődtek, a publikum pedig villamoson, automobilon, kocsin, vonaton, gyalog folytatta vándorlását a rákosi mező felé. Ezek a láthatár szélén húzó viharfelhők, távoli villámlások visszfényeivel egyetemben elvesztették már a hitelüket: négy nap óta ijeszgetnek bennünket anélkül, hogy egyszer is komolyabb bajt okozott volna. Most is vígan startoltak egymás után Wagner, Frey Alfréd és Frey André, Bielovucic, Amerigo, Warchalowsky, Illner, Kinét, Latham. Latham-nak megint nem volt szerencséje: minden startja minden körzése gyönyörű, a motorja azonban még mindig nem funkcionál rendszeres úgy hogy rövid keringés után kénytelen abba hagyni a kísérleteit. Amerigo és Warchalowsky is hamarosan leszálltak, a többiek azonban szép, szabályos ívekben hasították a tért. Minden gyönyörű volt, szép volt, teljes szélesében, a magyar aviatikusok: Horváth és Adorján is starthoz állottak. Csak rekkenő volt a hőség s éppen az átfult nyári levegő teljes megdulatlansága volt az, ami semmi jót sem ígért. És valóban: egyszerre komor feketén elborult az ég, hirtelen támadt szélrohamból kavarta a port. Ujra mennydörgött: most már nem tompán messziről, hanem fenyegetően a fejünk felett. Az aviatikusok, akik az imént még nevétték az időt, géppjeikkel együtt sietve menekültek a hangárok barátságos mélyibe. És a bátor, optimista publikum, a hölgyek, akik fehér csipkeblúzban, tornyos kalapépületekkel a fejükön daczoltak a vihar ígérettel, az urak, akik porcellán nadrágban és szalmakalapokkal jöttek a versenytéren nagy sietve menekültek föl a tribünökre. Csak a muzikus katonák álltak bátran a harczteret, vidám indulóra gyújtottak, mintha a harsogó trombitákkal akarnák elijeszteni a fellegeket s a tribün megmaradt helyei ellen újabb ostromot intézett a tizkoronás helyek publikuma. Azután megnyiták az ég csatornát, azután a katonák is hőkön alú kapták a bombardókat s szaladtak védőfedeleket keresni. Egyszerre üres lett a tér: csak a tribünökön szorongott tarka színfoltokban az ijedt, megszeppent kedvében is nevető tömeg. Azután jött egy keleti szél, szembecsapta a tribünnel az esőt.

— Ujjé! — kiáltotta meglepetten egy ur, aki azt hitte, hogy biztonságban van itt a tető alatt. Egyszeriben fölnyiták a napernyők, esernyők, ez azonban keveset használt, mert szomszédja ernyőjéről mindenkinek nyakába esurgott az eső. És törtétek borigázások, titkos káromkodások, hangos kacagások. S a pálya közepén a jelző árbóc tetején a zuhogó esőben melán lengett egy fehér zászló, ígyve, hogy „valószínűleg lesz repülés!” A fehér zászlónak azonban senki sem hitt s a lelke mélyén titkolt keserűséggel mindenki azt tervezte, hogy ebből a vizes pokolból hogyan kerül haza...

Budapest népén ilyen kegyetlen, illojális boszut állt az idő. De hirtelen áprilisi széleslyvel szényitkák a fellegek, az átázott mezőre lemosolygott az ég egy darab kéksége. Még csepegett az eső, a közönség arra sem ért rá, hogy reménykedésre bátorodjék, amikor már nyitották a hangárok ajtaját, elsőnek kidugta orrát a Latham gépmadara. Latham hirtelen föl pattant rá, a motor berregni kezdett, a monoplán felszállt s mialatt messziről még a távozó zivatar villámai dübörögtek, daldalmasan szelte az esőnedves levegőt.

Erre a közönség is lebátorkodott a tribünökről s finnyásan kerülgette a sárga homokos földön támadt tócsákat. A hangárok felől új gépet toltak: formás biplánt, kormánylapátján a tizenkettős számmal. Ezt még nem ismerte senki, kapkodva keresték a programban: de Laroche bárónő. „De Laroche bárónő!” — adták tovább egymásnak az emberek. Az első asszony-aviatikus. És szürke dresszenben, fején formás, kötött fehér turbánban már jött is a bárónő: formás, fiatal, markáns arcu asszony. Kezesen ugrotta át az utjába kerülő pocsolyákat, megindult a motor és örült bugással tulzakarolta a Latham, a Wagner, a Rougier motorját, akik ekkor már mind a levegőben voltak. A bárónő asszonyos rafinériával számította ki a hatást, gépje mellett, oldalt állva egykedvűen húzta föl a keztyűjét. Azután, mikor már végsőkig csigázta a várakozást, fölsegítette magát a gép nyergébe, ügyesen startolt s fenn volt a levegőben. Biztosan, szépen kerülte körül a pályát, azután megint pontosan a tribünök előtt leszállt s közönte a tapsokat.

Latham időközben leszállt, motorjával bajlódott, majd nekivágott egy merész magassági repülésnek. Száz méternél azonban nem emelkedett tovább s pár spirális fordulóval leereszkedett. Nyomban ezután Chavez, aki már kijavította biplánját, indult felhőostromra: gyorsan emelkedett; távolról még mindig ciklázó villámok hasították az eget, amikor az apró, babaszekrényre zsugorodott gép a szédítő magasságokat járta. Aztán megismételte az első nap bravurját: szédítő fejjel meredek csigavonalban dobta le magát a magasból: izgalmas, szívet dobogtató másfél percz majd egetverő éljen: Chavez biztosan, könnyen itt repül a földhöz araszosan szálló társai között.

Eső után Horváth és Adorján is kísérleteztek a géppjeikkel. A formás monoplánok ügyesen gurultak, de csak rövid szökésekre hagyták el a földet. A közönség körében ez gunyos élcelődésekre adott alkalmat: a közönség azonban igazságtalan volt, mert egy tiszteltreméltó kezdet biztató eredményeit kisinyelte le.

Félnyolczkor újabb felhők gomolyogtak a láthatáron. A közönség nem várta meg, amíg az újabb zuhany a feje fölé érkezik: a szárnyas gépek harcza hamarosan véget ért, s megkezdődött egy új harc a villamos ültözőkért.

(Az utazási verseny elmaradt.)

Borus délután közönte ma a fővárosra. Két óra tájon szitalni kezdett az eső, később pedig kövér esőpekben bullott alá. Mindazonáltal a közönség lankadatlanul törtet villamoson, automobilon, viczinálison a Rákosi mezeje felé. Három óra felé el is állott az ijesztő eső, de a fellegek, különösen a görög uttrány felé feketén gyülekeznek.

Akik tehát Illner utazási startja miatt siettek a versenytéren, csalódtak. Illner nem indult az utazási versenyre. Nem csupán a rossz időjárás miatt. Hanem Pischoff óvást jelentett be a versenybizottság új határozata ellen, mely szerint az utazási versenyben naponta lehet indulni. Ő a régi feltételekkel indult tegnap, amikor még csak 7-ikén, 8-én és 13-án lehetett utazási versenyre szállni. Mért nem jött Illner vagy a többi tegnap vele. A bizottság méltányolta Pischoff óvását s így Illner ma nem indult, az utazási verseny elmaradt.

(József főherczeg a hangároknál.)

Három óra után kikerkezett a telpre József főherczeg. Rendkívül érdekli az aviatika. Gróf Zichy Rezső és az igazgatóság fogadta. Körül vették a hangárok között. Részletesen megmagyarázták neki mindent. Az összes gépeket megtekintte. Bemutatják neki az egyes aviatikusokat. A főher-

czeg élénken gratulál Latham, Paulhan s a többi aviatikusoknak élvezetes repüléseikért. *Rougiervat* hosszabban elbeszélgetett, majd Ettrichel s végül de Laroche bárónó hangárját kereste fel. A bárónó panaszkodott, hogy gépe későn érkezett meg s még csak most szerelik fel, de talán még ma repülni fog. *Pichoff* elmondta a főherczegnek utazási élményeit. Gépe ma este jön vonaton Pestre s legközelebb újra neki indul Győrnek, reméli, jobb időjárás lesz. Különösen *Illnert* üdvözi a főherczeg tegnapi csodás magassági lebegéséért. Azután a főherczeg a jury páholyába tért s onnan figyelte a versenyter eseményeit.

(Wagner monoplánon.)

Fél négy óra előtt öt perczkor, szokásához híven, egyenesen a hangárjából gurult ki nyulánk, tetszetős monoplánján *Wagner*. Tegnapi sikerei fokozták benne az ambíciót s leakarja főzni *Kinet*-t, a legszorgalmasabb repülőt. *Kinet* már annyira népszerű, hogy napszámós aviatikusnak hívják. *Wagner* kis szelben, sima és kitartó repülést produkál. Buzgó kitartással, nyugodt nagy köröket ír le. Lassanként dőlnek ki mellőle a többiek, de *Wagner* állhatatosan repül tovább háromnegyed 5-ig, amikor simán leszállott.

Hat óra 18 perczkor *Wagner* ismét a légbe röpül. Egyenletes ívét a fölé megszokott elegáns síklással írja le. Nem igazítja át *Latham* monoplánja, sem *Illner* magas szárnyalású versengése. Megelégszik azzal, hogy gépe kitartási képességeit vihett tűzvonalba. A közönség mindvégig nagy figyelemmel kíséri és megtapsolja a 7 óra 5 perczkor a vihar miatt leszállott *Wagner*-t.

(Latham a levegőben.)

Háromnegyed négy előtt pár perczkor felszállott *Latham* *Antoinette*-monoplánján, de egy kör leírása után visszatért felszállási helyére, ahol kipróbálta motorát.

Vihar után pont hat órakor felröpült *Latham*, ő volt a szünet utáni versenyszak első szenzációja. Motorja kitűnően működik, magassági versenyre pályázik, de néhány kör után motorja erősen puffog s visszatér. Néhány percz múlva azonban monoplánja ismét fenn kavarg az űrben. Negyed hatkor motorhiba folytán leszáll. Hat óra negyvenkor újra neki indul, mindig magasabb és magasabbra repül. Tulhaladja *Wagner*-t és csakhamar szédítő magasságba jut. Villámok cikáznak, de ő mind feljebb tart és briliáns repülése orkászertü taptos vált ki. Hat óra 55 perczkor a gép leszáll. Igazán kár, hogy ma, midőn módunk lett volna gyönyörködni a milliomas amatőr mutatványában, a kerülő fergeteg megfosztott a látványosságtól.

(Illner galambja.)

Illner ismerős galambmonoplánja három óra 52 perczkor hosszú nekifutással lendül a levegőbe és *Wagner* felé emelkedve igyekszik magasságot elérni. Közben jön egy vegyesvonal, megáll egy pillanatra, hogy *Illnert* láthassa. A derék osztrák pilóta honorálni akarja az érthető kíváncsiságot s kirepül a pályáról, elszáll a vonat felett, hogy jobban láthassák. Folyton emelkedik bámulatraméltó simasággal, lágy fordulatokkal. Négy óra tizenöt perczkor szépen leszáll. A motorját nagyon megajajozták, úgy hogy még a szemüvege is te lelett olajjal s nem látott fent. Üldözőbe akarta venni *Wagner*-t, de a kanyarodások megcsinálására a szél odafent erős és nyugtalan. Ezért nem tudott magasra feljutni, ha pedig lejjebb szállt, mindig szelket kapott *Wagner* felől. De újból felszálláshoz készül. Az eső azonban géptől hangárjába kényszeríti.

(Az első aviatika.)

Hat óra után öt perczkor hozták elő *De Lavoisin roche* bárónó biplánját. A közönség izgatottan fut a korlátokhoz, amint a bekendőzött fejű bárónó gépe felé halad. A bárónó a sajtó asztala mellett elhaladva megmondja, hogy időtartam versenyre száll fel. A gépet a starthelyen sok sportbarát veszi körül. Ötven méteres nekifutás után a magasba röppen. Gyönyörűen repül, bámulatos energiával és nyugalommal kezeli a gépet, óriási kört ír le s mintegy hatvan méternyi magasságból lassan leszáll a zsűry előtt, melynek páholyában ült *József* főherczeg is. Leszállása után elvitték s bemutatatták *József* főherczegnek, aki legőszintébb csodálkozását fejezte ki a kiváló aviatika előtt. A bárónó megelégedett mai dicsőségével s csak holnap kél újra utra.

(A nap hőse: Chavez.)

Háromnegyed öt előtt *Chavez* *Farman*-biplánja áll a starthoz. A versenyterre forrón lebujaó napot jótékony felhők takarják el. A láthatár lassanként elborul, úgy, hogy felszállását negyedhat utánra halasztotta, amikor is felszállott, de hamarosan leereszkedett a földre. Hét előtt tíz perczkor *Chavez* felröpül. Versenyre kél a fenn szál-

dosó *Latham*mal. Gyönyörűen röpül *Chavez*, mesésen emelkedik. Biplánja tul van a kétszáz méteren, majd háromszázon tulra emelkedik. Csodálatos gyorsasággal kering, míg eléri az ötszáz métert. A publikum magánkiül tapsol, éljenez. Hét óra két perczkor hajmeresztő szögben leszáll és földet ér. Zúgó taps fogadja *Illner* komoly kourkúrensét. A francziák nem adják ki a kezükből a győzelmi pálmát.

(A többi versenyzők.)

Három óra negyvenöt perczkor felszáll *Biolovic* érdekes biplánjával, amely úgy néz ki, mint négy egymáshoz ragasztott kalapskatulya. Ma igen szépen sikerül neki a repülés, de az orrmányos krumplicsodólól leszállani kénytelen. Ide-oda gurul eredmény nélkül. Végre nekilendül 4 óra 8 perczkor, ez a műtét is kísérletnek bizonyul. Végre kinjában megint begurul a starterek elé.

Kitolják *André Frey* „*Quo vadis*” nevű biplánját. Fél öt előtt néhány perczkor a magasba száll és tetszetősen repül. Mind magasabb köröket ír le. Nyomába kerül a német *Frey*, ez hajtja, üzi a másikat. Úgy látszik, gyorsasági versenyt akar produkálni. Háromnegyed ötkor úgy látszott, mintha a tribün előtt nem tudna ura lenni gépének, a kezdődő esőt hozó szél majd lenyomja, de *André* ügyesen felszáll ismét, míg a nagy szél miatt leszállani és begurulni kénytelen.

Frey *André* félhétkor indul utnak és hét előtt öt perczkor leszáll.

Három óra ötven perczkor kihozzák *Warchalowsky* 37-es számú biplánját, utána *Amerigo* gépe jön a térre. *Warchalowsky* négy óra előtt hat perczkor emelkedett fel, de csak két perczig repült. Kivontatták *Labori* gépét is. Nem vesz részt versenyben, csak kipróbálja a gépet.

Negyedötör felszáll a yaskos *Amerigo* is, félkörnél nem jut tovább.

Frey *Alfréd* biplánja 4 óra 38 perczkor száll fel. Nagyon szépen röpül, előnyt akar nyerni a franczia *Frey* felett, de a szél öt is leszállásra kényszeríti a kétkoronás helyeknél.

Három óra negyvenegy perczkor *Farman*-biplánon felindul a szorgalmas *Kinet*. Kitartóan hasítja a levegőt, míg 3 óra 48 perczkor simán leszáll, mert a gép farokvitorláit igazításra szorulnak. — Hat óra után 10 perczkor *Kinet* újra a magasba száll és szorgalmasan hasítja a levegőt. Hat óra negyvenöt perczkor pályán kívül leszállott. *Kinet*nek eddig mindig szerencsés repülései voltak, feltűnt tehát ma, hogy hagyományossá váló „napszámós”-szerű repülését abban kellett hagyania. A szeszélyes gép volt a hibás benne.

Végre megjelenik *Rougiere* 10-es számú biplánjával, amelyvel 6 óra 24 perczkor felszáll. Mesésen megy a magasba, ahonnan madár módjára félhétkor leszáll.

Jullerot *Farman* biplánjával 6 óra 34 perczkor emelkedik a légbe, de tíz percz múlva földre ér.

(A győztesek.)

A mai repülőverseny a következő eredménnyel végződött:

Időverseny: I. *Wagner* 1 óra 16 percz 45 másodpercz. II. *Kinet* 31 percz 32 másodpercz.

Távolsági verseny: I. *Wagner* 80 kilométer 125 méter. II. *Kinet* 30 kilométer 700 méter.

Gyorsasági verseny: I. *Latham* 7 percz 57-2 másodpercz, ami óránkénti 75.40 kilométernyi utnak felel meg. II. *Wagner* 8 percz 37.8 másodpercz ami óránkénti 69.52 kilométer utnak felel meg.

Magassági verseny: I. *Chavez* 442.5 méter és II. *Latham* 67 méter.

(A vihar.)

Negyed ötör vezeték elő *Adorján* kis monoplánját. Fél öt előtt öt perczkor igen szép gurulásokot produkál.

Fél öt után hét perczkor hozzák *Horváth* tetszetős monoplánját; de rövid gurulások után elvonul a versenyteréről. Este mindkettő megismételti produkcióját.

Beborult az ég, megjelent a fehér zászló is, a repülések beszüntetésének jele. A környéken erős eső lehet, a versenyterén szél lengedez. Csak *Adorján* puffogatja még egy darabig a gépét, aztán elvezetik azt is és öt óra után esend van a Rákös mezején, csak a menny dörög. Ezalatt s versenyközben szép számú közönség gyűlt össze. Főként a husz koronás helyek nézői tanusítanak fokozódott érdeklődést az aviatika iránt.

Szünet közben, távozás előtt *József* főherczeg még egyszer sorra látogat néhány hangárt.

Negyed hat órakor hatalmas vihar keletkezett. Az eső végigvágott az egész mezőnyön. Az emberek ijedten rohantak a tribün alá, vendéglőkbe. A zivatartól a 20 koronás tribünökhöz menekültek az 5 és 10 koronás helyek publikuma is. A szakadó zápor kitombolta magát.

Fél óra múltán kiderült egy kissé az égből. A versenyek újból megkezdődnek. A gyönyörűség nem tart sokáig, mert hat óra után az eső újra megered, úgy, hogy be kellett fejezni a versenyeket.

A közönség a szokott módon megrohanta a járműveket, hogy mielőbb hazajusson a nedves negyedik napi repülőversenyre.

Igen feltűnő volt, hogy *Paulhan* úgy tegnap, mint ma hiányzott a versenyteréről. A beavatottak szerint automobilon tereptanulmányozásokat folytat, mert el akarja vinni a német elől a nagy utazási versenydíjat.

(Efimoff állapota.)

Mint értesülünk, a kitűnő orosz aviatikus, akit ma fájdalommal nélkülözött a verseny közönsége, jobban van. Ha semmi se jön közbe, akkor talán a jövő héten felszállhat, amiről ugyan az orvosok lebeszéltek. Igen jó étvágya van, közérzete kitűnő. S az éjszaka is hajnalig fogadta pilota-kollegáinak szives látogatásait. *Latham*, *Paulhan*, de *Laroche* bárónó s a többiek testvéries szeretettel veszik körül szerencsétlen kollégájukat. *Efimoff* folyton a versenyre gondol s különös kérelmére óránként értesítik barátai az eseményekről.

A mai napon sokan keresték fel barátai s az Aero-Klub részéről is. Mind annak a reménynek ad kifejezést, hogy mielőbb viszontláthatja a kitűnő orosz pilótát a Rákös mezején.

(Zsélyi állapota.)

A szerencsétlenül járt *Zsélyi* *Aladár* még mindig nagybeteg fekszik a Grünwald-szanatóriumban. Napjában többször elveszti eszméletét, de láza nincs, érverése rendes és ebből merítik az orvosok azt a reményt, hogy a derék magyar aviatikus fel fog épülni.

(Repülőverseny a vidéken.)

Marosvásárhelyről táviratozzák, hogy gróf *Montigny* több más aviatikkal június 28-án délután nagy repülőversenyt rendez Marosvásárhelyen. A verseny a Mészáros-réten folyik le. A verseny védnöke *Bernády* polgármester, aki kieszközölte, hogy a vasuton kedvezményes jegyeket adjanak ki. 50.000 ember részére tribünöket emelnek a versenyterén.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath ülése. Az osztrák képviselőház mai ülésén *Ritt* kereskedelmi miniszter válaszol *Sylvester*, *Stölzel* és társainak a tisztességtelen versenyre vonatkozó interpellációjára és közléseket tesz a magyar kereskedelmi miniszteriummal folytatott tárgyalásokról. Folyó évi január havában a magyar kereskedelmi minisztertől oly tartalmú átiratot kapott, hogy a szóban forgó ügyben a többi magyar miniszterrel tárgyalásokat kellett folytatni, melyek rövidesen befejezhetők lesznek. Kifejezést lehet tehát adni annak a reménynek, hogy az osztrák kormány rövid idő alatt abban a helyzetben lesz, hogy ismét benyújthatja törvényjavaslatát a tisztességtelen verseny ellen való védelem dolgában, amelyet az osztrák kormány sürgős ügynek tekint és nem téveszt szem elől. A landwehrminiszter egy interpellációra adott válasza folyamán rátér egy tegnapi bécsi lap cikkére, amely arról szól, hogy a katonaság gyakorlatozása közben nagy balesetek történtek, amennyiben a 37. Ladwehr-gyalogezred egyik zászlóalja május hó 17. és 22-ike között tulságos erőltetett gyakorlatokat végzett, ami a legénység egészségét megrongálta. A miniszter ismerteti a valódi tényállást, mely abban áll, hogy a menetképtelenek száma csak igen csekély volt. Hogy a menetelés az összes előirt óvintézkedések betartása mellett történt és hogy a legnagyobb gondosságot fordították a legénység egészségének megőrzésére. Büntetésről szó sem volt. A hajókon és vasuton visszazállított 115 további gyakorlatozásra képtelennek bizonyult legény közül csak 33 gyöngékedett, hat legényt kórházba vittek, 40 legény ellenben teljesen szolgálatképes és 36 pedig kaszárnyaszolgálatra képesnek találtatott. A visszaküldöttek legtöbbje lábában érzett fáradtságot. A miniszter konstataálja, hogy a legénység egy részétől tönyleg sokat vártak, szerencsére azonban semmi sem történt, ami egyes lapok tulzolt valótlan híradásait igazolhatná.

A sértő encziklika. A római „*Osservatore Romano*” a következő kommunikét közli: Tekintettel a hibás fordítás következtében félremagyarázott legutóbbi pápai encziklika ügyéből kifolyólag Németországban megindult agitációra, a következő kijelentést tesszük közzé: A szent *Boromeus* *Károly* századéves ünnepélye alkalmából kiadott „*Edite saepe*” című, a modernisták tévelygéséi ellen küzdő encziklikában a szentatya távolról sem akarta a német birodalom fejedelmeit és nem katolikus népeit sérteni. Az encziklikában történelmi visszapillantás történik a szent korára, de semmiféle népet, sem fejedelmet néven nem neveztek meg. Megjegyzendő, hogy a nevezett kör

azon katolikusairól van szó, akik az apostoli szék egyes jogai ellen fellázadtak. A szentatyának jóakarata a német birodalom és annak fejedelmei iránt egyébként a legutóbbi időben történt alkalommal fényesen mutatkozott.

A finn javaslat. Az orosz birodalmi дума esti ülésében a jobb párt és a centrum 196 szavazatával az ellenzék és néhány oktobrista 105 szavazata ellenében elhatározta, hogy a finn javaslat részletes tárgyalásába belemegy. Az ellenzék többnyire a balti tartományokból küldött képviselőkből állott. A szociáldemokraták a szavazás előtt elhagyták a termet.

A дума elvetette az ellenzéknek azon indítványát, mely a Finnországra vonatkozó törvényjavaslat 2. cikkelyét pontok szerint tárgyalja. Miljukov ezután az ellenzék nevében kijelenti, hogy bár eleinte a vitában részt akartak venni, látva azonban, hogy méltatlan játékról van szó, abban nem vesz részt. Az ellenzék tagjai erre elhagyták az üléstermet.

A mexikói indiánusok forradalma. Newyorki jelentések szerint a mexikói indiánus fölkelők, kik Maya-indiánusok vezérlete alatt állanak, több várost megtámadtak. A fölkelők számát, akik Valadolidot megtámadták, 5000-re becsülik. A rendőrfőnököket és hivatalnokokat megölték. Az arsenált kifosztották. A fölkelők a vasuti és távirösszekötést szétrombolták. A megölt mexikói katonák és polgárok száma körülbelül ötszáz.

TÁVIRATOK.

A porosz király ezvillistája.

Berlin, június 8. A képviselőház költségvetési bizottsága elfogadta a ezvillista felemelésére vonatkozó törvényjavaslatokat.

Az angol alsóház ülése.

London, június 8. Az alsóház a tavaszi szünet után ma újból ülést tartott, amelyen Asquit miniszterelnök csak a legközelebbi napok tárgyalási menete ügyében tett kijelentést.

Az örült mullah.

London, július 8. (Saját tudósítónktól.) A Standard párisi tudósítója állítólag hiteles értesülés alapján közli, hogy az örült mullahot, mikor az angolokkal harcra keveredett, az ellenséges berszültek elfogták és agyonlőtték.

A petroleum-monopolium.

Bécs, június 8. Június 8-án a pénzügyminisztériumban a miniszter elnökletével értekezlet volt, amelyen résztvettek még a vasutügyi, a közmunkaügyi miniszterek, valamint Dulemba tárczanévküli miniszter. Az értekezlet a hazai petroleumipar védelmére szolgáló közigazgatási intézkedéseket tárgyalta és gondoskodott arról, hogy határozatai a legsürgősebben végrehajthatóak. A tervbevett lépésekről értesítették egyben a magyar pénzügyminisztériumot is.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		Jun. 8.	Jun. 7.	Jun. 6.
Buza	helyben	106 $\frac{1}{2}$	107 $\frac{1}{2}$	—
	júliusra	101 $\frac{3}{4}$	101 $\frac{1}{4}$	—
	szeptemberre	97 $\frac{3}{4}$	97 $\frac{3}{8}$	—
Tengeri	júliusra	68 $\frac{1}{4}$	67 $\frac{1}{2}$	—
	szeptemberre	68 $\frac{1}{4}$	67 $\frac{1}{4}$	—
	decemberre	65 $\frac{1}{2}$	65	—
Chicago.				
Buza	júliusra	95 $\frac{1}{4}$	94 $\frac{1}{2}$	—
	szeptemberre	91 $\frac{3}{8}$	91 $\frac{1}{2}$	—

Newyork, június 8. Gyapot Newyorkban, helyben 15.20 (15.20). Gyapot júliusra 15.21 (15.17). Gyapot szeptemberre 13.15 (13.13). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{3}{16}$ (14 $\frac{1}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.75 (7.75). Petroleum Stand white Philadelphában 7.75 (7.75). Petroleum Refined in Cases 10.15 (10.15). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.35 (1.35). Zsír Western steam 12.70 (12.60). Zsír Rohe és Brothers 13.15 (13.10).

Chicago, június 8. Zsír júliusra 12.27 (12.25). Zsír szeptemberre 13.76 (12.15). Szalonna short clear 13.76 (13.37). Sertéshus szeptemberre 21.70 (21.50).

Idegen szemmel.

A mi szemünk annyira megszokta, hogy minden úgy legyen, ahogyan van, hogy objektíve alig tudunk eligazodni a meglévő, a meg nem lévő és azok között a dolgok között, amelyek, úgy kellene, hogy ne legyenek. Az összehasonlításokból kiinduló ítélkezésünk, vagy tulságosan elnéző, vagy túlzottan szigorú. Legtöbbször mások szemén keresztül kapjuk meg azt a képet, melyre nekünk berszülteknek már nem reagál a szemünk.

A múlt esztendőben például itt járt Magyarországon Dorsey tanár, a „Chicago Tribune“ hírneves munkatársa és körülnézett kissé ebben az országban. És észrevette, hogy „a magyar előtt nincs semmi olyan példa a magasabb osztálybeliek részéről, mely azt mutatná, hogy azok keményen dolgoznak.“ Nagyszerű szeme van ennek a Dorsey tanárnak, nemcsak azért, hogy észrevette, amit mi is észrevettünk, hanem mert azt is észrevette benne, amit mi nem láttunk meg. A felsőbb körök tunyasága és élehetlensége tudott dolog minálunk, de csodálatos, hogy éppen mi csaknem mindig materiális szempontokból figyeltük meg ezt az évezredek tüneményt. A morális oldalát, népedemoralizáló hatását azonban Dorsey tanár mutatta meg.

Amerikában a kapitalizmus dühöngése közben, maguk a kapitalisták is dolgoznak és a felső körök czélja semmiben sem tér el az alsóbb osztályokétól. A különbség talán csak a munka milyenségében van, az utak egy irányba mennek, csak az utak minősége különböző, de maga a kifejtett munka-energia fönt is, lent is, a trösztmilliomosnál, s az aczélmunkásnál is ugyanaz. A munka értékét illetőleg a munkaadók a legjobb példával járnak alkalmazottaik előtt és, ha a haszon elosztódása nem is egyenlő és nem is igazságos, az ország kulturáját és gazdasági helyzetét közös erővel szolgálja. Ez a közös erő kifejtés Magyarországon teljesen ismeretlen fogalom. S azon a nagy távolságon, mely a két osztályt egymástól elválasztja, fekszik kiterítve, örök tetszalotként a magyar kultúra, a magyar gazdasági élet.

És Budapest...

Talán legjellemzőbb sajátja a budapesti életnek, — írja Dorsey — amint azt az utcáról láthatja az ember: a kávéházak nagy sokasága, melyek a nap némely óráiban tökéletesen zsufolva vannak s esténként ott üldögél a nép s csak ül, beszélget, vagy olvas, legtöbbször azonban csak üldögél s hallgatja a cigánybanda muzsikáját. S a vidéki paraszt ugyanezt teszi, amennyire már körülményei megengedik. Minden falunak megvan a maga korezmája, hosszú asztalokkal, lóczákkal, ahol a parasztok összegyűlekeznek, borozgatnak s vasárnap délutánoként csárdást táncolnak a korezma udvarán.

Ezt is érdemes volt észrevenni. Mi Budapestet mindig különös és speciális szempontból néztük. Szinte kivágtuk az ország testéből és mint az ország egyetlen városát, külön városi lélekkel láttuk el, külön életszabályok szerint osztályoztuk. És most eljön messziről egy idegen, aki egy pillanatra észreveszi összetartozandóságunkat, szervezeti közösségünket és megmutatja azt a perspektívát, mely a magyar vidék kulturátlanságából a városi élet kulturátlanságához vezet. És ebből rájöhettünk arra a nagy tévedésünkre, amikor minden erőnkkel csak a fővárost akarjuk fejleszteni, ahelyett, hogy praeventive az országot fejlesztenők. Hogy a természetes visszahatás hová fejleszthetné ezt a fiatal fővárost, ez az a kérdés, melyre az illetékesek oly ritkán keresik a feleletet.

Sok, sok mindent észrevett Dorsey tanár ebben az országban, aninek észrevételével a legnagyobb szolgálatot teljesíti azoknak, akik idehaza is mernek nyitott szemmel járni és akik néha-néha meg is merték mondani, amit elhallgatni sokaknak lehet érdeke, csak éppen az országnak nem. Az országnak azon-

ban mégsem hisszük, hogy szolgálatot tett a tudós tanár, mert itt csak az tehet szolgálatot, aki azoknak szolgál, akiket Dorsey tanár is mert észrevenni.

Tűzriadalom a Vigszínházban.

— Megzavart bemutatóelőadás. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 8.

A Vigszínházban ma este a bemutató előadás vége felé jártak, amikor a nézőtér homályát hirtelen élesen villanó fény oszlatta el. A vakító világosság talpra szökkenett a premier közönségét s egy szempillantás alatt a közép-ső kijáróban örvénynyé torlódtott a jobb és balmező. Ordítva menekült a tömeg s csak néhány bátor férfinak köszönhető, hogy a torlódtó emberáradat megtorpant és az emberek sápadtan, szinte szégyenkezve kullogtak vissza helyeikre. Már ott tartottak a szmokingos premierlátogatók, hogy egymásra tapossanak...

A színen ketten voltak: Kornai Berta és Tanay Frigyes. Egy fürdőszobában évődnek egymással. A közönség mulat. A homályos nézőtérén öblös férfinevetések, csengőn félelmetesebben ható valami: maga a fehéren fölcsapó villanyláng, amely az első emeleti erkély vezetékéből vágott bele a sötétségbe. Utána esőrpömpölve hullt a földre egy csomó üveg, úgy hogy a halálra vált közönség, amelynek nem volt ideje föltekinteni, azt hitte, hogy a nagy csillár válik meg a mennyezettől és van lezuhanóban.

Az ordításba, amely betöltötte a nézőteret, hatalmasan bömbölt bele néhány hang:

— Leülni, nincsen semmi baj.

A pánik csak egy pillanatig tartott, de az a kavarodás, amelyet egy másodperc tizedrészében láttunk, hátborzongatóan engedte sejtetni, milyen az igazi tűzveszedelem, amelyből üvöltve akarja kivágni magát az emberállat. Csak egy szempillantásig tartott, aztán a futók bátor férfikká változtak és maguk is beleveggyültek a kórúba:

— Leülni, nincsen semmi baj.

A vasfüggöny azóta hirtelen alászaladt. Most kinyitott a kis ajtó és tüzoltók jelentek meg, akik fölkémlelték az emeletre. A bátorságra kapott közönség tapsolt a tüzoltóknak és leintette őket.

— Leülni, folytassák az előadást.

Megjelent Tapolczai Dezső is, az egyik szereplő és czilinderét lengetve kiáltott le:

— Tessék nyugodtan maradni, folytatjuk az előadást.

A függönyt felhúzzák: a színen újra Kornai Berta és Tanay Frigyes.

— Szeretlek, szeretlek, haraplak, haraplak — mondja Tanay az ölében ülő nőhöz és a torz arczok újra kacajokra gömbölyödnek és az ijedten elfojtott lélegzet az első kacagás szárnyán távozik.

A pániknak vége.

Nemcsak tűzveszedelem volt, de premiér is. Arról is illik írni egy pár sort. A darab címe: Amor, a pénzügynök, írta Forest Louis. Hosszában és keresztben együtt nem ír meg, hogy miatta tolongásban egy könnyed nyári ruha csipkét lezagasassák. Hogy meghaljon miatta egy pár ember, annyira éppen nem elmés. De kacagató, mert a megszokott francia sablont jól alkalmazta a francia gyáros. Alakra, helyzetre bevált minta után készült, tehát bevált pillanatnyi mulatságul. Elvinni alighanem csak a pánik emlékét vitték el az emberek, meg talán azt, hogy Tanay igen kedvesen játszott meg egy szerepet, amelyet a fordító — az akkor még a Vigszínház kötelékében lévő Góth Säu-

dor — a maga terhére formált. Kornai Berta is tetszett, meg a többiek is: Haraszthy Hermin, Abelovszky Margit, Vendrei, Tapolczai, Szerémy, Sarkadi. Ami a legesodálatosabb: a kánikula dacára közönség is volt. Közönség, amely ma este a vacsoránál egyszer okvetlenül kiejti ezt a szót: Ringtheater.

U. D.

török trónörökös Budapesten.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 8.

A fővárosnak ma érdekes vendége volt. Jusuf Izzeddin török trónörökös, aki Edvárd király temetésén a szultánt képviselte, ma délután, miután megelőzőleg hosszabb időt töltött Párisban, azután rövid ideig Münchenben és Bécsben tartózkodott, Budapestre érkezett. Külön vonaton délután 2 óra 30 perczkor érkezett meg a nyugati pályaudvarra. Kiséretében voltak: Rifaaft basa török külügyminiszter, továbbá Resid basa bécsi török nagykövet, Mukhtár bej budapesti török főkonzul, Fuad bej, a török államtanács tagja, Saadeddin bej követségi tanácsos, Pertev bej ezredes és Mehmed Ali bej szertartásmesterek, Vaineddin Mustafa bej sorhajókapitány, Hasszan bej gyalogysági parancsnok és Ekrem bej hadnagy szárnysegédek, Rüsti bej udvari titkár, Behaeddin bej udvari orvos és mások.

A közönségnek nem volt előzőleg tudomása az érkezésről, különben bizonyára nagyobb figyelemmel részesítette volna ebben az időtájtban a nyugati pályaudvart és környékét.

Az állomás udvari várótermébe a már jóval előbb összegyűltek a fogadására megjelentek: Fülepp Kálmán főpolgármester, Boda Dezső rendőrkapitány, a budapesti török főkonzulátus személynéje Simon efendi főkonzul, Egyessy Géza attaché, Eigel Nándor titkár és dr. Simonyi Arthur konzulátusi jogtanácsos vezetése mellett, ezenkívül Nikolaki efendi fiúmei török konzul, Déchy üzletvezető, Daróczy állomásfőnök, stb.

A török trónörökös, amikor kiszállt a vonatból, Fülepp Kálmán főpolgármester és Boda Dezső főkapitány üdvözölték, akiket Mukhtár bej főkonzul mutatott be a török fenségnek.

Jusuff Izzeddin trónörökös nem fiatal ember már; 53 éves, középtermetű, kissé öszültni kezdő, rendkívül szimpatikus megjelenésű ember. Barátságos mosollyal fogadja az üdvözléseket, majd utóbb néhány meleg szóval francia nyelven köszönetet mond a szívélyes fogadtatásért.

Mukhtár bej ezután bemutatta a fogadásra megjelent urakat a trónörökösnek, aki a bemutatottak mindegyikével kezét fog és néhány szót intéz hozzájuk. A társaság ezután az Angol királynő-szállóba hajtatott, ahol az emeleten rendezték be a fejedelmi vendég lakosztályát.

A trónörökös a szállóba érkezés után visszavonult magánlakosztályába és rövid pihenés után megállapította a délutáni programot. Amikor a program tervezése közben felajánlották a trónörökösnek, hogy a királyi vár és a Margitsziget megtekintése után látogasson el a repülőversenyre, a trónörökös kijelentette, hogy ő most nem a modern technika vívmányait, hanem a magyarok fővárosát akarja megtekinteni, amelyről már különben is annyi szepet és jót hallott.

Igy természetesen a trónörökös kívánságára elejtették a repülőverseny megtekintésének tervét.

Négy óra után a fejedelmi vendég és kísérete kocsiakra ült és a királyi várba hajtottak, ahol a trónörökös József főhercegnél és gróf Kluen-Héderváry Károly miniszterelnöknél, majd visszajött a pesti oldalra, ahol Fülepp Kálmán főpolgármesternél és Boda Dezső főkapitánynál adta le névjegyét.

A török trónörökösnek József főhercegnél tett látogatása után nemsokára megjelent a főherceg az Angol királynő-szállóba, ahol viszonzásul ő is leadta névjegyét. A Halász-bástya és a Mátyás-

templom megtekintése után Gülbaba sírjához hajtatott. A gyönyörű kilátáson többször adott kifejezést elragadtatásának. A Gülbaba sírjától a török trónörökös a Margitszigetre ment s rövid sétakocsizás után a parlament és a Kuria épületét, majd a Szabadság-teret nézte meg. Öt órakor az Andrássy-uton keresztül a Park-klubba hajtatott, ahol a klub a trónörökös és kísérete tiszteletére teát adott. A házi gazdai tisztet itt gróf Széchenyi István látta el. Este még az Operaház előadását hallgatta meg a trónörökös, majd éjjel egy órakor Belgrádba utazott, ahova holnap délután 5 órakor érkezik.

Medárd-nap.

A kis köpczös: Ma van Medard napja és esik az eső, ez annyit jelent, hogy negyven napig fog esni.

A rosszkedvű: Mit fog csinálni?

A kis köpczös: Esni fog.

A rosszkedvű: Negyven napig?

A kis köpczös: Negyven napig.

A rosszkedvű: Maga hülye.

(Egy kis darabig gondolkoznak ezen.)

A kis köpczös: De miért?

A rosszkedvű: A buta jövődöléseiről... Hatszáz év óta hallom ezt a marhaságot. Ezt és az ehhez hasonló bornirtságokat.

A kis köpczös: De kérem... ha Medardkor esik, akkor negyven napig esik.

A rosszkedvű (dühösen): Ha Zakariáskor havazik, akkor ugye nem lesz sorozás, ha a fecskék Lipótkor alacsonyan röpködnek, akkor, ugye, rossz lesz a termés? Mondja, mi a fene öröme van magának abból, hogy most negyven napi esőt jövendöl a gyomromba? Fizetik magát azért, hogy így lesírja az életemet, egyáltalában mit kap maga azért, hogy ilyen utálatosan bobüzzöl nekem ezt a rongyos kis létet.

A kis köpczös (ijedten): Hát mit csináltam kérem szépen, hogy így tetszik rámförmedni? Én csak azt mondtam...

A rosszkedvű: Ki ne mondja... Hiszen éppen ez az... Ezzel a butasággal vadít... Hát kell nekem azt tudnom, hogy most negyven napig fog esni. Mért nincsenek más kabalái? Azt jövendölje meg, hogy ki nyeri meg a Szent István-díjat, melyik osztálysorsjegyet húzzák ki a főnyereményvel, mikor megy le a buza, mikor megy föl a kukorica, a rimamurányi, tudja, ilyeneket jövendöljön.

A kis köpczös: Igaz kérem, ilyeneket kellene jövendölni. Én tudok is egyet. (Diadallal.) Ha Ferencznepkor sok a bárosítás: választás lesz.

A kis köpczös (nyugodtan): Ha Medardkor esik...

A rosszkedvű (ugrik): Száját befogni!

A kis köpczös (nyugodtan): Ha Medardkor esik az eső...

A rosszkedvű (üvölt).

A kis köpczös: Ha Medardkor esik az eső — buzát kell venni, mert föl fog menni az ára.

A rosszkedvű: Hja... Akkor gyerünk,

(El a törszére.)

Ray.

EGYHÁZAK.

(Egyházmegyei közgyűlés.) A bányási ágostai hitv. evang. egyházmegye ma tartotta Temesvárt övi közgyűlését báró Ambrózy Béla elnöklésével, valamint az egyházi és világi képviselők élénk részvételével. A közgyűlés folyamán melegen ünnepelték Kramar Béla kir. tan. főesperest, aki 37 éven át volt az egyházmegye élén s most nyugalmába vonult. Kramar egyhangulag tiszteletbeli örökös főesperesnek választották meg. Ugyancsak melegen ünnepelték báró Ambrózyt is 40 éves felügyelői jubileuma alkalmából, majd azután egyes választásokat ejtettek meg.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: csütörtök, június 9. —

Róm. kath.: Prim. és Felic. — Prot.: Felician. — Görög-orosz: május 27. Jézus menyemenetele. — Zsidó: Szivan 2. — A nap két reggel 4 óra 4 perczkor, nyugozik este 7 óra 53 perczkor. — A hold két éjjel 5 óra 27 perczkor, nyugozik este 10 óra 24 perczkor.

A honvédelmi miniszter fogad délután 10 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad déli 12 órakor. — Repülőverseny a rákosi lovassági gyakorlóterén. — Ugetőverseny délután 3 órakor (utolsó nap.) — Magyar esipke- és háziipari kiállítás az Iparegyesületben (VI., Gróf Zichy Jenő-utca 4.) Nyitva 9—1-ig és 3—6-ig. Belépődíj nincs. — Petőfi ház (erekllyemzeum) Bajza-utca 21. szón. Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítása. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán horvát-belga kiállítása (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. — A Művészház nemzetközi impresszionista tárlata. Nyitva 10—8-ig. Belépődíj 2 korona.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeuma 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. — A Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtár 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—4-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig és 3—6-ig.

— A király nyolczvanadik születésnapja. A király nyolczvanadik születésnapját sokkal fényesebben ülik meg az eddigieknél s e megünneplés tárgyában illetékes helyeken már most megindultak a tanácskozások. A születésnapj évfordulón, augusztus 18-án, fényes hálaadó istentiszteletet rendeznek a budavári koronázó Mátyás-templomban, melyre a kormányt, a főrendiházat, a képviselőházat, a katonát és polgári hatóságok fejeit, valamint az idegen államok budapesti képviselőit meg fogják hívni. Ez alkalommal Vaszarj Kólos bíbornok-herceggel fog pontifilálni. Ezt megelőzőleg délelőtt kilenc órakor díszszemle lesz a Vérmezőn. A katolikus egyház különben az egész országban hálaadó istentiszteleteket fog tartani a nevezetes évforduló napján. Előző este katonai zenekarok járják be a főváros utcáit, ugyszintén 18-án hajnalban is és hangos zeneszóval hirdetik az örömmünnepet, királyunk nyolczvanadik születésnapjának évfordulóját.

— A czári család utazása. Pétervárról jelentik, hogy a czári család ma délután Carskoje-Selóból a nyári tartózkodásra Péterhofba utazott.

— Uj udvari tanácsos. A király Radocza János budapesti ügyvédnek, a közigazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— A trónörökös új főudvarmestere. Bécsből jelentik nekünk: A király Rumerszkirch Károly báró kapitányt, Ferencz Ferdinánd trónörökös eddigi kamarai elüljáróját valóságos belső titkos tanácsossá és a trónörökös főudvarmesterévé nevezte ki.

— Hercegi esküvő. Berlinből jelentik: A potsdami új palotában ma folyt le Frigyes porosz hercegnek Agatea ratibori és corveyi hercegnővel való esküvője. A császár az uj párra pohárköszöntőt mondott.

— A koronázás évfordulója. A koronázás 43. évfordulóját a hagyományos szertartással ülték ma meg a fővárosban. Az állami és városi középületekre és különösen az iskolákra kitűzték a nemzeti lobogót. A katolikus plébánia-templomokban hálaadó istentiszteletet tartottak, amelyeken testületileg vett részt a tanuló ifjúság. A főváros összes intézeteiben ifjúsági ünnepségeket rendeztek, melyeken tanárok és tanulók beszéltek és szavaltak, az ifjúsági énekkarok pedig hazafias dalokat adtak elő. Az előadás a mai napon a főváros összes iskoláiban szünetelt. A budavári koronázó Mátyás-templomban dr. Nemes Antal pápai prelátus mondott misét, amelyen a városi intézetek ifjúsága vett részt és nagyszámu ünnepi ájtatos közönség. A prelátus a szent misénél ugyanazt az egyházi ruhát használta, amelyben Ferencz József ő fel-ségét magyar királylyá koronázták.

— A trónörökösnek ajándéka. Dr. Boziczky Oszkár pápai kamarás, a trónörökösnek és nejének magyar nyelvemléke ma nyújtotta át személyesen Pozsonyban gróf Szapáry Bélának Hohenberg Zsófia hercegnő adományát az ujonnan épülő Erzsébet királynő emléktemplom részére. Az adomány egy ezüsből készült aranyozott szentégtartó, amelyen 1910. július 1. dátum látható, mint a hercegnő házasságának tizedik évfordulója.

— **Uj nemes.** A király Wellisch Alfréd budapesti műépítésznek és törvényes utódainak az ipari téren szerzett érdemei elismerésül „vágyvecei” elnévvel a magyar nemességet adományozta.

— **A tudományegyetem új rektora.** A budapesti tudományegyetemen ma délben volt a rektorválasztás. Az egyes karok által kiküldött rektorválasztók: Székely István, Dudek János, Hanuy Ferencz és Luksics József hittudományi; Concha Győző, Mariska Vilmos, Doleschall Alfréd és Magyar Géza jogi; Kétyl Károly, Réczey Imre, Bókay János és Dollinger Gyula orvostudományi, végül Lengyel Béla, Török Aurél, Finácz Ernő és Katon Lajos bölcsészettudományi rendes tanárok. Súly Gyula elnöklése alatt ma délben gyűltek össze a központi egyetem disztermében. A jegyzőkönyvet dr. Margittai Antal egyetemi tanácsjegyző vezette. Az elnök megnyitván az ülést, előadta, hogy az egyetemi szabályok értelmében az 1910—1911. iskolai évre az új rektort az orvoskar tanárai közül kell választani. A szavazást nyomban megjejtették és ennek az eredménye az lett, hogy rektornak nagy szótöbbséggel dr. Réczey Imre udvari tanácsos, egyetemi sebésztanárt választották meg. Réczey Imre orvostanár a II-dik számú sebészeti kóroda igazgatója, Budapesten született 1848-ban. Atyja ugyancsak Pesten műtőorvos volt és annak idején a nagyhirű Stáhl professzornak volt asszisztense. Iskoláit mind Budapesten végezte. Mint okleveles orvos az egyetemi sebészeti tanszék mellett hat éven át műtőnövendék volt s mint ilyen 1874-ben a fővárosi barakk-kórházban helyettes sebészfőorvos volt. Tíz évvel később a barakk-kórház III-dik sebészeti fiókosztályának vezetője és az Üllői-úti új kórház (Szent István-kórház) rendelő orvosa volt. 1878-ban magántanár, 1884-ben nyilvános rendkívüli, 1892-ben nyilvános rendes tanárrá lett s mint ilyen a II-dik sebészeti tanszék élére került. A pesti királyi orvosegyesületnek hosszú ideje másodelnöke, az igazságügyi orvosi tanács tagja és a kórházi orvostársulat elnöke. Tagja ezenkívül számos tudományos és jótékony egyesületnek. Néhány évvel ezelőtt a király udvari tanácsosává nevezte ki. Irodalmi működése szakkörökben általánosan elismert s sok műve idegen nyelven is megjelent.

— **A magyar istentisztelet ellen.** Egy újabb osztrák impertinenciáról érkezik hír Bécsből. Az ottani evangélikus templomokban ugyanis magyar istentiszteletek tartását tervezték, mivel Bécsben rendkívül sok magyar hive van az evangélikus egyháznak. Amikor ennek híre ment, több német nemzeti és alldeutsch egyesület a bécsi evangélikus egyház vezetőihez tiltakozással fordult, hogy a német érdekek nem tartja összegegyeztetetőknek idegennyelvű istentiszteletek tartását. E napokban történt a döntés ebben a kérdésben. A bécsi evangélikus egyházközség válaszmánya úgy határozott, még pedig 40 szóval tiz ellen, hogy nem engedje meg a magyar istentiszteletek tartását. A határozat meghozataláig leveles vita előzte meg.

— **Sztrájkoknak a párisi közúti vasutások.** Páris város északi közúti vasutainak az alkalmazottai ma hajnalban gyűlést tartottak és reggel három óráig tartott gyűlésükön Millerand kereskedelmi miniszter békítő javaslatait nem fogadták el, sőt elhatározták, hogy ma sztrájkba lépnek. Kerékpárosokat küldtek ki, hogy az egész személyzetet idejekorán értesítsék erről a határozatról. A sztrájkban körülbelül 1800 alkalmazott vesz részt, de az újabb hírek szerint csatlakozni fognak hozzájuk az összes párisi szállítómunkások.

Párisból jelentik éjjel még a következőket: Óriási sztrájk van kitoröfölkben. A páris—lyoni villamos vasutársaság alkalmazottai már elhatározták a sztrájkot, amelyhez csatlakozni fognak a touloni kikötőmunkások és az összes vasúti munkások is, ha nem teljesítik követeléseiket. Az északi vasut mozdonyvezetői szintén kimondták a sztrájkot. Ők vasárnap akarták beszüntetni a munkát, még pedig úgy, hogy a Derby előtt még kiszállítják a közönséget, de mire a versenynek vége van, megkezdik a sztrájkot, hogy a löverésnyetről már ne jöhessenek vissza a vonatok.

— **Zeppelin levele Bécs városához.** Adtunk hírt róla, hogy gróf Zeppelin lemondott bécsi utjáról, de kijelentette, hogy ősz elején, vagy közepén okvetlenül megteszi nagy légi útját Berlinből Bécsig. Gróf Zeppelin ezt a táviratot intézte Bécs városához:

— Súlyosan érint a kemény sorscsapás, hogy a várakozást, amelyet ő császári és királyi felsége I. Ferencz József, Bécs város és az egyéb érdekelt vidékek lakossága léghajóval való megjelenéséhez fűzött, az utolsó órában kénytelen vagyok kielégítetlenül hagyni és szükségesnek érzem, hogy azokat az okokat, amelyek erre kényszerítenek, köztudomásra is hozzam. Áthátva attól a kötelességtől, hogy léghajóval való odajövetelemet illetőleg semmiféle ígéretek a kivihetőség legnagyobb valószínűsége nélkül ne tegyek, vártam ezzel, amíg határozott ígéretet kaptam arra nézve, hogy a léghajó összes részei kellő időben elkészülnek és még a legalaposabb próbák is megejthetők lesznek. Ekkor a szakemberek között felmerült a légesavarok levezélszerűbb fájának vitás kérdése és az akkor szükségessé vált kísérletek késleltetik a hajtókészülékek kidolgozását és így a motorok beépítésének befejezését. Az eddig tett kísérletek kedvező eredménye alapján azonban mérnökeimmel együtt korábban nem kételkedhettem, hogy a bécsi utat az ígért időpontban kivihető lesz. Ezt a reményt a több napon át teljesen sikerült próbarepülések fényesen igazolni látszottak, amíg tegnap délután két, több óráig tartó röplés után mégis kitűnt, hogy az új motor egyik alkotórésze még mindig nem adja a kellő biztosságot. Bár eme hiányon néhány nap alatt segíteni lehet, mégis híven ahhoz az elvemhez, hogy a lehető legnagyobb biztosság esetében tesztek csak ígéretet, nem merek a bécsi repülés megejtésére, ha ez ezután is kívánatnak, már most határozott terminust javasolni.

— Mint a Kölnische Zeitung Friedrichshafenből jelenti, gróf Zeppelin Bécsbe repülésének elhalasztása az új motor használhatatlansága miatt történt. Az utazás valószínűleg csak ősszel mehet majd végbe.

— **Buturlin gyilkosa.** Pétervári jelentés után már megirtuk, hogy az orosz milliomas Buturlin testőrhadnagy gyilkosa, Pacsenkó orvos beismerete elvetemült cselekedetét. Az újabb részletes tudósítás szerint dr. Pacsenkó június 4-én éjjel hosszas kihallgatás után tette meg a beismerő vallomást. Eleinte tagadott, de mikor felmutatták a Muravjev asszonytól lefoglalt dobozt, sírva fakadt és beismerete tettét; csak arra kérte a vizsgálóbíró, hogy tekintettel öreg korára, kíméletesen bánjanak vele. Pacsenkó másfél év óta állott ismeretségben O'Brien de Lacyval, Buturlin sógorával és sokszor utaztak Vilnába, hogy ott a titkos összejeveteleken részt vegyének. Buturlin hadnagy meggyilkolását már négy és fél esztendeje elhatározták és mielőtt Buturlin asszony magára hagyta az utat, végrehajtották a gyilkosságot. Pacsenkó aránylag kevés mérget fecskendezett áldozata bőre alá, hogy Buturlin még pár napig életben maradjon és ezáltal a gyanút elaltassák. Híre szerint Pacsenkó kolera-mérget használt, amif a Krönstadti laboratóriumában szerzett. O'Brien még tagad, de bühössége minden kétségen felül áll; megállapították azt is, hogy anyagi viszonyai az utóbbi időben nagyon zűléáltak voltak.

— **Jubiláló tanárok.** Bauer Soma és Endre Jánosné tanárok működésük negyedszázados évfordulóját nagy ünnepélyességgel ülték meg az újpesti állami polgári leányiskolában a város intelligenciája, a tanári kar, volt és jelenlegi növendékek és a különböző iskolák résztvevői. Az ünnepségen a vallás- és közoktatásügyi minisztert dr. Petri Mór kir. tanácsos, tanfelügyelő képviselte. A város polgármestere névben dr. Ugró Gyula polgármester, az állami iskolák gondnoksága névben Varázsóji Béla prépost-plébános, elnök, a polgári leányiskola jókivánatait pedig Scherer Gyula igazgató tolmácsolta. Délben az ünnepelték tiszteletére banket volt, amelyen meleg ovációban részesítették a két jubilánst.

— **Egy város lángokban.** Borissow orosz városban tüzvész ütött ki, amely délutánig több házsört pusztított el.

— **Felrobbant tűzijáték-gyár.** Pétervár közelében ma felrobbant egy tűzijáték-gyár. Egy 12 éves gyermek meghalt, hat munkás súlyosan megsebesült. A robbanást az idézte elő, hogy a salétromsav hamisított volt.

— **A földindulás Délolaszországban.** Egyre szomorubb hírek érkeznek a délolaszországi földrengésről. Az áldozatok száma sokkal nagyobb, mint azt az első tudósítások hírül adták. Az olasz királyi pár, mint Rómából táviratozzák, a földrengés által sújtott területre érkezett és gépkocsin járja be a területet. A király, a királyné és az olasz munkásügyi miniszter ma reggel négy órakor Kalitribé érkezett. Megnézték a kórházakat s amennyire lehetett, vizsgálták a sebesülteket. Míg a királyné a kórházban maradt, a király a munkásügyi miniszter kíséretében megtekintette a falu romjait. A falunak majdnem összes házain repedések látszanak. Ugy látszik azonban, hogy a házak építésmódja, amely kevésbé tökéletes, mint Messzinában, megakadályozta a nagyobb katasztrófát. Csak a Castello negyedben dőltek több ház. Kalitriben különben — így hozzák hírül a legutóbbi táviratok — több, mint negyven ember halt meg. A szomszéd községekben is nagyon sok ház rongálódott meg, de emberéletben nem esett kár. Kagliári tartományban erős ciklon pusztított a földeken és a szőlőkben és tiz millió lira kárt okozott. San Fele közelében egy parasztház beomlott. Két asszony és négy gyermek meghalt, ötven pedig könnyebben megsebesült. A pápa, akire a földrengésről szóló hírek fájdalmas benyomást tettek, az egyházi hatóságokat táviratban utasította, hogy az áldozatoknak segítséget nyújtsanak. Luzatti miniszterelnök a kamarának törvényjavaslatot terjesztett be, amelyben kétszáz ezer lírányi hitelt kér a földrengés által sújtott lakosság segítésére. Avellino-ból jelentik: Vallatából érkezett hírek szerint ott tiz ház beomlott és hatvanöt ház beomlással fenyeget. Egy ember meghalt, tiz ember könnyen megsebesült. Trevikóban két parasztház beomlott, de senki sem halt meg. Zungoliban a templom erősen megrongálódott. Accadiában, Mirabellóban és Villanovában sok ház repedést mutat és a messzinai pusztulás tipikus képét mutatja. Eddig huszonnégy holttestet hoztak elő a romok alól. A romokban a kutatást a király jelenlétében folytatják. Bizonytalan, hogy nincsenek-e újabb holttestek a romok alatt.

A király ma délután automobilon Livádiából San-Felebe érkezett és felkereste azokat a helyeket, ahol a házak legjobban megrongálódottak a földrengés folytán. A király vizsgáltatta a sebesülteket és behatóan érdeklődött a földrengés következményeiről. Ezután a király a lakosság lelkes ovációi között Callitribá hajtatott.

— **Peary és Cook.** Berlinből jelentik nekünk: hogy a vita és a czivódás Peary és Cook között a törvényeszk előtt fog folytatódni. Peary, aki most Berlinben van, bepörölte Cookot 40.000 márkára és keresetében azt állítja, hogy Cook tartozik neki ezzel az összeggel szállított jegcsmedve bőrökért és más északsarki prémekért.

— **Harminezkét ember katasztrófája.** Szükszavu távirat adja hírül Laurencó-Marquesből, hogy egy kiránduló gőzöst a tengeren szörnyű katasztrófa érte utol. A kiránduló gőzösön nagyrészt kereskedelmi alkalmazottak voltak. Luhoa közelében a gőzös zátonyra jutott. Harminezkét ember a vízbe fullt.

— **A nyomdász-sztrájk.** A vidéki nyomdatulajdonosok és munkások között felmerült bérharcz változatlan kitartással tovább tart. Közlekedés anynyiból történt, hogy a magy. kir. ipari főfelügyelőség közbelépésére a kollektív szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalások Budapesten Magyarics főfelügyelő elnöklésével a főnökök és munkások kiküldöttjei között újból felvették. Nincs kizárva, hogy a békés megegyezés néhány nap alatt létrejön.

— **Meteorhullás.** Zágrábból jelentik: Az éjjel 10 óra 40 perczkor a délnyugati égbolton hatalmas meteort vettek észre, amely zöldessárga, azután intenzív piros színű volt, majd nagy fellángolással a földre esett.

— Pusztító villámlecsapások. Drezda környékén — mint már megirtuk — a 177. gyalogezred 3-dik százada éppen menetgyakorlatról igyekezett hazafelé a barakkfőbe, midőn rémes vihar lepte meg a menetelő katonákat. A százados nyomban levétette a puskákról a szuronyokat. Már közel volt a század a barakkokhoz. Futólépésben rohantak a katonák. Arra senki sem gondolt, hogy az *acél-sisakok* hegyes vége a legnagyobb veszedelem. Hirtelen vakító fény sugarak cikázottak végig a sisakok hegyei között. A villám lesújtott a sisakokra. *Egész lángtengerbe borult a század.* A katonák mind egy szálra a földre buktak. *Három legény föl se kelt többé. A villám széné égette őket.* A szakadó esőben a többi katona nemsokára magához tért. A három halottnak kívül még egy tiszt és két közlegény sulyosan megsebesült. — Metzben a 174-dik gyalogezrednek egyik őrtálló katonáját ölte meg a villám. — München mellett, *Sorgauban* egy gyári munkásnak kilenc éves fia abban a pillanatban nyult a villámhárítónak a földre vezető drótjához, amikor a villám lecsapott. A villám a fiut agyonütötte. — Hanauból jelentik, hogy a *Kinzling-völgyben* a villám a polgármester fiát, aki éppen hazafelé igyekezett *agyonütötte.* — Az emberélet mellett a legnagyobb és borzalmasabb vagyoni kárt, pusztulást *Köln-nél* okozta. A *Schlebuch* és *Dünwald* között levő karbonit-gyárban villámcsapás következtében borzasztó robbanás történt. Még szerencse, hogy mikor a rettenetes zivatar közeledett, a gyárban megszüntették a munkát és a munkások egy része a kaszinó ebédlőtermébe menekült, mert a villám a felhalmozott robbanó anyagot a levegőbe röpitette, úgy, hogy a gyár valóságban eltűnt a föld színéről. Az iparvasút állomásépülete is teljesen elpusztult. *Schlebuchban* és *Dünwaldban* majdnem valamennyi ház erősen megrongálódott. Eddig három robbanás színhelyén megsebesült munkást szállítottak a kórházba. Ezenkívül még huszan megsebesültek. A tüzet csak késő este tudták eloltani. A robbanás a tíz kilométer távolságra levő *Kölnben* is pusztított s több üzletnek kirakatablákat összetört. A kölni mentők automobilon vonultak ki a rémes robbanás színhelyére. A községben is sok a sebesült.

Székesfehérvárott ma délután öt órakor nagy vihar vonult át a városon. A villám lecsapott a gázyár mellett levő Hanranek-major nagy épületébe, amitől az tüzet fogott. A tűz a városban nagy riadalmat okozott, mert azt hitték, hogy a gázyár ég. A gyorsan megjelent tűzoltóság és katonaság a tüzet lokalizálta, az épület nagy része azonban elpusztult.

— Meggyilkolt híres afrikai kutató. Az afrikai híres kutatók között egyik legérdekesebb rajongója volt a „sötét Afrikának” *Boyd Alexander* hadnagy, akit most Afrikában meggyilkoltak. *Boyd* hadnagy már huszonegy éves korában bebarangoita a Zambesi környékét és 1900-ban számottevő részt vett a Kumasi hegyesén végzett magasságmérési munkálatokban. Ő vezette 1904-ben az Alexander-Gosling expedíciót, amely a Nigertől kiindulva a Nilusig végzett kutatásokat. Erről az expedícióról „*Nigertől a Nilusig*” című könyvet is írt. Ebben az utban vesztette el testvérét *Claudot* és ugyancsak ekkor halt meg leghívebb társa, *Gosling* kapitány is. Ez az útja 5000 angol mérföld hosszú volt. Sikerei között az volt a legnagyobb, hogy megoldotta a Csad-tó geográfikus problémáját. Ő volt az, aki tudományos bizonyossággal megállapította, hogy a Csad-tó két tóból áll és pontosan meghatározta a tó kiterjedését is, melyet előtte tulságos nagyra tettek. Az ő expedíciója során került először területekre az „*okapi*” is, mely egyike a legritkább afrikai állatoknak, amelyről addig csak a feketék megbizhatatlan közlései beszéltek. *Alexander* volt az első európai, aki ennek a ritka állatnak a húsból evett. Az expedíció útja azon a rengeteg ösvéren vezetett keresztül, amely annak idején Stanley útjánban megakasztotta. Az erdők mélyében *Alexander* a legritkább fajta állatokra akadt. Óriási vampirok, oly nagy fogakkal, mint a cethalé; kuszuszok szemekkel, mint egy tányér, amelyek úgy világitanak, mint a borostyánkő; hatalmas fehér patkányok, melyek fejüktől a farkuk végéig mérve két láb hosszúak és sok más vad került itt az útjába. *Boyd* híres volt arról, hogy jól tudott bánni a feketékkel; a legvadabb törzsek tanyáin ment keresztül és soha velük összeütközése nem volt.

— Agyonlőtte a főhadnagyát. Olaszországban, a ravennai gyakorlótéren véres katonai dráma játszódott le. A gyakorlatozó gyalogos század egyik katonája boszúból, mert többször megbüntették, négyyszer rálőtt a főhadnyára. A mérnyelő katona azután önmagát lötte agyon. A főhadnagy haldoklik.

— A grunewaldi csata évfordulója. A lengyel-ség e hó 15-én országos ünnep keretében üli meg a grunewaldi csata évfordulóját, amelyben a lengyelek a német lovagrendet leverték. Az ünnep középpontja a krakkói nagy nemzeti ünnepség lesz, ahová harmincezer szokolista fog felvonulni. A magyar társadalom körében is mozgalom indult meg, hogy a magyaroknak az ünnepen való részvételével viszonzják a lengyeleknek a tavalyi október hatodiki nemzeti ünnepen való megjelenését. Ennek a mozgalomnak szervezőbizottsága most alakult meg. A küldöttséget a bizottság száz tagura tervei s kéri a résztvenni kívánókat, hogy a mozgalom Lipót-körút 9. szám alatti irodájában jelentkezzenek.

— Kis diákok sztrájkja. Furcsa sztrájk van Marseilleben. A községi iskolák növendékei sztrájkolnak s amilyen szokatlan maga a sztrájk, éppen olyan az ok is. Eddig a város a tanév végén a községi iskolákban jutalom gyanánt kiosztotta a klaszikusokat az iskolás diákok között, most azonban szakított ezzel a régi szokással és csak a szegénysorsú növendékeknek juttat ilyen könyveket. Ezért állottak sztrájkba diákok.

— Gyujtogatás politikából. Karánsebesen a képviselőválasztás kimenetele miatt nagy a gyűlölködés a Vlád-pártiak között. A mai nap folyamán *Varariu* Burdia-párti vagyonszociális alkalmazottak gyujtották fel a házát és egész taksarmányát lekaszálták.

— Tüzek szerencsétlensége. Innsbruckból jelentik nekünk, hogy Dél-Tiroolban a határ mentén a hegyek közt a tüzéség gyakorlatán nagy szerencsétlenség történt. Egy ágyú szerkesztési fékje elromlott és a meredek hegyoldalon magával rántotta a lovakat. *Egy tüzer meghalt, két tüzerkatonára sulyosan megsebesült, a szerkesztési darabokra törtött és a lovak elpusztultak.*

— Villamos elgázolás. Koczó János huszonhét éves vasésztergályos ma este a Gubacsi-uton ment hazafelé. A 247. számú villamos, éppen amikor egy másik elől akart kitérni, elgázolta. Koczót életveszélyes sérüléseivel a Szent István-kórházba vitték. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Tragikus halál. Az Erzsébet-tér 1. számú ház első emeletén ma este tíz óra után kigyulladt egy asztalos műhely. *Schédig Pál* 62 éves házastestvér felszaladt az emeletre. Az ajtót belökte és látta, hogy tiz van keletkezésben. S miután a műhely is az övé volt, megijedt, hogy mindene odavész. Ijedtében szívzélhűdést kapott és meghalt.

— A Képviselőház Aranykönyve. Írásban és képen fogja bemutatni az új képviselőházat az a díszmunka, amely nem sokkal a parlament összeülése után fog megjelenni. A „Képviselőház Aranykönyve” a mű című, *Molnár Jenő* és *Széchy Miklós* újságírók szerkesztik. Érdekes könyv lesz, pompás köntösben, színesen, elevenen megírt tükre az új háznak. Az Aranykönyv előfizetési ára 20 korona. Minden képviselő legújabb arcképével és egyéb illusztrációkkal 20—25 nagyvalaku iv terjedelemben jelenik meg. A szerkesztőség (Budapest, Rákóczi-tér 17. I.) ezután is kéri a képviselőket, juttassák el hozzá arcképeiket és életrajzukat.

— Gyilkosság feltékenységéből. A nagyszabeni Keszler és Fia cég huszfüstölőgyárában *Dániel József* hentessegéd ma reggel feltékenységéből lölte *Konnerth* Augustát elárúsítónót, majd magára lött és éleaveszélyes sebet szenvedett. Érdekes, hogy a meggyilkolt elárúsítónó fiére néhány hét előtt a Keszler cég üzlethelyiségében lötte magát agyon.

— Az éjszakai gyilkosok áldozata. E hónap 5-én éjjel a zólyomgyeői Kisgaramoson *Czája Adolf* husz éves henriktelepi lakost, mikor Kisgaramról hazafelé igyekezett, ismeretlen tettesek meggyilkolták. Nevezettnek több haragosa volt Kisgaramon és valószínű, hogy ezek valamelyike követte el a gyilkosságot. A csendőri nyomozás folyik. Egy idő óta napirenden vannak Kisgaramon az ilyen éjszakai támadások, verekedések és betörések. A múlt héten is ismeretlen tettesek betörték az ottani katolikus templomba és kirabolták Szent Antal perselyét.

— József főherceg a Beketow-cirkuszban. Hétfőn *József* főherceg ö fensége és családja elejétől fogva az utolsó számig végig nézte a Beketow-cirkusz júniusi műsorát és távozáskor megelégedését kifejezve kijelentette: — Nagyon érdekes műsoruk van! — A fenséges család különösen az embermajom *Prince Charley* csodálatos mutatványait kísérte nagy figyelemmel, de nagyon tetszettek a műsor többi számai is, főként a páratlan *Yamagata*-család, a japán udvari akrobáták, a *Me. Danell* korecsolyaművészek, a *Fillis* James iskolalovások, a *Frediani* testvérek akrobáták látható stb. csupa elsőrangú, kiváló mutatvány. Mindezek, a majmok királyával, a csütörtök délutáni családi előadásban fél helyárrak mellett láthatók. *Prince Charley* minden előadásban fellép.

— Egy bátor ifju ünneplése. Az igazi férfias bátorság tanujelét adta *Forget* Alfonzó nevű tizenkét éves tanuló. Annak idejében közöltük, hogy a saját életének halálmegevető kockázatával megmentett egy embert a biztos haláltól. Egy Fiuméből elinduló hajón utazott, amikor egy ember a vízbe esett. Nem sokat habozott, hanem levette felső kabátját, a tengerbe ugrott, utána uszott a fuldokló embernek, a víz színére hozta és addig tartotta, amíg mentő csónakkal oda nem érkeztek. A király a bátor ifjut az ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Az ifju a Mester-utcai felső kereskedelmi iskolába jár. Ma tüzték az ifju mellére az érdemkeresztet az iskolában. *Schack Béla* főigazgató az ifjuhoz meleg és szép beszédet intézett. A többi tanuló nagy orvációban részesítette a kitüntetett ifjut, ugyszintén a szép számu közönség is, mely az ünnepélyen megjelent. Ott voltak az ifju szülei is, akiket igen boldoggá tett az ünneplés, mely bátor fiukat érte.

— Iskolatársak találkozója. *Vass Géza*, a Szegedi Napló felelős szerkesztője, felkéri volt iskolatársait, akikkel a szegedi kegyesrendi főgimnáziumban 1885-ben érettségi vizsgálatot tett, hogy a június 25. (csüt.) és 26-ára tervezett huszonöt éves találkozó részleteinek megbeszélése végett vele címüket minél előbb tudassák. — *Selmeczbánya* város levéltárosa, *Richter Ede* felkéri mindazon még életben levő osztálytársait, akik a selmeczbányai ág. ev. lyceum VIII-ik osztályát 1870-ik évben végezték és érettségi vizsgát tettek, hogy jelenlegi pontos címüket vele közölni sziveskedjenek. A 40 év előtt felvett és az akkori iskolatársak sajátkezü aláírásával ellátott csoport fényképet a nevezett levéltáros háj reprodukcióban minden egyesnek megküldi. A találkozás napja *Selmeczbányán* folyó évi július 10-én lesz. — *Michalovits István* (Csalogány-utca 13. szám) felkéri azokat a volt iskolatársait, akik a budapesti II. ker. kir. egyetemi katolikus főgimnáziumban 1900. év júniusában tettek érettségi vizsgálatot, hogy jelenlegi pontos lakcímüket a f. hó 18-án este 8 órakor az alsó-margitszigeti vendéglőben tartandó jubilaris találkozás sikere érdekében vele közölni sziveskedjenek.

— Átkos szerencse. Nemcsak az inségnek vannak nyomorultjai, hanem — mint az alább elmondandó rendkívüli eseményből kiviláglik, a szerencsének is. Mindenkit mást egész életében boldoggá tett volna az, ha megüt egy hatszáz ezer koronás főnyereményt. De nyomorulttá és előhalottá tette *Winkler Izidor* beregszászi kereskedőt. Az a szerencsétlen-szerencés ember, mint *Beregszászról* jelentik, megütötte a Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyének húzása alkalmával a hatszáz ezer koronás főnyereményt. Azóta a különben is zsigori természetű ember idegeit a váratlan szerencse annyira fölzaklatta, hogy üdözési mániába esett. Majd dühöngő rohamok fogták el s tegnap orvosa kíséretében beszállították a budapesti *Schwartz*-féle intézetbe.

— Véres holttest az utcán. Brassóban, szombaton éjjel a nyílt utcán, a város közepén, egy verbefagyott holttestet találtak a járda szélén. A rendőrség rögtön erélyes nyomozást indított és le tartóztatta *Pataki Miklós* és *György* napszámosokat, *Irimic György* cigányzenészt, *Szalvez János* és *Csinkán György* cipőföldözőket, akikről kiderült, hogy este tíz órakor egy vendéglőben mulattak a meggyilkolttal, aki *Polison András* gázyári munkás volt. Különösen gyanus a két *Pataki* testvér, akiknek ruháján és arcán kétségtelenül észrevehetőek voltak a vér nyomai. A le tartóztatottak máris ellentétes vallomásokba keveredtek és a rendőrség bizton reményli, hogy a valódi tetteseket sikerül kideríteni.

— Egy tengeri bárka rejtélyes eltűnése. *Kopenhágából* jelentik: A „*Prince Marie*” nagy dán bárkát, mely február 24-én *Sidneyből* *Smokybaliba* (Dél-Ausztrália) indult, elveszettnek tekintik. Az ut rendes körülmények között tíz napig tart. Miután a *Sidneyből* való elutazása óta több mint száz nap telt el anélkül, hogy valamit a hajóról hallottak volna, attól tartanak, hogy a hajó mindenestől elsüllyedt. A hajó legénysége husz emberből állott.

— Halál a csapatszemlén. A metzi gyakorlótéren tegnap délután csapatszemlét tartott *Rumersbacher* vezérőrnagy. Szemle közben a gyakorlótéren oly szerencsétlenül esett el a tábornok, hogy belső sérülései következtében még aznap este elhunyt.

— **Elkobzott nyomtatványok.** A budapesti kir. ügyészség megkeresésére a budapesti rendőrség elkobozta a Red Star Line hajóvállalatnak és a Missler F. hajóvállalatnak kivándorlásra csábító nyomtatványait. Missler cég ezerszámra küldötte ezeket a nyomtatványokat Mirva János trstenai, Glab József zabidói és Krnaes Róza brezovici lakosok címére. Ugylátszik, hogy ezek a Missler-cég kivándorlási ügynökei, akik ellen megindították az eljárást.

— **A rendőr támadója.** Ma reggel Schuck József rendőr hajtási szabálytalanság miatt a Mária Valéria-utczában megszólította Roth Lőrincz fuvaroskocsist, aki vaslapátot ragadott fel és a rendőrré támadt. A rendőr védekezésére kardot rántott és támadóját balkarján megvágta. Roth sérülései könnyűek. A rendőrség hatóság elleni erőszak címén megindította ellene a vizsgálatot.

— **Csaló álvadás.** A diósgyőri csendőrség táviratban értesítette a főkapitányságot, hogy a vidéken egy 25—30 év körüli férfi vasuti aliszti ruhába öltözve, a legvakmerőbb csalásokat követi el. Sorra járja a kereskedőket, üzletembereket és mindenütt megrendeleteket tesz az állomás nevében. A legtöbb helyen provizórt szed fel, de sok helyen átveszi a megrendelt árut is, azt eladja és másik községbe megy, ahol folytatja a szelhamosságát. A csaló *Dufek Antal* nevezi magát; magyarul, németül és románul beszél. Különös ismertető jele arczának jobb felén korona nagyságu piros folt, arczának bal felén két egymást keresztező vágás látható.

— **Titokzatos öngyilkosság.** Tegnap délután a budapesti felő robusz vonatról a budaörsi állomás közelében egy 18—20 év körüli uriasan öltözött leány leugrott egy másodosztályú kocsiszakasz ablakán keresztül. Zúzott testtel, eszméletlenül maradt a földön. A vonatot nyomban megállították és az eszméletlen leányt felvették és Kelenföldre hozták, ahonnan a mentők a Rókus-kórházba vitték. A leány kilétét nem tudták megállapítani.

— **Benz győzelme.** Valahányszor automobilversenyt tartanak, ahol összemérik az automobilgyártások gyártmányainak tartósságát, szívósságát és gyorsasági képességeit, biztosra vehető, hogy az első helyre a győztes gép „Benz” gyártmány. A legutóbb megtartott Henrik herceg turant sikversenyén 7.03 ponttal ismét az első díjat vitte el a Benz-kocsi, melynek kiválóságáról és megbízhatóságáról elragadtatással nyilatkozott a versenybírósg minden egyes tagja. Nekünk fokozott örömmel szolgál a győzelem, mert a Benz-kocsik immár magukon viselik a magyar jellegű, amennyiben Magyar Benz Automobil r. t. címen Budapesten gyártótelepet létesítettek, amelyben minden egyes kocsi az utolsó esavirig magyar munka.

— **Összeégett leány.** Ma reggel Dian Róza cseledeleány a Kálvária-tér 3. szám alatti szolgálati helyén tüzet gyújtott, hogy jobban égjen, spirítust öntött a lángokra. A spirítusos üveg a kezében felrobbant és az égő szesz meggyújtotta a leány ruháját. Amire észrevették, a szerencsétlen leány életveszélyes égési sebeket szenvedett. A Rókus-kórházban ápolják.

— **A Royal-Orfeumnak az az igyekvése,** hogy az aviatikai versenyekről a késő esti órákban visszatérő közönség a város belső területén megfelelő szórakozást találjon, teljes sikerrel járt. Minden este zsufoft ház gyönyörködik abban a gazdag programban, amelynek egész sor városszerető emlegetett slágerszáma van. Ezek között első helyen áll az utólréhetetlen elmes *Frits Grünbaum*, aki saját szerzeményű jökedvi verseivel és ötletes konferánzáival viharos derültséget kelt s a sok tapsot új és új ráadásokkal kell megköszönnie. Méltó partnere *Carli Nagelmüller*, aki a legújabb Nelson-dalok finom előadásai révén egy csapatra kedvencezett a budapestieknek. A *Little Taté* burlesk jelenetét és táncját a legjobb komikus variétészámok sorában is első hely illeti meg s ehhez képest az alatt a negyedóra alatt, míg a színpadon van, igazán egy pillanattal sem szűnik meg a kacagás. A magyar rész is egész sereg attrakcióval dicsekedhetik. A *Schlesinger* bácsi mint *aviatikus* bohózat nemcsak aktualitása, de tréfás helyzetei és kacagató alakjai révén is pompásan mulattatja a hallgatóságot, amely alig győzi ujrátatni a *Szilágyi Magda* szonzeit és *Solti Hermán* kupléit. A *pepita Muki* és még 8 elsőrangú variétészám teszi hasonló sikerrel teljessé a júniusi műsort, amelynek látására valóságos törl a közönség.

— **Lopás a repülőverseny-pályán.** Ma reggel *Kaufmann* József kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy a repülőverseny-pályán kilopták a zsebéből pénztárcáját, amelyben 300 korona készpénz és több bankkártya volt. — *Herceg* László géplakatos zsebéből 330 koronát érő aranyóráját és láncát.

— **Dadogók gyógyító tanfolyama.** A dadogók és más hibásbeszédűk gyógyító tanfolyama, melyet a főváros támogatásával *Skultéty* Lajos tanár vezet, július 1-én kezd meg nyári kurzusát. A vidéki tanulók félúru vasuti jegykedvezésben részesülnek, ha június 24-ig jelentkeznek a vezető tanárnál (VIII. József-körút 15. szám alatt.) A fővárosi illetőségű szegény tanulókat díjmentesen is felveszik.

— **Elszabadult léghajó.** Bonnól jelentik: A Gordon-Bennet léghajós-versenyben ma résztvett „*Adolf herceg*” bonni léghajót felszállásakor a szél elszakította kötelékéből és a léghajó gondola nélkül indult el. A léghajó hollétéről mitsem tudnak.

— **Halálozás.** Almer Károlyné, szül. Makray Ilona életének 45-ik évében, e hó 6-án reggel Budapesten elhunyt.

Szabó Istvánné, született revizsnyei *Reviczky* Kamilla, élete 48-ik évében, június 6-án, hosszú szenvedés után elhunyt Budapesten.

Pogány Sándor, nagybirtokos, Máramaros vármegye társadalmának egyik köztisztelőben álló alakja, 67 éves korában, Urmezőn meghalt.

Havadtói Geróné, szül. Kése Vilma 52 éves korában Lésznyóban meghalt.

Gál Lajos m. kir. posta- és táviratfőosztály életének 65-ik évében meghalt Zágontán.

Hadssaga Valika június 4-én életének 2-ik évében elhunyt Ólubián.

Deutsch Adolf földbirtokos életének 73-ik évében meghalt Zentán.

× **Ha öszül a haja, használja a Stella-vizet.** Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárában, Budapest, V., Szabadság-tér.

× **Szép a hajusz Hajdusági pedróvel.**

× **Fodor-féle vivóterem a Koronaherzeg-uteza 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme.** Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

× **Bob hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.**

KÖZIGAZGATÁS.

Községek és városok ivóvíze. A belügyi költségvetésben az 1910-ik évre százezer korona van fölveve a községeknek jó ivóvízzel való ellátására. A földmívelésügyi minisztériumban igen hosszas tárgyalatot tett a közegészségügyi mérnöki osztály, mely a hozzá forduló községek kérésére ingyen felülvizsgálja a bemutatott vízvezetési terveket, nemcsak műszaki, hanem pénzügyi tekintetben is. Semmi sem kívánatosabb, mint az ivóvíz ügyének országos rendezése. Hiszen nagyforgalmu vasutállomások is vannak két-háromemeletes épületekkel, ahol sem az utas, sem az állomási személyzet egy korty ivóvizet sem kaphat. Ilyen balkáni viszonyok vannak egyebek közt Salgótarjánban Magyarország világhírű közszételepén is.

Tolna vármegye közigazgatási bizottsága június 8-án tartotta gróf *Apponyi* Géza, v. b. t. tanácsos, főispán elnöke alatt, Szekszárdon rendes havi ülését, melyen *Nagy* Béla helyettes kirtanfelügyelő jelentette, hogy május hónapban 73 tanteremben 39 iskolát és 6 óvintézetet látogatott meg. Gazdasági ismétlő-iskola felállítását 5 községben rendelte el a bizottság. Három iskola hiányainak pótlása iránt az egyházi főhatóságot keresték föl. Ot államségély-kérvényt a miniszterhez felterjesztettek. Két községi iskola felállítására egy évi halasztást engedélyeztek. *Gindli-család* közszéget községi iskola felállítására kötelezték. *Szöke* Lajos osztálytanító részére megfelelő, kétszobás, stb. lakást ítélték meg.

Somogy megye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Kaposvárt ülést tartott. Az ülés folyamán a megyei főorvos jelentést tett a közegészségügyi állapotokról. Jelentése szerint a difteritisz és a kanyaró Kaposváron járványszerű jelleget öltött. A pénzügyigazgató jelentése szerint május havában 247,815 koronával kevesebb adó folyt be, mint a múlt esztendőben.

Heves vármegye törvényhatósági bizottsága 1910. június hó 13. és következő napjain Egerben rendes évnegyedes közgyűlést tartja; a közgyűlésre 393 tárgy van elintézés végett kitűzve. A tárgyalandó ügyek között politikai természetűek *Selmecz* és *Bélabánya* város törvényhatóságának felirata a parlament munkaképessége tárgyában s *Jásznagykunszólók* vármegye átirata a parlament botrány ügyében, a többi ügy kisebb-nagyobb érdekű községi és városi határozatok felülbírlása, valamint községi számadások.

Közigazgatási rövid hírek. Községalakulások. A m. kir. belügyminiszter Réra községhez tartozó *Dsida* és *Borota* pusztáknak. *Badaesontornaj* községnek nagyközséggé alakulását megengedte. — *A pécsi községi közigazgatási tanfolyam* megnyitása tárgyában kibocsátott hirdetmény szerint a

hallgatók 46—56 koronáért teljes ellátást kapnak magánházaknál, teljesea vagyontalanok a tanfolyam tápintézetében ingyenes ebéd és vacsorában részesülnek és a keresetre utalt hallgatók közhitvatali és egyéb irodákban könnyű szerrel nyérnek alkalmaztatást. — *Bácsföldvár* község új község-házat épít. Az építés költségei 56.000 koronában irányoztattak elő. A munkálat kiadására az árlejtés a jegyzői hivatalban e hó 11-én ejtetik meg.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Bécsiek a Magyar Színházban.** A bécsi társulat ma Bataille „A botrány” című darabját játszotta, melyet a budapesti közönség a Nemzeti Színház előadásaiából ismer. A jól felszerelt bécsieknek ez a darab nem parádés előadása s az összehasonlítást nem igen állják meg. *Lili Mahrberg* azonban ma is elsőrangú volt s az ő jeleneteit a közönség lelkes tapsokkal kísérte. A színház meglehetősen látogatott volt.

(*) **Sándor Erzi Kolozsvárott.** Sándor Erzi, az Operaház kiváló művésznője, Kolozsvárra utazott, ahol négy estén fog vendégszerepelni. A művésznő *Traviatában*, *Mignonban*, *Hoffmann* meséiben és a *Pillangó* kisasszonyban lép fel. A vendégszereplés iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az eddig hirdetett két előadásra a jegyek nagyrésze elvételben már elkelt.

(*) **Fedák Sári mint Glavari Hanna.** A Király-színházban ma este rég nem hallott, kedves hangok ringatták gyönyörűségbe a nagyszámu közönséget. A „*Vig özvegy*”, *Lehár* Ferencz világjáró operettje vonult be újra a *Fedák Sári* vendégfellépési során és bebizonyult, hogy a „*Vilja dal*”, a csodaszép keringőkötös, a *Maxim* nóta, a *Tiszteséges asszony* e nő, a *Bamba bamba gáyszvítész* és a sok-sok többi fiúbemészó dallam semmit se veszített régi varázsából. *Fedák Sári* Glavari Hannája semmit se veszített régi érzéki szépségéből. Játékban kaczer, pajkos, szenvedélyes, csábító volt és bravuros tánczával is óriási sikert aratott. A többi szereplő a régi volt *Király* Ernő kivételével, aki ma játszotta *Danilót* először, s különösen szerepének énekrészében ért el osztatlan tetszést.

(*) **Bihari Ákos vendégszereplése.** A Budai Színkörben ma Ocskay brigadéros került színre a czimeszerepben *Bihari* Ákossal, a Vigszínház tagjával. A kedvelt művészt a budai közönség nagy szimpatiaival fogadta és sok tapsal jutalmazta alkítását, melyet annak idején a pesti közönség kelilőkép honorált a Vigszínházban. Méltó partnere volt *Tisza* Ilona szerepében *Haraszthy* Miczi. *Andor* Mária érdekes alakítást nyújtott, mint *Dili* cigányleány. *Szeghő* jóízűen játszotta *Szörényit*, ellenben *Mátray* hopmestere nagyon szintelen volt.

(*) **A debreczeni Kossuth-szobor.** A debreczeni Kossuth-szobor pályázat döntésének kapcsán pótlólag közöljük, hogy *Istók* János az utóbbi szűkebb pályázaton két társával vesz részt: *Kolozsvári Szeszák* Ferencz és *Horváth* Géza szobrászművészekkel, kik épp ugy részesei az erkölcsi elismerésnek, mint a jutalom anyagi részének.

(*) **A nemzetközi fényképkiallítás.** A Magyar Amatőr Fényképezők Országos Szövetségének első nemzetközi fényképkiallítását, melyet hétfőn délután nyitott meg *József* főherceg a városligeti Mücsarnokban, az első három nap alatt több ezren nézték meg. Ami a nagy látogatottság mellett különösen örvendetes jelenség, az az, hogy igen sok külföldi is felkereste a kiállítást. A külföldi biztosok közül Budapestre érkeztek: *Frank* Roy *Frappie* Bostonból, *E. O. Hoppe* Londonból, *Th. Larsen* Tunsberből, *Jean Seiberth* Baselből, *Nikola Petrov* Kievből és dr. *Bachmann* Henrik Gráczból, akikkel együtt sok idegen vendég is jött a fővárosba. A díjkiosztó jury a jövő héten tartja meg bíráló ülését és ítélik a kiosztásra kerülő díjak fölött. A bíráló-bizottság elnöke dr. *K. Lippich* Elek miniszteri tanácsos. Odaitélésre kerül tíz arany-, tíz ezüst- és több bronzplakett, amelyeket a szövetség tüzött ki díjakul a kiállítók számára. A plakett *Liipola* Irjó fiatal szobrászművésziünknek kiváló alkotása. A plaketteken kívül ad a szövetség okleveleket, több tiszteletdíjat az állam, *József*

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatra valódi áldás gyomorhajosok-
nak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt to-
ljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér
nagy üveg 60 fillér

Herczeg egyet külföldieknek, egyet a magyaroknak. Tiszteletdíjat adnak még: dr. Lippich Elek, Zsolnay Miklós, Hoffmann Viktor és más amatórok.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— A kislakások ügye. —

Budapest, június 8.

A főváros törvényhatósági bizottsága ma rendes közgyűlést tartott, melyen több folyó ügy elintézése után főleg a százmester-szabályrendelet és a kislakások építésének ügye került bővebb tárgyalás alá.

Részletes beszámoló a következő:

Fülepp Kálmán főpolgármester megnyitotta a közgyűlést, alig néhány bizottsági tag lézengett a teremben. Az elnök meleg szavakkal parentálta el Mikszáth Kálmánt.

Felolvasták a központi választmányának a képviselőválasztásokra vonatkozó átiratát.

Tudomásul vette a közgyűlés Szatmár vármegye köszönő iratát az ököritói tüzkárosultaknak juttatott segélyért és az angol nagykövetség levelet, amelyben az angol kormány nevében köszönetet mond a fővárosnak az angol király elhunytá alkalmából nyilvánított részvételért.

A napirend első harmincz pontját — csupa tulkiadás-fedezeti ügyet — a közgyűlés vita nélkül elfogadta. Az első vita a házmesteri szabályrendelet tárgyalásánál támadt. Az erre vonatkozó tanácsai előterjesztést dr. Déry Ferenc tanácsos ismertette, dr. Kraemer József az ügynek a jövő közgyűlésig való elhalasztását javasolta. Dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Feleki Béla hozzászólása után a közgyűlés többsége a halasztás mellett nyilatkozott.

Egyhangulag elfogadta a közgyűlés a tanácsnak a X. ker. izr. temető kibővítésére vonatkozó előterjesztését és tudomásul vette a belügyminiszternek a kórházak 1910. évi költségvetése ügyében érkezett leiratát.

A folyó évben építendő kislakások emeletes bérházak ügyének tárgyalásánál Steinhardt Antal szólt fel. Elfogadja az előterjesztést, de két kikötéssel: hogy a kétszobás lakásokban fürdőszoba ne legyen, hanem annak területét osszák meg a konyha és élektámla között és hogy a lakásokat elsősorban a fővárosi alkalmazottaknak adják ki. Ily értelmű javaslatot is tesz, dr. Feleki Béla a javaslatok ellen szól, mert nem tartja méltányosnak, hogy a szegényebb néposztályt megfosztják a fürdőszoba jótéteményeitől; a másik javaslat pedig felesleges, mert hiszen amugy is a városi alkalmazottak jönnek figyelembe.

Dr. Vázsonyi Vilmos változatlanul elfogadja a tanács javaslatát, mert azt jónak és szükségesnek tartja. A közelmúltban lefolyt lakóházadások fényesen bizonyítják, hogy különösen a főváros külső területein lakáshiány van. Főképp áll ez a hatodik kerület külső részére, amely óriási területű gyártelep s amelyben nagy a lakáshiány. Ennek bizonyítására több adatot sorol fel. Felkéri a tanácsot, hogy ezeknek az állapotoknak a szanálásáról gondoskodják, Steinhardt Antal zárószava után a közgyűlés a tanács javaslatát 65 szóval 53 ellenében elfogadta.

Kajlinger Mihály megvívása ügyében felszólt Nagy Andor, aki ellenezte a tanács javaslatát. Devecsis Ferenc középítési igazgató védelmébe vette Kajlingert, aki kiváló szakember és a vízművek terén elsőrangú tekintély. Bárczy István dr. polgármester szintén védelmére kelt a tanács előterjesztésének. Gelléri Mór is örömmel üdvözli az előterjesztést, amelyet aztán a közgyűlés túlszámú többsége el is fogadott.

Ezután Piperkovits Bátor tanácsos válaszolt Földváry Imrénének az I. kerületben levő élőfák kivágatása, Folkusházy Lajos tanácsos pedig felelt Herz Lajosnak a sertéshús olcsóbbá tétele és sertésszél felállítására ügyében a tanácshoz intézett interpellációra. A közgyűlés a válaszok közül csak azt nem vette tudomásul, amely a sertéshús olcsóbbá tételére vonatkozott és így az ügy a legközelebbi ülés napirendjére kerül.

Kanter Károly interpellált ezután az aviati-kai telepen levő drótkerítés eltávolítása ügyében. Az interpellációt kiadták a polgármesternek.

A napirend letárgyalása és az interpelláció megtétele után az elnök főpolgármester kihirdette a mai választások eredményét. A tabáni római katolikus plébánosi állásra a közgyűlés Leimetter Kapisztrán Jánost választotta meg, aki a leadott 242 szavazat közül 125-öt kapott. A VIII. ker. tisztiorvosi állásra dr. Barsi Jenőt választották meg, akire a leadott 241 szavazat közül 124 esett. Az újonnan megválasztott tisztiorvos nyomban le-

tette a hivatalos esküt és a főpolgármester üdvözlő szavai után megköszönte a megválasztását. Ezzel az ülés véget ért.

(A hirdetésügy rendezése. Egy esztendő határidő áll a főváros rendelkezésére, hogy a hirdetés-ügyet a most már jóváhagyott szabályrendelet alapján rendezze. A rendezés tulajdonképp azt jelenti, hogy az utcán, közterületen mindenki hirdethet, aki arra engedélyt kap a fővárostól és aláveti magát a szabályzat kikötéseinek. Dr. Bódy Tivadar tanácsos, a pénzügyi osztály vezetője meglehetősen gyorsasággal igyekszik az új rend életbe léptetésének előmunkálataival, úgy hogy már-már kész a pénzügyi osztálynak a szabályrendelet gyakorlati alkalmazásáról szóló tervezete, amelyet dr. Kemény Géza tanácsjegyző dolgozott ki. A tervezet pénteken, e hó 10-én tárgyalja az erre a célra kiküldött albizottság.

(Az Iparművészeti Múzeum kérelme. A főváros tanácsa tudvalevően engedélyt adott a fővárosi közlekedési vállalatnak, hogy a főváros nevezetességeinek megtekintésére omnibusz-köjűratokat rendezhessen. Radisics Jenő, az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum igazgatója ma azzal a kérelemmel fordult a főváros tanácsához, hogy intézkedjék az iránt, hogy az omnibusz-köjűratok az Iparművészeti Múzeumot is érintsék. Az igazgató kérelmét azzal okolja meg, hogy az Iparművészeti Múzeum alkalmat ad az idegeneknek arra, hogy az ország nevezetesebb iparművészeti termékeivel megismerkedjenek és ott művészi becses emléktárgyakat vásárolhassanak. A tanács legközelebb foglalkozik a múzeum igazgatójának kérésével.

EGYESÜLETEK.

(—) A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya ma délután négy órakor Herczeg Ferenc elnöklésével ülést tartott. Napirend előtt dr. Bródy Lajos alelnök meleg szavakkal üdvözölte Herczeg Ferencet abból az alkalomból, hogy a magyar törvényhozás tagjává választották. Az elnök ezután előterjesztette gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter átiratát, amelyben értesíti az egyesületet, hogy négy újságíró részére egyenkint 1000—1000 koronás külföldi tanulmányut czéljaira szolgáló ösztöndíjat ajánl fel. A miniszter kéri az egyesületet, hogy az Otthon körrel érintkezésbe lépve, évről-évre közös elhatározással a tanulmányi segélyben részesítendő legérdemesebb hírlapírókat jelölje ki és közös javaslat alakítsa ki. A miniszter úgy tervezi, hogy a tanulmányutak öt-öt hónapra terjedjenek, felkéri azonban az egyesületet, hogy ugy ez irányban, mint a felvetett eszmékre vonatkozólag általában véleményét vele közölje. A választmány örömmel és köszönettel vette tudomásul a miniszternek az elhatározását és erről gróf Zichy Jánost értesíteni fogja, az előterjesztés megtételére nézve pedig megbízta Herczeg Ferenc elnököt, hogy érintkezésbe lépve Rákosi Jenővel, az Otthon-kör elnökével, közös megállapodással tegyék meg előterjesztésüket. Dr. Hollán Sándor miniszteri tanácsos néhai Hegedűs Sándor művészi értékű arczképét ajándékozta az egyesületnek, amelyet a választmány hálás köszönettel fogadott. Köszönettel vette tudomásul a választmány, hogy Reinhardt Miksa, a berlini Deutsches Theater igazgatója és Faludi Gábor, a Vígsház igazgatója Reinhardtéknak a Vígsházban történt vendégszerelése alkalmából 2000 koronás adományozott az egyesület segítő alapjának. Ugy ezért, valamint a többi befolyt adományokért a választmány köszönetét fejezte ki. Ez után az egyesület tagjai sorába felvették: dr. Kunfi Zsigmondot (Népszava), Révész Bélát (Népszava), Pók Ödönt (Népszava), Petri Arthur (Független Magyarország), Falk Richardot (Egyetértés), dr. Hollander Konrádot (Neues Politisches Volksblatt), dr. Binét Arnoldot (Neues Pester Journal) és Szabenyi Ernőt (Független Magyarország). A választmányi ülést megelőzőleg dr. Bródy Lajos elnöklésével a segítő-alap igazgatótanácsa tartott ülést, amelyen 1380 korona segélyt osztottak ki.

(—) A Magyar Építő- és Iparművészeti Rajzoló Országos Egyesületének építőipari és építőművészeti szakosztályai június 1-én tartották meg tisztújító üléseiket Porgess József egyesületi alelnök vezetése alatt. Az építőipari szakosztály tisztikara következőleg alakult meg: elnök Kaiser Hugó; előadó Weidinger Andor; jegyző Rácz Lipót. Az építőművészeti szakosztály a következőleg alakult meg: elnök Wannemacher Fábán; előadó Berger Dezső; jegyző Dormann Jenő. Az építőipari szakosztály működő bizottságának tagjai lettek: Székely Dezső, Rothauer József, Reppmann Gyula, Goldmann Izsó, Gyulai Bernát, Seiler József, Neugröschl Richárd, Vágó Armin,

Scheuer János, Braun Mór, Schwartz Elemér, Vágó Lipót, Keisler Ferenc, Réti Benő, Dunáitz Marcel, Hoffmann Dezső, Fejes Zoltán, Müller Károly, Walther Lajos, Lengyel Jenő. Az építőművészeti szakosztály működő bizottságának tagjai lettek: Horváth Antal, Málnai Béla, Porgess József, Molnár Ferenc, Molnár Sándor, Skuteczky Sándor, Károly Lajos, Krausz Armin, Cortellin Lajos, Jaeger Tamás. Ugyanekkor megalakult az egyesület iparművészeti szakosztálya is, melynek elnökül Roth Manót választották meg.

(—) A Magyar Izraelita Kézmű- és Földmívelési Egylet választmánya dr. Kohner Adolf elnöklésével ülést tartott a napirend előtt az elnök megköszönte a választmány üdvözlését udvari tanácsossá történt kinevezetése alkalmából. Majd utalva arra, hogy az egyesület immár működésének 69-ik évébe lép, kérte a választmány és a hölgybizottság tagjait, hogy az egyesület munkásságát, amely nemcsak a jótékonyaságra, hanem a nemzeti termelő erők gyarapítására is irányul, minél hathatósabban támogassák. Azután a választmányi tisztségeket töltötték be és az egyesület új alelnökévé dr. Sámuel Lázár m. kir. udvari tanácsost választották meg. A titkár jelentéséből a választmány köszönettel vette tudomásul, hogy az Országos Gyermekvédő Liga az egyesület keretében telepe javára három alapítványi hely létesítésére 9000 koronás alapítványt szavazott meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Schönebeck-pör. Allensteinből jelentik nekünk: A mai végvárgyaláson délelőtt izgalmas jelenetek mentek végbe. A törvényszéki tárgyalóterem falain, ahol az esküdtszék Schönebeckné ügyében összeült, különféle tervezeteket ragasztottak ki, amelyek Schönebeckék házáat, kertjét és a meggyilkolt örnagy szobáját mutatják. A délelőtti tárgyaláson a bíróság elnöke megmagyarázta ezeket a rajzokat s megmutatta az esküdteknek, melyik volt a gyermekszoba. Ekkor Schönebeckné sirögörcsöket kapott, tombolt és az orvosok alig tudták lecsillapítani. Az izgalmas jelenet után folytatták a tárgyalást, de alig tíz percz múltán a vádlott asszony nevelő görcsökhöz esett. Az elnök kénytelen volt felfüggeszteni a tárgyalást. Délután a bíróság kiszállt a gyilkosság színhelyére, hogy szemlét tartson.

§ Sikasztás az állampénztárban. A budapesti büntető törvényszéknek Szepessy bíró elnöklésével ítélkező tanácsa ma tárgyalta Lovag Kléberg Vilmos, volt állampénztári tiszt hivatali sikasztási bűnügyét. Lovag Kléberg Vilmos 1894 óta állott állami szolgálatban, de csekély fizetéséből nem tudta fedezni azokat a kiadásokat, amelyeket feleslegének és gyermekének betegsége okoztak neki és ezért megtántorodva a kezelésre bizott nagy összegű pénzeztől, azokból apránként 20.000 koronát sikasztott. A sikasztást megkönnyítette az állampénztárnál meghonosodott ugynevezett átfutó kezelés. Ez év elején felfedezték sikasztásait és feljelentés következtében Lovag Kléberg Vilmost letartóztatták. A mai főtárgyaláson beismerte az elkövetett sikasztásokat. Elmondta még, hogy legutóbb 1200 forint fizetése és 500 forint lakáspénze volt, de hitelezői ezt lefoglalták, úgy hogy havonta mindössze csak 80 koronát kapott kézhez, amely összegből pedig családjával megélni nem tudott. A törvényszék 2 évi fegyházra ítélte.

§ Az apa becsületért. A miskolci esküdtszék bíróság ma tárgyalta Goldberger Izidor műegyetemi hallgató ügyét. Goldberger Ozdon revolverből rálőtt Ádám Lajos gyógyszerészre és súlyosan megsebesítette. Tettét azért követte el, mert a gyógyszerész előzőleg Goldberger atyját tétleg bántalmazta. Goldberger szándékos emberölés bűntettével vádolva állt a miskolci esküdtszék előtt és egész napon át tartott izgalmas tárgyalás után a vádlottat fölmentették.

WIEN, II.		WIEN, II.	
GRAND HOTEL NATIONAL			
TABORSTRASSE 18.			
Teljesen modern, 500 szoba minden kényelemmel berendezve. Lakosztályok fürdővel. Melegvízfűtés, villamos világítás, lift, telefon, interurbán.		Tulajdonos: KASZNAR NÁNDOR , a budapesti Magyar Világ'kavháza volt tulajdonosa.	
Elsőrangú konyha és kávéház. Kényelmes, elegáns hall és vestibül. Minden pályaudvarról könnyen elérhető. Villamos közúti kocsik és omnibuszok megállóhelye.			

Márványmenyasszony-vendéglő**I., Márvány-utca 6. szám.**

Remek árnyékos kerthelyiség, az összes előkelőségek találkozó helye. Naponta délelőtt és este rákpörkölt, pörkölt csirke, májusi bowlé. Esténként **Berki Miska** népszerű cigányprímás zenekara hangversenyez. — **Szeperé. Reggel 3 óráig nyitva.** — E. pártfogásért esedez **Boros Gyula.**

SPORT.**Bécsi versenyek.**

— Tizedik nap. —

Kendőkívül sikerülten összeállított programmal kedveskedik a Jockey Club a tizedik napon. Az egyes futamokra népes nevezéseket adtak le istállótulajdonosaink s még a legkisebb díjazású versenyben is nagy mezőny várható.

Az érdeklődés középpontján az előfogatásokban is nagy szerepet játszó *Metropole-díj* áll, melynek 20.000 koronájáért talpon levő youngsteereink elítje veszi fel a küzdelmet. A verseny favoritja *Beg Pardon* — daczára annak, hogy a *Bon Amie*-versenyben meg kellett hajolnia a rendkívül gyors *Fury* előtt. A starterlista különben ez: *Beggar* (Aylin), *Árgyelus* (Korb), *Gunther* (Pretzner), *Éva* (Hewitt), *Hermitage* v. *Peppermint* (Krouzil), *Zenezuna* (Carslake), *Billah* (Broadwood), *Beg Pardon* (Winkfield), *Testör* (Janek). Hogy valami rózsás lenne a favorit helyzetét, azt éppen nem mondhatjuk, mert az utóbbi napokban egy pár nagyon jóképességű két éves tünt fel, melyek nagyon megnehezíthetik a *Pardon*-mén győzelmét. Legveszélyesebb ellenfeinek ígérkeznek: *Éva*, *Hermitage*, egy sötét youngster: *Peppermint*, melyről nagyon kedvező hírek vannak forgalomban és *Testör*.

Igen izgalmas versenynek ígérkezik a *Taurus-handicap* is. A 10.000 koronával dotált konkurenciának 2800 méteres távján népes mezőny veszi fel a küzdelmet s a súlyelosztást vizsgálva, annyit már eleve megállapíthatunk, hogy a kötelezettek bármelyike nyerje is meg a versenyt, ezt csak heves finish után érheti el olyannyira sikerült a handicapper munkája. Nekünk még leginkább a *Verőfény*, *Boncompagno*, *Igor*, *Hüon II.* kvartett tetszik s ezek közül reméljük a nyertőt.

A *Corelli II.-gátverseny* handicap-jellegű hurdler-konkurrenciája, távja pedig 2400 méter. A skála élén *Duhaj* áll (73 kg.), ami véleményünk szerint kissé túlszigoru bírálat s ezért *Miután* bizunk inkább, míg mellette *Floridsdorf*-nak és *Selmá*-nak itélünk jobb szereplést.

A *Duna-verseny* szintén kemény dió jelölés szempontjából. A csekély díjazású futamban háromévesek találkoznak s a súlyviszonyok a képességeket majdnem egy vonalba állítják. Öreg sulya daczára mi mégis *Niz*-ben bizunk leginkább, habár nagy esélyt nem tagadhatunk meg *Fényes Bogár*, *Sénéchal* és *Cullinan*-tól sem.

Jelöltjeink:

- I. *Niz* — *Fényes Bogár* — *Sénéchal*
- II. *Györgyike* — *Fixstern* — *Lárfári*
- III. *Beg Pardon* — *Testör* — *Éva*
- IV. *Egyedi-ist.* — *Gerdur* — *Stitch in time*
- V. *Boncompagno* — *Igor* — *Hüon II.*
- VI. *Miután* — *Floridsdorf* — *Selma*
- VII. *Freude* — *Malina* — *Illy*

Budapesti ügetőversenyek.

— Hetedik nap. —

Szomorú akkorddal fog holnap zárulni az ügetőversenyek nyári meetingje, mert a lovák javarészt már elszállították a Városligetből s így csak kis mezőnyököt várhatunk starthoz, daczára annak, hogy egyik-másik futamra rendkívül népes nevezések lettek leadva. Ami már szinte természetes, legkevesebb ló abban a versenyben indul ismét, mely legtöbb élvezetet nyújthatna a kötelezettek klasszisánál fogva. Ez a futam a *Zugligeti díj*, ahol csak három ügető startol, pedig bő tér nyílna istállótulajdonosainknak arra, hogy nevezéseikkel emeljék az ily közkedveltségnek örvendő klasszis-mérkőzések színvonalát. *Fellow Dillon* elülsől indul a futamban s ha nyugodtan megy, nehezen lesz megverhető.

Díjazásra nézve a *Tátra-díj* áll az első helyen. Jobb hároméves belföldi ügetőknek áll nyitva a verseny. A 4000 koronás díjért leginkább *Danilo* és *Gladiator* vetélkedhetnek, de beleszólhat a küzdelemben *Grinzinger* is, ami már csak azért is valószínű, mert istállója remek formában van.

Jelöltjeink:

- I. *Grom* — *Pusztaberényi ménés* — *Mimi*
- II. *Fellow Dillon*
- III. *Félszemü* — *Brácsos S.* — *Mandelb.-ist.*
- IV. *Danilo* — *Gladiator* — *Grinzinger*
- V. *Junta* — *Mandelbaum-ist.* — *Inn*
- VI. *Blehó* — *Zuerenz* — *Adi*
- VII. *Zsombokakoli-ménés* — *Solymossy fogat*

( ) Magyar ebek a bécsi vadászati kiállításon. E hó 11-én, szombaton nyílik meg a bécsi vadászati kiállítás keretén belül rendezett nemzetközi ebkiállítás, melyer a Magyar Ebtenyésztők és Ebkedvelők Egyesülete is részt vesz 130 darab szebbnél szebb ebbel. Gyönyörű példányokat állítanak ki: Gróf Andrássy Géza 24 darabot, a debreczeni 2. honvéd huszárezred, a nyiregyházi 14. cs. és kir. huszár ezred, a budapesti 4. tüzérezred angol kopó-falkákat; híros agarásaink közül: Borbély György, Borbély Balázs, Bághy Gyula és Béla, Kállay Emil, Beöthy Pál, dr. Endre Iván, Polgár Mihály, Loscsenzy István, Geist Gyula, Burger Pál, Borbély Gábor, Pexider Ferencz. Vizslákat Graf Frigyes és Mattarovich Károly; foxterriereket dr. Lam Antal és Cseh Ödön küldtek a kiállításra.

KÖZGAZDASÁG.**Magyar Bank és Kereskedelmi Részv.-Társ.**

— A Magyar Kereskedelmi r.-t. új czime és új igazgatója. —

Budapest, június 8.

A nyáreleji közgazdasági élet egyik legnagyobb szenzációja, a Magyar Kereskedelmi R.-T. 15 milliós alaptőkeemelése a társaság ma tartott közgyűlésén formailag is befejezett ténynyé lett. A társaság mára összehívott rendkívüli közgyűlése ugyanis elfogadta az igazgatóságnak azt a javaslatát, hogy a mostani 25 milliós alaptőkéjét 40 millióra emelje föl. Ezzel aztán ez a mozgékonyaságával máris vezérszerephez jutott pénzintézet tőkeerejével is az első sorába emelkedett. A jelentékeny tőkezsaporítás révén ugyanis a társaság tartalékjai is kb. kilencz millió koronával gyarapodtak, úgy hogy a társaság most már kb. hatvan millió korona saját tőkével rendelkezik. Igaz ugyan, hogy a mostani tőkezsaporítást a társaság erőteljesen fejlődő folyó üzletei és a közel múltban lebonyolított hatalmas üzletei tették szükségessé, mindazonáltal a társaság most üzletkörét is kibővíti a banküzlet egyébb ágával is, fölvevén működési körébe a záloglevél és kötvénykibocsátási üzleteket is. A kiterjesztett üzleti tevékenységének megfelelően a Magyar Kereskedelmi R.-T. megváltoztatta czimét is: *Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságra*. De a tőkezsaporításon kívül még egy nagy nyeresége volt a banknak a mai közgyűlésén; az t. i., hogy megnyerte a bank és értékpapír-osztály vezetésére és tőzsdéi intézésére *Fleissig* Sándor bankárt, ki az ország pénzügyi és tőzsdéi társadalmában nagy szak tudásával igen előkelő hírnevet vívott ki magának. Ez a választás maga után vonta *Fleissig* banküzletének beolvastását is, amelyet az intézet ezentul mint saját Erzsébet-köruti fiókját fogja kezelni. Tekintve azt a kitünő pozíciót, amelyet *Fleissig* bankja elfoglalt, az új fiók is határozott nyeresége lesz az intézetnek, mely így anyagilag megerősödvé, értékes mu-kaerőkben gyarapodva fog azoknak a nagyszabású terveknek kiviteléhez, amelyek a társaság legközelebbi munkaprogramját képezik. Külön ki kell még emelnünk a társaságnak azt a humánus határozatát, amelylyel a nagy-sikerű tőkefelemeléssel kapcsolatban a tisztviselői nyugdíjalapját 375.000 koronával zsaporította, mivel követendő példát nyújtott a többi bankoknak is. A közgyűléstől egyébként a következő tudósításunk számol be:

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma rendkívüli közgyűlést tartott Herceg Péter

báró elnöklésével, mely az igazgatóság indítványainak megfelelően elhatározta a Társaság eddigi 25 millió koronányi alaptőkéjének 40 millió koronára való felemelését, egyszersmind határozatilag kimondotta, hogy a Társaság banküzleti tevékenységének általános kiterjesztésére, de különösen a záloglevél- és kötvénykibocsátási üzleteknek későbbi időpontban tervezett megindítására való tekintettel, a Társaság czége megfelelően módosíttassék s új czim gyanánt a „Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság” czégszöveget állapította meg. A közgyűlés határozata értelmében a tőkefelemelés lebonyolítására 37.500 darab egyenként 400 korona névértékű részvény bocsátatik ki, melyek az 1911. évi január 1-én kezdődő üzletév nyereségében részesednek. Az új kibocsátású részvényekből 12.500 darabot a Társaság eddigi részvényesei igényelhetnek, oly módon, hogy minden öt darab régi részvény után egy darab újkibocsátású részvényt kapnak 650 korona befizetés ellenében, mely összegből azonban a befizetés napjától 1910. december 31-ig számított 5 százalékos kamat a részvényes javára levonandó, míg a többi 25.000 darab részvényt az igazgatóság szabad kézből értékesíti, amire nézve máris fix megállapodások kötöttek a fentemlített opcionális árnál kedvezőbb árfolyamokkal. A tőkefelemelési művelet révén befolyó ártöbbletből részvényenként 10 korona, együttesen tehát 375.000 korona a Társaság tisztviselői és alkalmazottai nyugdíjalapjának adományoztatott, a fennmaradó összeg pedig a kibocsátással járó illetékek és költségek levonása után a tartalékalap javára fordíttatik; eszerint tehát a tőkefelemelési művelet révén a Társaság tartalékai újabb 9 millió koronával gyarapodnak, úgy hogy az intézet saját tőkéi e művelet befejezésével meg fogják közelíteni a 60 millió koronát. Az alapszabályoknak megfelelő módosítása után végül kimondotta a közgyűlés, hogy az új részvények átvételére vonatkozó elővételi jog folyó évi június hó 14-től 25-ig gyakorolható a Társaság főpénztáránál.

A közgyűlést követőleg megtartott igazgatósági ülés a Társaság bank- és értékpapír-üzletének, valamint tőzsdéi forgalmának az eddiginél szélesebb körre való kiterjesztésével kapcsolatban *Fleissig* Sándor tőzsdetanácsost, az ismert bank- és váltó-üzlet tulajdonosát, igazgatóvá nevezte ki és kimondotta, hogy nevezett Erzsébet-köruti üzletének beolvastásával, annak helyiségében újabb banküzleti fiókot létesít, továbbá *Horánszky* Lajos czégyvezetőt aligazgatóvá nevezte ki.

Megsemmisítik a kamarai választásokat. Ismeretes, hogy a kamara kereskedelmi osztályának választása ellen felebbezést adtak be. Ennek alapján a főváros tanácsa a választás megsemmisítését javasolta a kereskedelmi miniszternek. Mint értesülünk, *Hieronymi* Károly kereskedelmi miniszter a választások megsemmisítése mellett foglalt állást és a kereskedelmi osztályra nézve új választást rendelt el.

A lakbérnyugdíj a Ksod.-nál. Pulszky Garibaldi, a Kassa—Oderbergi Vasut. vezérigazgatója köriratot intézett a személyzethez, amelyben tudatja, hogy azt a kedvezményt, amelyet a kormány a Máv.-nál általa biztosított, hogy a nyugdíj-végösszeget a lakbér egy részének beszámításával fel-emelik, a Ksod alkalmazottai részére is kilátásba helyezi az igazgatóság.

A jegybank ülése. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa júniusban szokatlanul későn, 23-án ülésezik. Oka ennek az, hogy a jegybank meg akarja várni a külföldi jegybankok üléseit, nevezetesen azt, hogy nem emelik-e a kamatlábat. Mert hát, a közös bankért lelkesülő kormány mellett biztos lévén szabadalma meghosszabbításáról, immár a kamatláb fölemeléséről gondolkodik és csak az ürügyet lesi reá. Mert hát régi receptje az már a mi jegybankunknak, hogy ha a külföldiek csökkentik a kamatlábat, ő változatlanul főtartja a magáét; de ha emelik az idegen jegybankok a rátát — az OMB. siet követni a példát.

Nagy erdővásárlás. A budapesti Neuschloss-féle nassói tannin- és fűrészgyár részvénytársaság 5.300.000 koronáért megvásárolta *Turkovich* Milán és *Drágán* szlavóniai birtokosok kucevői erdősegeit.

A Lipótvárosi Takarékpénztár részvényeinek emelkedése. Az utóbbi napokban élénk kereslet nyilvánul meg a tőzsdén a Budapesti Lipótvárosi Takarékpénztár részvényei iránt. Ezek a részvények, amelyek még a legutóbbi napokban parin alul állottak, ma már elérték a 210 K-át. Ez a nagy kereslet természetesen magával hozza azt is, hogy a tőzsdén aziránt is érdeklődnek: miért is emelkednek ezek a részvények? Beszélnek arról, hogy a takarékpénztár szoros üzleti összeköttetésbe kerül a Magyar Általános Hitelbankkal, állítólag a Hitelbank égisze alá fog vonulni, van hír arról is, hogy igen jó üzleteket csinált, amelyek megkívánják a takarékpénztár tőkeemelését, s azt is mondják, hogy fuzionál egy másik jónévű bankunkkal s így az igazgatóságot is kieserélik. Ezek a hírek azonban mind csak kombinációk, senki sem tud biztosat, csak az az egy bizonyos, hogy jó kezek vásárolják a részvényeket, amelyeknek árfolyama, a nagyobb kereslet folytán emelkedik. Ez az egyszerű magyarázata az árfolyam-emelkedésnek.

A magy. kir. postatakarékpénztár Franciaországban. Érdekes és nagyfontosságú megállapodást kötött tegnap a magyar királyi postatakarékpénztár Franciaország egyik legnagyobb pénzintézetével, a Societé Generale-al. A megállapodás értelmében ezután Franciaországban a magyar királyi postatakarékpénztár üzleti érdekeit a Societé Generale képviseli, ami azt jelenti, hogy a postatakarékpénztár valamennyi üzletét Franciaországban a Societé Generale bonyolítja le. Ez a megállapodás főleg akkor fog nagy jelentőséggel bírni, ha majd a postatakarékpénztár az állami kölcsönök lebonyolításánál fog nagyobb szerephez jutni. A szerződést, melyet tegnap kötöttek a postatakarékpénztár részéről dr. Halász Sándor miniszteri tanácsos, igazgató, a Societé Generale részéről pedig Poirier és d'Adler igazgatók írták alá.

A Digestol Glück — részvénytársaság. Az újságok hirdetései rovatában sokat szerepel a „Digestol Glück”-féle emésztőpor, amelyet Glück Rezső budapesti gyógyszerész állít elő. E por előállítására most egy budapesti bankunk támogatásával 250.000 korona alaptőkével részvénytársaság alakul, amely már a legközelebbi napokban meg is tartja alakuló közgyűlését. Az egész részvénytőke már az alakulásnál be lesz fizetve.

A gazdasági munkásbiztosítás reformja. A gazdasági munkásbiztosítás reformja érdekében a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület által megindított akcióhoz legutóbb a Liptómezei Gazdasági Egyesület csatlakozott. Az egyesület a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület javaslatának érvényre juttatása céljából feliratot intéz a földművelésügyi kormányhoz.

Ankét a vagonhiány ügyében. Már irtunk arról, hogy a MÁV. a gabonaszállítás megkönnyítése érdekében érintkezésbe lépett a Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársasággal vagonok kikölcsönzése ügyében. Most Marx János, az államvasutak elnöki igazgatója a gabonakereskedő és a gabonát exportáló nagyobb cégek képviselőit e hó 14-ére értekezletre hívta össze, amelyen a vasút igazgatósága a gabonaszállítás kezdetéről s a gabonaszállítványok irányításáról akar információt szerezni.

Magyar kiállítás Szalonikiben. A kereskedelmi muzeum tudvalevőleg Szalonikiben átmenetileg kiállítás rendezett és ebből az alkalomból Szaloniki polgármestere, Izmael bég üdvözlő táviratot küldött Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternek. A miniszter ma ugyancsak távirattal felelt az üdvözlésre.

A Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság tőkeemlése. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank égisze alatt 1900-ban alapított Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság legközelebb tartandó közgyűlésén — amint már jeleztük — fontos és a társaság további működésére és fejlődésére kiható határozatok fognak hozatni. A hozandó határozatok értelmében a társaság működési köre ki fog terjesztetni az értékpapír és tőzsdéi ügyet minden ágazatra, különösen a tőzsdéi bizományi ügyre, valamint egy részvények, mint befektetési értékek egész emissiójának átvételére és elhelyezésére, valamint vállalatok létesítésére is. Ezen értékpapír- és finanszírozási műveleteken kívül a folyó bankügyletbe vágó minden műveletet el fog végezni, különösen pedig a pénzvetési üzlet ápolását takarékpénztár-ve-

kékre és folyószámlákra veszi célba. Ezen üzleti kibővítés folytán a társaság alapítókéje egy legközelebb tartandó közgyűlésen — mint már megírtuk — 500.000 koronáról 2 millió koronára fog felemeltetni és a társaság igazgatósága különféle társadalmi és kereskedelmi körök képviselői által fog kiegészíteni. A részvények egyelőre piacra nem kerülnek, hanem a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és közel álló üzletbarátai birtokában maradnak.

Vasutak fuziója. A szepesbela—podolini helyi-érdekű vasút részvénytársaság — mint ismeretes — már régebben elhatározta, hogy fuzionál a poprádvölgyi vasutakkal. A fuziót azonban eddig különböző okok miatt nem lehetett végrehajtani, miért is az egyesülésre kiszabott határidőt közgyűlési határozattal fogják a június hó 26-án tartandó rendes közgyűlésen meghosszabbítani.

A kamara és a bankszabadság. A budapesti kereskedelmi és iparkamara, amely már 1893-ban a most érvényes jegybankszabadság megállapítása előtt nagyszabású emlékirattal fordult az akkori kormányhoz, egyfelől a magyar és osztrák érdekek közti paritás megővése, másfelől a kereskedelem és ipar jogosult hitelügyeinek biztosítása céljából, most ismét foglalkozik a jegybank-kérdéssel. A jegybankszabadság közelgő megnyitása alkalmával ugyanis a kamara elnöke, Lánzy Leó főrendiházi tag, megbízást adott a kamara irodájának, hogy állítsa össze a kereskedő és iparos körök ama indokolt kívánalmainak a jegyzékét, amelyek megvalósítása érdekében a kamara hivatva volna felterjesztéssel fordulni a kormányhoz. E munkálatok most folyamatban vannak és elkészültük után foglalkoztatni fogják a kamara egyik legközelebbi ülését.

Fergalmi akadályok. A Máv. igazgatóságától vett értesítés szerint a román kir. államvasutak Predeal—Ploesti vonalán árvíz okozta pályarongálás miatt fennálló fergalmi akadály következtében a Budapestről este 9 óra 35 perczkor induló 502. számú gyorsvonatnak Predeal állomáson a román kir. államvasutak közlése szerint előreláthatólag 8 napig Románia felé csatlakozása nem lesz, mert a csatlakozó román vasúti vonat nem közeledik. Az 502. számú gyorsvonattal utazó utasok utjukat Predealtól csak másnap reggel folytathatják. A román kir. államvasutak Predeal—Ploesti vonalán Valjalarga és Komarnic állomások között árvíz okozta pályarongálás miatt az összes forgalmat bezüntették. Utazó igazolványok csak Valjalarga állomásig adhatók ki. Podgyász-, gyors- és teherárúk csak nevezett állomásig vehetők fel. — Az olasz államvasutak Pavigliano—Ittazzo vonalán hídbeomlás miatt az összes forgalom kb. 20 napra be lesz szüntetve.

Gabonabevezetelünk. Bécsből jelentik: Az 1910. május 20-tól június 4-ig terjedő héten behoztak (az összes számok métermázsákat jelentenek) 15,804 buza, 2774 rosz, 20 zab, 12,532 tengeri. Ugyanezen idő alatt Magyarországra behoztak 51,399 buzát és 202 tengerit. Az egész buzaimport e szerint ezen idő alatt 44,203 q volt. Ausztria-Magyarország egész gabonabevezetala 1909. július 1-től 1910. június 4-ig 9,639,021 q buzát, 563,191 roszot, 25,205 zabot és 404,218 tengerit tett ki.

A közlekedés. Igen érdekes és változatos tartalommal jelent meg dr. Soltész Adolf folyóiratának, A Közlekedés-nek második száma. A cikkek közül kiemeljük dr. Seidler Ernőnek, az osztrák vasúti minisztérium osztályfőnökének Kereskedelmi-politika és díjszabások című tanulmányát, mely előkelő tudományos nivója mellett magyar vonatkozásai révén is érdekes. Matlekovics Sándor a magyar hajózás jövőjéről szól, Gondai Béla Széchenyi Istvánt, mint hajózásunk megmentőjét méltatja, Gáli Béla kir. posta- és táviró-főmérnök a London-Konstantinápoly közt kiépítendő telefonvonal nagyszabású tervét fejt ki műszaki, gazdasági és politikai szempontokból. Dr. Barna Károly a munkásbiztosításról, Réna Árpád az elektromos nagyvasutakról, Mersé Pál és Lindner Ernő a repülőversenyekről írtak, Palotai Ödön japán konzul Japán közgazdaságát ismerteti Kisebb-nagyobb ismertetőket írtak a füzetbe Luib Kálmán, Batori Oszkár és még sokan. A rendkívül gazdag szemle-rovat és a pompás illusztrációk külön említést érdemelnek. A Közlekedés előfizetési ára egy évre 24 K. Szerkesztősége és kiadóhivatala Damjanich-utca 12. sz. alatt van.

A gazdasági egyesület vagyona illetékegyenérték tárgya. Felmerült konkrét tényből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a magyar

királyi közigazgatási bíróság, hogy a gazdasági egyesületeknek ingó vagyona az illetékegyenérték alól felmentve nincs.

A bécsi tőzsdéi kamara figyelmeztetése. Bécsből táviratozzák: A bécsi tőzsdéi kamarának Lieben Lipót alelnök elnöklésével tartott mai teljes ülésén közölték, hogy a pénzügyminiszter dr. Pertol Vladimir miniszteri segédtitkár nevezte ki a tőzsdébiztos helyettesévé. A fegyelmi bizottság javaslatára elhatározták, hogy figyelmeztetést bocsátanak ki a mind gyakrabban előforduló buzdító hirdetések és körlevelek ellen. Ez a figyelmeztetés következőleg szól: Ujabb időben ismét mind sűrűbben jelennek meg hirdetések, amelyekben egyes cégek, egyes-többé-kevésbé obskurus pénzügyi lapok vagy állítólagos szakemberek a közönségnek értékpapírok vásárlását ajánlják, amelyeken állítólag már rövid idő alatt nagyobb kurzusnyereség lesz biztosan elérhető. Nehogy tapasztalatlan egyének, vagy olyanok, akik állásuknál és hivatásuknál fogva a bürzeügyletektől távol állanak, az ilyen hirdetésekkel eleséltetve bürzepekulációkba ereszkedjenek, amelyeknek következményeit nem tudják előre kiszámítani, a tőzsdéi kamara kötelességének tartja a közönséget e tekintetben újból a leghatározottabban óvatosságra inteni és különösen azokra a veszedélyekre figyelmeztetni, amelyek az ilyen üzletekbe való becsatlakozással mindig kapcsolatosak. A fegyelmi bizottság által teljesített vizsgálatokból kiténik, hogy e hirdetések nagy része olyan egyéneknek származik, akik a tőzsdétől távol állanak és akiknek a tőzsdére való belépés nem is engedtetnek meg. Ilyen egyének ellen a tőzsdéi kamara semmit sem tehet, mert nincsenek az ő bíraskodásának alávetve. Amennyiben azonban tőzsdéi cégek ilyen buzdító hirdetésekkel vagy körlevelekkel közvetlenül becsatlakoznak ki, vagy közvetve ezekkel összeköttetésben állanak, a kamara minden oly esetben, amidőn konkrét tényállás tudomására jut, a rendelkezésére álló szigorú büntetési eszközöket alkalmazni fogja.

Veszedelemben a szőlő. Az ampelológiai intézet június 6-áról közli, hogy a peronoszpora a mult hét folyamán Komárom-, Fejér-, Tolna-, Heves-, Szolnok- és Temes megyében mindinkább terjed. Ezenkívül pedig kitért a peronoszpora a napokban Győr-, Bács-Bodrog-, Pest-, Nógrád-, Nyitra-, Gömör-, Bihar-, Hajdu- és Torontálmegegyekben. A meleg a mult hét végére tetemesen a normális fölé emelkedett, a helyi zivatarok és apró esők felette gyakoriak, a levegő párázatos, az éjjelek pedig kedveztek a harmatképződésnek. Baranyából több napon át reggel ködöt jeleztek. Mindez a peronoszpora elterjedését és főleg a virágfürtök megbetegedését nagyon kedvezően támogatja. Közel jövőben lényeges változás nem várható, ezért, ahol a peronoszpora a leveleken mutatkozik, ott azonnal megint permetezni kell; általában pedig itt az ideje a virágfürtök rézkénpporral való porozásának, ami sürgősen végrehajtandó. Fellépett továbbá a Fakórothadás (Conithyrium) Temeskutason; a baj a zöld hajtásokat és virágfürtöket támadta meg. Védekezési utmutatásokat az ampelológiai intézet (Budapest, II., Debrőy-ut 15.) díjtalanul küld mindenkinek, aki levelezőlapom címét bejelenti.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői egyesület a következő fizetéképtelenségeket közli: Altmann Jakabné kereskedő, Miskolcz. — Vadász Testvérek kereskedő, Budapest, Deák Ferenc-utca 19. — Hegyi Aladár kereskedő, Kalocsa.

Pályázat utazási ipari ösztöndíjra. A budapesti kereskedelmi- és iparkamara pályázatot hirdet az 6 Felsége koronázásának 25 éves jubileuma alkalmából alapított 3 egyenkint 600 koronát tévő ipari utazási ösztöndíjra. Ezen ösztöndíjakra pályázhatnak a kamara kerületében született, itt illetőséggel bíró iparosgyerekek s a gyakorlati téren már legalább egy év óta működő volt felsőiparisiskolai tanulók, akik magukat a külföldön szakmájukban tovább képezni óhajtják. A folyamodó személyi és vagyoni viszonyait, eddigi elméleti és gyakorlati tanulmányait az általa tanulmánytárgyává teendő szepeziális szakot, választott utirányát és nyelvismeretét felülvizsgáló és a felhozottakat igazoló okmányokkal felszerelt kérvények legkésőbb június hó végéig a kamara irodájában benyújtandók.

PICK TESTVÉREK

férfi szabók

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 15. I. em.

Különlegességek nyári ruhákban.

Angol csoport ruházati rendszer.

Prospektust kívánatra bérmentve küldünk.

Telefon: 34-82.

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 8.

A készáruipiaczon ma csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben, a malmok tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és nem jó árakat ígértek. — Mivel másrészt az eladók nem nagyon erőltették a dolgot, csak lényegtelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán alig 6000 q buza kelt el, változatlan tegnapi áron. — A legdrágább eladási ár 11.70 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.75 korona 75 kilós felsőtiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a többi változatlan. — Forgalomba került: 400 q rozs 7.45—7.47 és fél koronás áron és 500 q tengeri 5.42 és fél koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor lanyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, kezdetben még tovább gyengültek a jegyzések, amelyek aztán futólag meglehetősen emelkedtek, később azonban sürgős kínálat mutatkozott, amely még egyre fokozódott is, miután aztán végképpen erősen lanyhult az irányzat és jelentékenyen hanyatlottak az árfolyamok. Az októberi buza 5 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 9.60 koronán indult, nyomban 9.57-ig tovább gyengült, aztán 9.64-ig emelkedett, majd ismét 9.43-ig esökkent, zárlatkor pedig 9.44 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza huszonegy fillérrel, az októberi rozs tizenhárom fillérrel, az októberi zab négy fillérrel, a júliusi tengeri tiz fillérrel, az új tengeri öt fillérrel hanyatlott.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 79 k 23.35 K, 100 q 79 k 23.40 K, 100 q 78 k 300 q 77.5 k 100 q 77 k 23.30 K, 100 q 77.5 k 22.95 K, 150 q 77.5 k 23.10 K, 500 q 77.5 k 22.80 K felső, 100 q 77 k 22.80 K, 300 q 75.5 k 21.80 K felső, 100 q 75.5 k 21.90 K, 200 q 75 k 21.50 K felső.

Bánsági: 200 q 77.5 k 22.60 K, 25.60 q 75.3 k 22.20 K.

Fehérmegyei: 200 q 78.5 k 23 K.
Felsőmagyar: 200 q 79 k 23 K.
Erdélyi: 100 q 76 k 22 K.

Rozs: 100 q 14.90 K kpf par, 100 q 14.90 K kpf par, 200 q 14.95 K kpf par.

Zab: 100 q 14.55 K kpf, 400 q 14.85 K kpf par, 300 q 14 K kpf par 100 q 14.10 K kpf par.

Tengeri: 500 q 10.95 K ab Bpest.

Az árak 100 kilogrammonként, koronaártekben értendők.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	22.05—23.15
"	77	23.65—24.15	81	—
"	78	24.05—24.85	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	22.95—22.85
"	78	22.35—25.25	80	22.95—22.85
"	77	24.10—24.05	81	—
"	78	24.35—23.85	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.15—23.20
"	78	—	80	24.05—24.05
"	77	24.10—24.35	81	—
"	78	23.95—23.70	82	—
Bánsági	75	—	79	23.55—23. —
"	76	—	80	—
"	77	23.95—23.80	81	—
"	78	24.25—24.40	82	—
Bácskai	75	—	79	22.75—22.90
"	76	23.95—23.80	80	—
"	77	23.70—23.15	81	—
"	78	23.10—24.25	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	15.35—16.45
középmínőségű új	—	—	—	15.45—15.10
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	11.70—12.40
II-rendű	—	—	—	11.40—11.60
Zab I-rendű	—	—	—	14.20—14.60
II-rendű	—	—	—	13.40—13.80
Tengeri belföldi új	—	—	—	10.85—11.15

A határidőpiacon kötettség:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza októberre	9.60—9.61—9.57—9.64—9.43—9.44
Rozs októberre	7.21—7.23—7.12—
Zab októberre	6.85—6.84—6.87—6.81—
Tengeri júliusra	5.45—5.49—5.38—5.39—
Tengeri auguszt. 5.58—5.60—	—
Új tengeri májusra	5.75—5.78—5.72—

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza októberre	9.44—9.45
Rozs októberre	7.12—7.13
Tengeri júliusra	5.39—5.40
Tengeri májusra 1911-re	5.72—5.73
Zab októberre	6.82—6.83
Repece augusztusra	11.95—12.05

Budapesti gabonaforgalom.

1910. június 6-tól 1910. június 7-ig.

Érkezett Elszállított

	métermássa	
Buza	6603	—
Rozs	—	100
Arpa	1744	1747
Zab	8367	9613
Tengeri	17740	27422
Liszt	—	12824
Korpa	—	1267

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és orlemény forgalmáról és készleteiről 1910. május 28-tól június 4-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
mennyisége métermásszában							
I. Készlet és forgalom.							
Készlet 1910. máj. 28-án	177353	60224	56961	92506	423919	108285	56407
Készlet 1910. máj. 28. jun. 4.	9851	1901	906	9382	56179	1933	1036
Készlet 1910. máj. 28. jun. 4.	29208	7094	4163	11316	30631	5771	3054
Készlet 1910. jun. 4-én.	157296	55121	53704	90632	449567	104447	54359

II. Az 1910. június hó 4-én megállapított készletek részletezése.

A) Nyilvános áruraktárak	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Liszt	Korpa
Barcs	—	2081	1029	773	955	—	—
Berettyóújfalú	396	—	—	—	—	—	—
Békéscsaba	11834	345	1215	1461	2842	—	—
Brassó	3743	2647	175	4193	9600	—	—
Budapest	37476	5771	13367	19213	295205	21094	31616
Csáktornya	4594	493	200	4620	1847	1996	963
Czegléd	—	—	—	—	—	—	—
Debrecen	2572	15339	—	2506	274	4048	533
Erdélyújfalú	1179	770	199	320	2421	—	—
Fiume	15832	578	2863	13521	17510	22585	—
Győr	1066	145	801	304	17121	535	400
Kába	1808	607	937	115	635	—	—
Károlyág	750	150	440	282	1201	1381	450
Kassa	335	741	2560	218	675	2493	276
Kisújszállás	592	—	338	134	54	—	—
Kisvárd	—	—	—	—	—	—	—
Kolozsvár	976	230	253	675	1089	3554	2279
Marosvásárhely	3418	10	—	2497	1404	28	—
Mátészalka	1295	6907	1155	3301	633	—	—
Mézőkaszony	1179	770	199	320	2421	—	—
Ménfőcsanak	1273	342	290	786	840	—	—
Miskolc	7862	1032	5217	3903	2198	8027	1390
Nagybocsereke	1530	—	397	1130	43673	—	—
Nagykanizsa	2225	173	1870	3065	13067	—	—
Nagykaroly	1709	329	155	3025	628	—	—
Nagyszalonta	52	2512	610	2572	1121	15789	2955
Nagyvárad	5602	1048	128	1930	1420	—	27
Nyíregyháza	617	1785	6170	790	162	2385	38.6
Nyitra	20	170	300	147	230	1720	—
Pancsova	434	101	—	—	9839	1688	2210
Pozsony	152	574	2157	300	1110	4396	—
Szarvas	192	69	576	246	1188	162	113
Szatmárnémeti	—	—	—	—	—	—	—
Szeged	298	353	510	—	1115	1954	100
Szoboszló	23	111	1858	175	381	—	—
Szombathely	1065	571	1315	5661	—	2112	140
Temesvár	462	180	2372	1037	1922	3124	—
Vereczke	2390	117	1397	2298	12242	1406	—
Észék	—	—	—	—	—	—	—
Sziszek	132	—	303	8418	8303	1701	—
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—
Zimony	539	—	—	—	—	—	—

B) Szövetkezeti gabonáraktárak.

Buza	128	257	482	332	181	—	13
------	-----	-----	-----	-----	-----	---	----

Értéktőzsde.

A tőzsde már most éli az igazi nyári üzlet napjait. Az üzleti élet egén egy felhőske se látható, sőt napról-napra új híreket kapunk a bankok

ipari és másnemű alapításáról, a nemzetközi politika, eltekintve a török-görög viszálytól, melynek hordereje egyébként is lokalizálva van, tartós békét és nyugalmat biztosít jó időre, az üzletkedv mégsem tud lábra kapni, minek egyedüli oka úgy látszik még sem lehet más, mint hogy a nyár küszöbén vagyunk, amikor senki sem bocsátkozik engagementokba, sőt ha lehet, a meglévőket is lebonyolítja. A külföldi tőzsdékről is szilárdságot, de egyúttal csendes üzletmenetet jelentenek. Mint mindenütt, úgy itt is megtartják árfolyamaikat a vezető értékek, és a variációk nagyjában 1—2 korona között mozognak. Az előtőzsdén szilárd irányzattal, de csendesen indul meg az üzlet. A Magyar hitel 838 kor. 50 fill. és 839 kor. 50 fill. között mozog, ugyszintén az Osztrák hitelben sincs nagyobb változás, 666 koronán zárul. Az Osztrák államvasut részvény alapirányzatában egy keveset megjavulva 754 koronán zárul. A Jelzáloghitelbank részvénye 485 kor. 25 filléren, a Leszámitolóbank részvénye 562 koronán maradt. Nagyobb mozgalom a Hazai bank részvényei körül, melyek néhány nagyobb vásárlás után 292 koronán elindulva 301 koronáig emelkedtek. A Kereskedelmi részvénytársaság részvényei, a Városi villamos vasut, valamint a Közúti vasut részvénye a tegnapi zárathoz képest semmiféle változást nem mutatnak. Ellenben a Salgótarjáni részvény alapirányzatában gyengülve, 643 koronán maradt. A Rimamurányi részvény 688 és 689 kor. között volt forgalomban. Az „Adria“ részvényben nem igen volt kereslet, 494 koronán maradt. Egyébként a készáruipiaczon csakis a Lipótvárosi takarékpénztár részvényben volt nagyobb kereslet, 207 kor. 75 fillérről 210 kor. 25 fillérig emelkedett. A déli tőzsdén sem volt nagyobb a vételkedv, noha nagyjában megtartották árfolyamaikat az egyes értékek. Itt-ott lemorzsolódott az árfolyamból —50—1— korona, A Magyar hitel 838 kor. 75 fill., az Osztrák hitel 665 kor. 75 fill. és a Jelzáloghitelbank részvénye 484 kor. 25 fill. zárultak. A Városi villamos vasut részvénye szilárdan 379 koronán zárult. A Közúti vasut részvénye is javult egy keveset, midőn 708 kor. 25 filléren maradt. Egy egész koronával gyengült a Kereskedelmi részvénytársaság részvénye. A többi értékek nem mutatnak változást a délelőtti zárathoz képest. Az utőtőzsdén nem volt forgalom, előfordult ugyan egy-két kötés, de a déli tőzsde irányzatában.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 666—666.25—666, Magyar hitel 840—839.25, Jelzálogbank 485.25—484.50, Rimamurányi 689—689.50, Közúti 709—708.50, Déli vasut 119—118.75, Magyar koronajáradék 92.45.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 666—665.75, Magyar hitel 839—838.50, Jelzálogbank 485—484.50, Közúti 708.50, Városi villamosvasut 379.50 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 665, Magyar hitel 838.75, Államvasut 754, Jelzálog 484.50, Rimamurányi 689, Közúti 708.50, Városi 378.50.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, június 8. (Saját tudósítónktól.) Csekély forgalom mellett az irányzat gyöngye volt, azonban az eladók csak buza és tengeri arát mérsékeltek 5 fillérrel, rozs tartott s elkelt új áru szeptemberre 7 korona 35 filléren Schwachából. Zab jól tartott.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 11.05—12.25, bánáti 11.50—11.85, mosoni és győri 10.80—11.35, tótfelvidéki és delvasuti 10.80—11.35, marchfeldi 10.30—16.65, románai 11.45—11.75, orosz 11.10—11.50.

Rozs: tótfelvidéki 8—8.15, csepeli 7.95—8.15, pestmegyei 8.05—8.30, delvasuti 7.90—8.15, különféle magyar 7.90—8.15, osztrák 7.95—8.35.

Arpa: tótfelvidéki 6.60—8, maláta 6.40—6.65, takarmány 5.90—6.30.

Magyar tengeri 5.75—6, Cinquantin 7.90—8.40. Magyar zab 7.40—8, válogatott 8.05—8.35, osztrák 7.20—7.45.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, Frakk, v. Ferencz József-öt. egészen selyem-bélésű 55 frt.

legfinomabb angolkelmékből, oszákis mérték szerint, első-rangu kivitelben.

ZÉLINGER SAMU
angol készpénzrendszerű
úri szabótermelő
IV. ker., Belváros,
Magyar-u. 3., 1. em, Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 116—59.

KÜLÖNFÉLÉK.

(Aki család miatt pörli az államot.) A párisi *Matin* egyik munkatársa család címén feljelentést tett a francia államkincstár ellen és el van rá szánva, hogy ezt a bűnpört a legkomolyabban lefolytatja. Még furesábbá teszi a furesa pört az, hogy összesen egy frank miatt indul meg a háborúság. A francia újságíró ugyanis két csomag dohányt vásárolt a napokban és a mind a két csomagban kevesebb volt a rajtuk feltüntetett hivatalos súlymeghatározásnál. Már most az a kérdés, hogy egyszerű tisztviselői visszaélésről van-e szó, amelyben tulajdonképpen maga az állam is károsodik, vagy pedig tud róla a kincstár, amikor is nyilvánvaló állami család a dolog. Ezt a kérdést akarja a feljelentő újságíró eldönteni a pörrel. És a francia dohányosok nagy szimpátiával fogadják a kezdeményezést, mert egész Franciaországban általános az elkeseredés a kincstár ellen a dohány és a gyufa megdrágítása miatt.

Az ügy fejleményeit tehát minden francia dohányos nagy érdeklődéssel várja most. A feljelentő újságíró különben azt mondja, hogy az állam mindenképpen csal. Akkor is, ha semmit sem tud a visszaélésekről. Az állam ugyanis a maga tekintélyével megköveteli az állampolgároktól, hogy minden hivatalos jelzését teljes értékű bizonyosságnak fogadják el. Ki az ördög merne kételkedni abban, hogy az állam által kibocsátott tíz frankos arany csakugyan tíz frankot ér? És hogy száz gramm állami csomagolású dohány csakugyan száz gramm? Ha tehát az állam rossz aranyat ad ki a száz gramm dohány helyett nyolcvanarany csomagolást, akkor a maga tekintélyének érve alatt csal, tekintet nélkül arra, hogy őt is meglopták-e az arannyellességgel és a 20 gramm dohánynyal. Mert aki azt követeli, hogy csalhatatlannak fogadják el, az legyen is csalhatatlan, még pedig annyira csalhatatlan, hogy a saját közegei se csalhassák meg.

Itt mindezekben van is valami igazság. De ez csak olyan akadémikus igazság. Mert tegyük fel, hogy a független francia bíróság csakugyan csalásnak minősíti a dolgot és el is ítéli az államkincstárt. Kit fognak akkor hüvörsre tenni? A pénzügyminisztert vagy a köztársasági elnököt?

(Egy elefánt kivégzése.) Illinois északamerikai állam Dauville nevű városa nemrég furesa kivégzésnek volt a színhelye. Ugy a delikvens, mint

a pribékek elefántok voltak. Egy nagy czirkusz elefánt-csordájának egyik diszpédánja ugyanis hirtelen megvadult és nem engedelmességet az idomítónak. Mivel a rossz példa a többi elefántra is hatott és félni lehetett attól, hogy esetleg az egész elefánt-csapat megvadul, úgy elhatározták, hogy megölik az engedetlenkedő elefántot. A gonoszterv kivégzése a nyilvánosság előtt és az összes elefántok jelenlétében történt. Kötél általi halálra ítélték a reaktenskedő elefántot és a hóhéri teendőket a négy legerősebb elefántra bízta. A czirkusz közepén erős vasláncz lógott alá, amelynek egyik vége hurokban végződött. Ezt a hurokot az elefánt nyakába dobták, a láncz másik lefőgő végébe pedig befogták a négy kiszemelt elefántot, amelyek azután a magasba huzzák az elíteltet. Jó ideig tartott, amíg a hatalmas elefánt elpusztult.

(Musolino a börtönben.) Az egykor rendkívül hírhedt olasz briganti, Musolino, akinek borzalmas tettei annak idején az egész világ sejtőjét foglalkoztatták, nyolcz esztendő óta csendes és akaratlan vendége a portolongonei fegyháznak. A szabad élethez szokott rabló a börtönfalak mögötti zárt életet az elmúlt években igen jól viselte el, csupán a munkától irtózott és elhelyett a nap legnagyobb részében tudományos munkákat, főleg orvosi könyveket szokott olvasni. A könyveket azon a pénzen szerzi be, amit Amerikában élő rokonai küldöznek neki. Minthogy a hajdani rablóvezér szellemi képességei már korábban sem voltak normálisak, a fegyintézet orvosai azt hiszik, hogy Musolino elméjét a reá nézve érthetetlen tudományos munkák olvasása előbb-utóbb teljesen megzavarja. A börtönsebzályok szerint a rabok minden harmadik hónapban egyszer levelet írhatnak hozzátartozóikhoz. Musolinora nézve azonban még ez is sok, mert ilyenkor csupa ostobaságot ír rokonainak, akiket fantasztikus világboldogító terveivel szórakoztat, éppen úgy, mint egyik volt rabtársa, a nemrég elhunyt Passanante, aki Umberto király ellen merényletet követett el. Musolino különben nyugodtan türi rabságát és folyton bizik megkegyelmezésében, mert ártatlanul elítélnek tartja magát. Ha ártatlanságát hangoztatja, az ember szinte eddig hiszi, hogy Musolino Olaszország egyik legelvetemedett gonoszterveje volt.

(A rezeda óshazája.) A rezeda hazájának általában Egyiptomot tartják, holott, mint erre a tudósok már ismételten rámutattak, voltaképpen Északafrika a hazája és ott még most is vadon tenyészik. Európába a tizenharmadik század közepe felé hozták a rezedát és itt csakhamar annyira el-

terjedt, hogy nemsokára ötven különböző fajtát ismertek. Linné 1759-ben említi először, Haller azonban már 1753-ban tesz róla említést és „reseda aegyptica odoratissima Granger”-nak nevezi. Granger francia orvos volt, aki 1733-ban Tripolisban járt, ahol a rezeda vadon terem; mivel a virág nagyon megtetszett neki, a magjaiból nagyobb mennyiséget a párisi „Jardin de Plantes”-nak küldött. A küldeményt Egyiptomban adta fel s valószínűleg innen eredt az a téves felfogás, hogy a rezeda hazája Egyiptom. Igazi óshazája, ahol a sziklahasadékban és fűvel benőtt hegyoldalakon ma is vadon terem, a hajdani Cyrenaica vidéke, a mai Tripolisban.

(Newton — tévedett.) Ezt a szencziót Marchand ezredes, a faspodni affairekből ismert katonatiszt röpi világgá, akit egykor mint nemzeti hőst ünnepeltek. Párisból ugyanis azt jelentik, hogy Marchand ezredes cikket írt a „Gaulois” című lapba és azt állítja, hogy a Halley-üstökös csak augusztusban lehet majd látni. A most elvonult üstökös nem volt a Halley-féle Marchand szerint azok a csillagászok, akik a Halley-üstökösről azt állították, hogy az májusban lesz látható, tévedtek, mert számításait Newton gravitációs törvényére alapították, holott ez a törvény is téves. Marchandnak ezzel szemben más a theoriája és erre vonatkozólag csak akkor szolgál majd felvilágosítással, hogy ha az üstökös augusztusban, vagy szeptemberben csakugyan látható lesz. Érdekes és némileg súlyt ad cikkének az, hogy Marchand már május elsején megmondta, hogy az üstökös 19-én nem lehet majd látni.

(Vegetáriánusok és husevők.) Orvosi körök érdekesen bizonyítják, hogy a vegetáriánusok sokkal erősebbek és kitartóbbak mint a husevők. Párisban nemrég husz matchet rendeztek a vegetáriánusok és husevő atléták között és tizenhét versenyben a növényevők győztek. Tizenöt husevő ember között csak két ember bírta negyedórán át karját kinyújtva tartani, míg a növényevők közül mind a tizenöt játszva megtette azt. Sőt a tapasztalatok szerint az állatok között is csak a növényevőkben van erő és kitartás, míg a husevő állatok csak vérezgőnek, de kevés erővel és kitartással bírnak. Bizonyos azonban az, hogy a kutató orvos urak nem próbálták ki erejüket például az orosz lánál, mely bizonyára keservesen megczáfolta volna teóriájukat.

LIRA HERCZEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

10

— Hogyan, — nem vagy olyan, mint a többiek? — kiáltott fel Tricotrin, meleg szeretetteljes pillantást vetve a gyermekre. — Kevésbé sőt talán a nap reád, mint másokra, nem adnak-e a virágok számodra épp annyi illatot, mint nekik? A természet igen nagylelkű volt veled szemben, Miva. Nézd csak amott a vizililiomokat, milyen fehérek, milyen jólesőleg öntözgeti a víz őket! Talán nem érzik egy jobban magukat, mint a büszke nevű üvegházi virágok? Te épp olyan vagy, mint a vizililiomok, gyermekem. Ne kíváncsozz az üvegházakba, mert azok levegője megölné téged.

Miva mosolygott, de nem volt teljesen megelégedve azzal, hogy vizililiom legyen, azt kívánta, hogy valamely palota ezüst tükrü szökőkútja mellett illatozó virág legyen.

— Mégsem kellemes, ha az embernek nincs neve, — szólott, — épp úgy, mint a macskának, melyet Bébének, vagy mint a kakasnak, melyet Arany-királynak hívnak.

— Nem? — nevetett Tricotrin. — Kérdezd csak meg Bébét vagy az Arany-királyt, hogy meg vannak-e elégedve neveikkel addig, amíg ezen a néven szólítják őket az etetéshez. A név olyan, mint egy üres fazék, melynek semmi jelentősége nincs, csak akkor, ha telve van úde, tiszta, friss vízzel.

— Lehetséges, — mondta Miva kedves kacérsággal, — de ha egy csinos porcellán-cserépről van szó, — s abban van a tiszta víz, mégis csak kellemesebb benyomást gyakorol, mint a kongó cserépfazék.

— Tehát te csinos porcellánnak tartod magadat? — mosolygott Tricotrin. — Biztosítalak róla, hogy sohasem leszel oly használható, mint egy kemény barna kancsó. A hasznosságra büszkének lenni, — ennek van értelme, s ez meg is érdemli az ember szimpátiáját.

— Miva megértette az intelmet.

— Olyan igazságtalanság büszkének lenni? — kérdezte elvörösödvé.

— Büszkének lenni? Miben Miva?

— Mindenben!

— Vagy igaztalan dolog-e büszkének lenni, nemde azt kérdezted, Miva? — jegyezte meg Tricotrin bánatteli mosolylyal. — Nem, de a büszkeségnek mindig valódi okkal kell bírni, olyan ember, aki nem megédeségből büszke, hanem azért, mert az élete képezi a nemesi oklevelét, az minden bizonynyal fölt nélküli.

Az utolsó szavakat erős nyomattal ejtette ki, meleg lágy hangja erősen csengett; a fogékony lelkű gyermek tiszta lelkében mély benyomást hagyott eme tanítás.

A következő pillanatban már előtte térdelt, a lány arcáról a megértés tükröződött vissza, ajkai remegtek s szeméit könnyfátyol borította.

— Oh, ha így beszél hozzám, akár egy örökkévalóságig halgatok. Belátom, hogy nem volt igazam, s hogy igen sokat törődtem haszontalan balgaságokkal, de tényleg sohasem voltam haláttan!

Tricotrin, ki nem tudta elviselni a női könyvet, legkevésbé az olyanokat, melyek egy szeretett lénytől eredtek, csitítólágy, gyöngéden megsimogatta a gyermek haját.

— Természetesen nem, — vigasztalta.

— Senkisé fog téged ennyire lealacsonyítani.

A gyermek már nevetett, bár hosszú

pilláin még ott csüngtek a könnyesepek, Tricotrin szavai mélyen bevésődtek szívébe.

— Büszke, mint egy királyné s oly kedves, mint az alkony, pedig se apja, se anyja, — gondolta Tricotrin. Szerette Miva igaz elölrelátó gyöngéd szeretettel, nem azt kereste, hogy honnan eredt az általa megmentett élet, hanem azt figyelte, hogy mely irányban fog haladni.

— Kis bolondom, palotát kívánsz magadnak, mikor előttem ott az erdő.

— Az erdő nagyon szép, — felelte Miva, — de mit nem adnék érte, ha láthatnám Páris csodálatos palotáit.

— Hogy csinos az erdő, mondd? — jegyezd meg fiam, hogy semmitem oly szép a világon, mint a pompás erdők sugárnövésű fái. Hát egyáltalán össze lehet hasonlítani aranyozott palotákkal ezt a gyönyörű kilátást, mely előttünk nyílik? Scipio bölcs volt, mert felcserélte a világhódító Róma zaját a csöndes magánynyal.

— Nem volt ő bölcs, — nevetett Miva.

— És miért korholod te Scipiót?

— Mivel én szivesebben haltam volna meg ifjuságom virágában római uralkodók közt, mint visszavonulva, öregem. Imádom a hatalmat. Nem hiszem, hogy ennél valami gyönyörteljesebb lenne a világon.

Az erdei úton több lovas vágatott végig. A kis parti kunyhó egészen elhagyatva feküdt. Nem is vetődött arra néhány parasztszekéren kívül más, mint a marhacsorda, vagy a parasztlak vásári szamarai. Mégis a fény, pompa, gazdagság és hatalom utáni vágyak Miva lelkében megszülettek, pedig sohasem látott olyasmit, ami lelkében ezen vágyakat felébreszthette volna. Most is élénk figyelemmel kísérte a lovas csapatot, melyet az országúton pillantott meg.

(Folyt. köv.)

BENZ ISMÉT GYŐZÖTT!!

Erle BENZ kocsin a

Henrik herczeg túra-út

sikversenyen 7:03 ponttal az első díjat nyerte.

Ujabb bizonyíték a BENZ gyártmány kiválóságáról és megbízhatóságáról.

MAGYAR BENZ AUTOMOBIL GYÁR R.-T.

Gyártelep: VII., Ilka-u. 31. Telefon 168-79.

BUDAPEST

Városi iroda: IV., Váci-u. 42. Telefon 161-37.

1910 modellű kocsik mindenféle típusban és tetszésszerűen lőerőben.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 8. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter a máramarosági munkásbiztosítási választott bíróság helyettes elnökévé dr. Récei Sándor máramarosági törvényszéki bírót három év tartamára;

a földművelésügyi miniszter Puzdor Gyula okleveles gazdaság, budapesti lakost fizetéstelen mezőgazdasági statisztikai irodasegédjévé nevezte ki;

a pénzügyminiszter Kovács Ferenc, Kertész Dezső, Kemény Imre, Csahien Károly, Bajkó Elemér, Babos Béla, Bohus Pál, Braunéis Róbert, Braun Ferenc, Tolnai Aurél, Kelemen József és Ambrózy Gusztáv budapesti segélydíjas pénzügyi számgyakorlókat, valamint Frank Kálmán budapesti állami gyermekmenhelyi tisztviselőt Budapestre pénzügyi számtisztékké ideiglenes minőségben, egyben Czinder Lajos zalaegegerségi, Csusz Károly brassói, Frizzi Rudolf szolnoki, Schmidt Lipót zombori, Gruber András szegedi, Schwarz Emánuel turocszentmártoni, Lassányi Tivadar és Ember Ernő budapesti, Süveges Elek kassai, Culi Nándor budapesti, Nagy Sándor aradi, Gábor Gyula nagyvárad, Munkó Rudolf, Mátis Odön, Zsilka Ferenc, Würth József, Prokesch Antal, Bartalik Jenő, Neubauer Gyula, Vanyek Odön, Tellér Frigyes, Sepsy Sándor és Kaszenczy Béla budapesti díjtalan pénzügyi számgyakorlókat állomáshelyükön való meghagyással, Jakab Oszkár számvevőségi díjnokat pedig a pénzügyminiszteri számvevőséghez segélydíjas pénzügyi számgyakorlókká ideiglenes minőségben, továbbá a mócsi adóhivatalhoz Laxeder Ervin antalfalvi adóhivatali gyakorlatot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, végül Kubik Lajos budapesti lakos, igazolványos altisztet pénzügyi irodatiszté a tordai pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben kinevezte.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter Hatfaludy Jenő budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki irodatisztát a gyergyószentmiklósi járásbíróhoz, Szatmári Menyhért gyergyószentmiklósi járásbírósi írnokot a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszékhez, Neuschl Károly körmöczbányai járásbírósi végrehajtót pedig a szászvárdi járásbíróhoz helyezte át.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter ifj. Nagy Mózes kovásznai járásbírósi jegyzőt a kovásznai járásbírósg mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

Pályázatok. A marosújvári főbányahivatalhoz számtisztai állásra két hét alatt; a zalaegegerségi törvényszék elnökéhez jegyzői állásra két hét alatt; Hármasvármegye árvászekéhez (Sepsiszentgyörgy).

hivatalozolgai állásra július 8-áig; a nagyenyedi pénzügyigazgatósághoz számtisztai állásra két hét alatt; a nagyváradon pénzügyigazgatóságához a mátisodói adóhivatalnál betöltendő adótszti állásra két hét alatt; a nagyváradon posta- és táviráda-igazgatóságához a Tartolozon (Szatmár vm.) betöltendő postamesteri állásra június 24-éig; a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságához számtisztai állásra két hét alatt; a panosovai törvényszék elnökéhez az antalfalvi járásbírósgnál betöltendő díjnoki állásra június 16-áig; a komáromi törvényszék elnökéhez az ógyallai járásbírósgnál betöltendő albirói állásra két hét alatt; a máriarosztrai kir. orsz. letartóztatási intézet igazgatóságához közfégyőri állásra július 2-áig; a kolozsvári vetőmagvizsgáló állomáshoz hivatalozolgai állásra július 1-éig; a nagyváradon törvényszék elnökéhez az elesdi járásbírósgnál betöltendő írnik állásra július 6-áig; a nyitrai törvényszék elnökéhez írnik állásra négy hét alatt; a budapesti törvényszék elnökéhez írnik állásra négy hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZALLÁS.

móton		móton	
jun. 8. jun. 7.		jun. 8. jun. 7.	
Tón	Schárding 2.88 2.97	Tisza	M.-Sziget 0.24 0.23
Ónna	Passau 4.09 4.24		Tekeháza 0.16 0.35
	Linz 1.74 1.87		V.-Nanény 0.50 0. —
	Bécs 1.89 2.08		Tokaj 0.27 0.40
	Pozsony 3.70 3.71		Tiszafüred 0.80 0.86
	Komárom 4.43 4.40		Szolnok 0.46 0.53
	Budapest 4.03 4.01		Csongrad 0.58 0.65
	Paks 3.73 3.63		Szeged 1.67 1.78
	Mohács 4.38 5.00		T.-Becse 2.93 3. —
	Gyombos 6.14 6.20		Titel 4.78 4.84
	Ujvidék 5.80 5.86	Óndova	Hóór 0. — 1.15
	Panosova 4.61 4.68		Tapoly Bartfa 0.48 0.40
	Orsova 4.41 4.43		Bedőz Ladmóza 1.44 1.19
Morva	Morvafalu 0.93 0.90		Sajó Zsolca 1.43 1.50
Vág	Zsolna 0.59 0.50		Hernád H.-Némed 0.24 0.25
	Trenosán 0.27 0.29		Szeretty Margitta 0.15 0.16
	Szered 0.54 0.55		B.-Uffalu 0.23 0.22
Rába	Szt.-Gothárd 0.20 0.8	Körös	Csúcsa 0.33 0.38
	Sárvár 0.19 0.21		N.-Várad 0.19 0.08
	Győr 3.70 3.69		Belényes 0.88 0.84
Dráva	Vasrad 2.52 2.63		Tenke 0.06 0.06
	Zákány 1.36 1.34		Gurabona 0.87 0.60
	Boros 2.54 2.46		Borosjenő 0.10 0.84
	Eszék 3.90 0. —		Békés 0.54 0.63
Mura	M.-Szerdah 2.10 2.20		Gyoma 0.80 0.98
Száva	Zágráb 0.81 0.83	Maros	Gy.-Fehérvár 0.10 0.14
	Sziszek 1.49 1.16		Branyicska 1.06 0.90
	Mitrovicza 3.46 3.48		Soborsin 0.48 0.48
Szamos	Deés 0.07 0.12		Arad 1. — 0.64
	Szatmár 0.44 0.50		Makó 1. — 0.83
	Kraszna N.-Majtény 0.28 0.88	Temes	K.-Kostély 1.26 1.06
	Latorcza Munkács 0.03 0.06	Béga	Kiszető 0.94 0.90
	Laborez Homonna 0.22 0.18		Temesvár 0.09 0.03
Una	Perocseny 0. — 0. —		Becskevár 0.98 1.02

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánknak tulnyomó részében volt tegnap, főleg zivataros eső, néhány helyen jéggel. A hőmérséklet lényegesen nem változott. Maximuma 30 fok C. Ungvárt, Nyiregyházát és Malackán, minimuma 9 fok C. Kolozsvárott.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Meleg idő várható, helyenként — főleg keleten — zivataros esőkkel. (Sürgöny-progn.: Meleg, zivatarok.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A.-Szlátina	58.4	17.0	SE	2	4	1	27	14
Ungvár	57.3	18.5	NE	1	1	—	29	14
Késmárk	58.4	16.4	N	2	2	1	26	10
Losonc	57.6	16.8	S	2	3	1	25	13
Ógyalla	57.3	16.7	—	—	—	1	23	12
Budapest	57.2	18.2	N	1	3	4	25	14
Hérsény	57.7	19.6	N	3	2	4	25	13
Keszthely	57.5	17.5	N	1	1	7	25	15
Pécs	57.8	17.0	—	—	—	4	25	15
Zágráb	58.7	18.5	SW	1	3	24	25	14
Fiume	59.3	16.9	—	—	—	0	24	13
Szeged	60.1	18.2	SE	0	3	3	23	15
Temesvár	56.7	18.4	NW	1	4	8	28	15
Nagyvárad	57.2	17.3	SW	1	4	9	25	16
Kolozsvár	56.7	19.0	—	—	—	0	—	—
Nagyasszony	56.3	15.6	W	1	4	4	26	14
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—	—
Eger	—	19.6	SW	1	4	—	27	17
Arvaváralja	—	21.4	NE	1	2	—	35	15
Selmeczbánya	—	18.5	W	1	2	3	23	9
Komárom	—	17.4	S	1	1	1	23	13
Magyar-Óvár	—	20.8	NW	1	2	—	26	12
Sopron	—	15.7	W	2	4	29	19	13
Eszék	—	18.2	—	—	—	2	24	16
Cirkventos	—	17.4	NW	8	2	2	26	14
Debrecen	—	18.2	E	2	4	3	31	15
Kecskemét	—	21.0	—	—	—	3	6	26
Órmeny	—	17.6	N	0	4	23	28	15
Arad	—	16.0	SW	1	4	12	29	15
Zombolya	—	16.8	S	1	4	9	28	15
Vasvár	—	00.0	—	—	—	0	—	—
Órsova	—	15.8	N	1	4	42	23	17

„EGYETERTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1910. június 8-án.

VIGSZÍNHÁZ.
Amor, a pénzügynök.
 Bohózat három felvonásban. Irta: Forest Louis.
 Személyek:
 Amor bankár Tapolczay
 De Garches Cleo Kornai B.
 Monfleurlet Gaston Tausay
 Jobveanné Vendrey
 Lucy Haraszthy
 Legallarde Abolovszky
 Eugénie Szerényi
 Rosalie Komlós I.
 A manikűrös hölgy Molnár A.
 Házmesternő Kész R.
 Rónaszékine Rónaszékine

Kezdeté 1/2 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(BUDAI SZÍNHÁZ)
Anarchista kisasszony.
 Operetta 3 felvonásban.
 Irta: H. Bokor József.
 Személyek:
 Újzovna grófnő Mihályfi J.
 Lidia Mezey J.
 Sergius herceg Ocskay
 Zborozov Bálint
 Durakoff báró Tábori
 Pupichon Virág
 Hermína Albert E.
 Livadov K. Földi F.
 Csónakosy Csónakosy

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF
 Gépszínház-utca 1-3.
 Telefon 68-39.

Bio de Janeiro.
 Lelényes fűbélők
 Epirizók VII. Edward ele-
 től. Lily.
 Mikszáth Kálmán temetése
 Mikor az asszony öltözködik.
 A szív alkoriáljai
 Budapesti tornanappély.
 Sök hűhó a burgonyáért.
 A szent-Kápolna legendája
 Az első előadás hétköznapokon
 este 1/2 8 órakor, vasár- és ün-
 nepnapokon délután 6 órakor
 kezdődnek.

URÁNIA SZÍNHÁZ.
 A Magyar Színház vendégszínháza.
Warrené mestersége.
 Színmű 4 felvonásban. Irta: Bernard Shaw. Fordította: Cholnoky Viktor.
 Személyek:
 Warrené Forrai R.
 Vivie leánya R. Gombaszögi
 Sir Georges Vágó B.
 Praed Törzs
 Gardner Réthely
 Frank Csontos

Kezdeté 8 órakor.

Fővárosi Városi Színház
Pesti zsidó.
 Operett 5 képből. Szövegét írta: Feld Mátyás. Zenéjét szerették: Barna Izso, Chorin Géza és Weiner István.
 Személyek:
 A cigánykirály 36. Rácz L.
 Dalesz Lipi Ferenczy
 Villán Villi Vörös Ily
 Kaczár Vicza Mezey I.
 Hungária T. Csige B.
 Gyökér Toni Fekete
 Krenk báró Thury
 Glizerint Ottó Szalay
 Polacsékné Láng Etel
 Weidinger bácsi Keller
 Méheskő Jászay Olga
 Dr. Kaczár Bihary
 Balákirályné Kelemen B.
 Messenger Babás G.
 Boy-ok Kátay A.
 Szegedi J.
 Radó G.

5-ik kép: „CHANTECLER”
 Kalkas Ferenczy
 Aranyfácán Láng E.
 Ház őrző kutya Szalay
 A majom Keller

Kezdeté 1/2 8 órakor.

5000 drb Flanell takaró!
 135/190 cm. nagyságban
 Jaquart Flanell takaró
 1 frt 90 kr.-ért kapható
Szőnyeg-udvar
 Budapest, Király-utca 32.
 (az udvarban)
 Alapított 1895.

Telkek a Hűvösvölgyben
 Vizgazdag területen. Közútak a telepen, villamos végállomás köz-
 zelében előnyös fizetési feltételek mellett, olcsó áron
 kaphatók. Felvilágosítás nyervehető a Balázs-féle vendéglőben,
 a villamos végállomásnál. — Azonkívül telkek kaphatók 1 koron-
 áttól feljebb — ötenként a Szilágyi telepen 5 éves lejtéssé.
 Vonatközelítés közvilágítás. Felvilágosítás nyervehető a Szilágyi
 telepi vendéglőnél. — Bővebb felvilágosítással a Budapest III-ik
 kerületi takarékpénztár Lajos-u. 183. szolgál.

A kerékpárvilágot már 35 év óta uráló eredeti angol **Helical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla baran-
 csapárgyval és szabadon-
 futóval, 3 és 5 évi jótállással,
 minden árfelelés nélkül
 szigorúan az eredeti gyári
 áron havi 12 és 15 koron-
 nárs részlete adjuk és
kerékpár-alkatrészeket
 az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső
 gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konu-
 szokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen
 leszál-
 litott **nagybani eredeti gyári áron szállítunk**
 vidékre is barhova.
LÁNG JAKAB és FIA
 kerékpár és alkatrészek nagykereskedők
 Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
 Fióküzletek: Baross-tér 4., és Budán II., Margit-körút 6. szám.
 Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár
 és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

ETTRICH-féle repülőgépek
 valamint alkatrészek.
 Repülőgépek és aviatikai motorok, bár-
 mily rendszerűek, Drzewiecki-csavarok
 repülőgépaikatrészek, aeroplanszöve-
 tek azonnal szállíthatók. „Ettrich”
 repülőgépek vezérképviseletége Ausz-
 tria-Magyarország részére
Office d'Aviation
 Wien, I., Stubenring 6.
 A repülőverseny tartama alatt található
 10-12 óra között
„Bristol”-szálloda, Budapest.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajó-
 járatok Budapest—Vác és Nagymaros között.
 Az „Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Tá-
 rsaság” közli, hogy kedvező időjárás esetén folyó
 évi június hó 12-én azaz vasárnap rendkívül olcsó
 és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn
 Budapest—Vác—Nagymaros között. Indulás Bu-
 dapest—Petőfi-térről 8 órakor délelőtt és 2 óra 30
 perczkor délután. Budapest—Batthyány-térről 8
 óra 5 perczkor délelőtt és 2 óra 35 perczkor dél-
 után, Budapest—Obudáról 8 óra 20 perczkor dél-
 előtt és 2 óra 50 perczkor délután. Érkezés Vácra
 10 órakor délelőtt és 4 óra 30 perczkor délután,
 Nagymarosra 11 órakor délelőtt és 5 óra 30 percz-
 kor délután. Indulás vissza Nagymarostól 11 óra
 30 perczkor délelőtt és 8 órakor este, Vácra 12
 óra 15 perczkor délután és 8 óra 45 perczkor este,
 Érkezés Budapest—Obudára 1 óra 10 perczkor
 délután és 9 óra 40 perczkor este, Budapest—
 Batthyány-térre 1 óra 25 perczkor délután és 9
 óra 55 perczkor este, Budapest—Petőfi-térre 1
 óra 30 perczkor délután és 10 órakor este. Ezen
 járatok rendkívül mérsékelt menetidőjűek a követ-
 kezők: Budapest—Vácra (vagy megfordítva) I.
 hely 60 fillér, II. hely 50 fillér, Budapest—
 Nagymarosra (és megfordítva) I. hely 1 K 20 fil-
 lér, II. hely 80 fillér, Vácra—Nagymarosra
 (vagy megfordítva) I. hely 60 fillér, II. hely 40
 fillér. Négy és tíz év közötti gyermekek féláron,
 katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztá-
 lyon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon
 féláron, a m. kir. állami- (és udvari hivatalnokok)
 a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon
 II. osztályu jeggyel utazhatnak. Azonkívül az
 utazó-közönség kényelmére való tekintettel olcsó
 menet- és térítjegyek adatnak ki és pedig: Buda-
 pest—Nagymarosra és vissza I. hely 1 K 80 fillér,
 II. hely 1 K 20 fillér, Vácra—Nagymarosra és
 vissza I. hely 1 K 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti
 járatok alkalmával egy nagy s minden kényelem-
 mel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a
 közönség eső ellen is véltve van. A hajón jó vend-
 déglő van polgári ártakkal s pontos kiszolgálás-
 sal. Nagymaros és Visegrád között csavargőzös
 közlekedik, melynek állomása Nagymaroson, köz-
 vetlenül a hajó kikötője felett van. Ha a járatok-
 kat bármely okból abbah kellene hagyni, úgy ar-
 ró a társulat kellő hirtetést fog közzétenni.
 A forgalmi igazgatóság.

Royal Cabaret
 Erzsébet-körút 31. szám.
 Minden éjjel pont 12 órakor
Nagy kabaré előadás.
 Eugéne de Trépin, La Melanitta, Lony
 Lachner, E. de Marcy, Lucie Gascard,
 Lizzie Pover, Sisters Lilian, Dornella,
 Lona Chester, Charlotte d'or, Váradi
 Adél, stb. stb.
 Belépődíj éjjeli 1 óráig 1 korona.
 Egy órától hajnalig cigányzene és táncmulatság
 belépődíj nélkül.

„A. B. C.”
 Fehérméző kölcsönző vállalat szállít
 hivatalok, üzletek, gyárak részére s s
 higiénikusan tisztított
 törülközőt, padlóruhát, portörölt stb.
 csekély kölcsöndíjért,
 ahhoz szállítva, hetenként cserélve. — A mosás-
 sal járó keletlenlenség megszűnik.
Eötvös-utca 30. sz.
 Telefon 46-86.

OLBRICH-féle utazási
 czipkek el-
 sőrendűek.
 Budapest, VI., Teréz-körút 6. Telefon 80-44.

KOCH
 TESTVÉREK
 BUDAPEST
 KÁROLY-KÖRÚT 26
 UJÍTÁSA
 A
 FÉLIGKÉSZ ÖLTÖNY
 2 óra alatt mértékután
 készül:
 Gyászöltöny K. 46
 Divatöltöny K. 48
 (kék v. szürke)
 Lusztler v. vászon-
 öltönyök K. 36

MARGIT GYÓGY-
 FORRÁS
 (Beregmegye)
 a gyomor, belék, húgyhólyag, s különösen a
 légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó ha-
 tású még akkor is ha vérzések esete forog fenn
 Megrendelhető: Édeskút L.-nél Budapestban és a
 forrás kezelőegységén Munkácsen.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
 levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye-
 ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
 Budapest, IV., Párisi-u. 5.
 (Főpostával szemben.)

Heti műsor:

1910. június hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- ligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház	Uránia
10. Péntek	Mukányi	—	Amor, a pénzügynök	Der Grosse Name	Luxemburg grófia	Svíhákok	Az alarcosbál	A kőszék
11. Szombat	Mukányi	Sába királynője	Nick Carter	A milliomos	János vitéz	Svíhákok	A tolvaj	—
12. Vasárnap	d.u. este	A piros bugyellár	Nick Carter	Csákó és kalap	Az elvált asszony	A falu roseza	Hofehérte és a hot torpe	—
		Az országos zene- akadémia vizsga- előadása	Amor, a pénzügynök		Luxemburg grófia	Svíhákok	Ráj van Winkla	

ARTISZTIKUS ILLUSZTRÁLT IRDETÉSEKET

ÉS MINDEN MODERN SOKSZOROSÍTÓ ELJÁRAS SZERINTI MUNKÁKAT KÉSZITÜNK

MAGYAR SOKSZOROSÍTÓ MŰIPAR R.-T.
Budapest, VIII., Kiszalud-utca 9.

Gerő Mártonnál

VI., Király-utca 22.
Laudon-utca sarok.

Pongyolák, vászonruhák, kosztümök, lüster-kapenyek, batiszt és csipke-biuzok óriási nagy választékban kaphatók.

Butorvevők

kik modern, száraz anyagból készült urasági és polgári asztalos és kárpitos butorokat készpénzért vagy hiteltre szolid árak mellett vásárolni óhajtanak, forduljanak teljes bizalommal a régi jó hírnevű

Tapéta

Legnagyobb raktár bel- és külföldi papír-kárpitokban, „Metaxin“ selyem-imitáció, ugyisint faldisz-lécek és dombormű-díszítések gazdag választék és legpontosabban elvégezve

THOMAS ÁRMIN
papír-kárpit gyári raktár.
Budapest, Teréz-körút 5.

Sárkány J.

butoriparos céghez, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. szám. Nagy raktár és saját műhely.

„Török“-szerencsesorsjegyet

venni, az rendeljen haladéktalanul, mivel a II-ik osztály húzása már a legközelebbi szerdán és csütörtökön, f. hó 15. és 16-án lesz.

A 26. sorsjátékban rövid idő alatt még **14 millió 196.000 koronát** cserélnak ki készpénzben.

A II. osztályú vételsorsjegyek ára:		Megújítási árak:	
(új vevőknek)		(akik már az I. osztályban résztvettek)	
Egész sorsjegy .. K	32.—	Egész sorsjegy .. K	20.—
Fél „ .. „	16.—	Fél „ .. „	10.—
Negyed „ .. „	8.—	Negyed „ .. „	5.—
Nyolczad „ .. „	4.—	Nyolczad „ .. „	2.50

Sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előzetes beüldése mellett rendelhetők meg.
TÖRÖK A. ÉS TÁRSA
bankház r.-t. Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3.SZÁM.
FIÓKOK: VI., Teréz-körút 46. sz. V., Váci-körút 4. sz.
Távirati cím: „Törökek“ Budapest.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.
Dietetikus szor lovak, szarvasmarhák és juhok számára.
Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.
50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, tehennél a tej javítására és a tej gyarapítására.
Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor valódi csak ezen védjeggyel.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

VÉTKEZIK
önmaga ellen minden nemű betegségben vagy nemű gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el Dr. GARAI bírnoves szakorvos

Hasznos tanácsadó
minden férfi és női nemű betegségben

ezkü számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nemű betegségek leírását, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű előadásban. A könyv ára 2 korona, mely összeg 10 filleres levélbélyegeken is beküldhető. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző:

Dr. GARAI,
Budapest, Andrassy-ut 24.

Rendel. huzgyiszervi, bőr és nemű betegségeknek délelőtt 10-től délután 4-ig és este 7-8-ig.

Korszakalkotó találmány!!
Sérvben
szenvedők különös figyelmet felelvom

cs. és kir. szab. pneumatikus polottával ellátott sérvkötőimre. Ezek az egyedüli kötélekek, melyek teljesen fájdalom nélkül viselhetők, mert a pneumatikus polotta a legerősebb rugó nyomását is érzéktelenné teszi és a legrégebbi és a legnagyobb sérvet is fájdalmentlenül és teljes biztonsággal visszatarthatja. Ezorvni elismerőlevelével a legelőkelőbb orvosoktól és tanároktól. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

KELETI J. cs. és kir. szab. sérvkötők gyára
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.
Alapítva 1878. Telefon 18-76.

Jó gyógyszer

többet ér a beteg embernek a legnagyobb vagyonnál. Jó gyógyszernek pedig azt nevezzük, amely nem arra törekszik, hogy csak rövid időre szabadítsa meg a beteget szenvedéseitől, hanem állandó erőt, egészséget adjon a meggyengült szervezetnek és megtisztítsa azt bajaitól. Ilyen hatalmas éltető, gyógyító ereje van a galván villamosság. Mily boldogság a biztos és tartós gyógyulás tudata oly betegnek, akiknek annyi gyötrelmet okoztak már az **áltaános és ideggyengeség, rheumatikus bántalmak, almatlanság, buskomorság, neuralgiák, emésztési zavarok, vérszegénység és a legkülönfélébb női bajok.** Ezen gyógymóddal szerzett tapasztalatainkat egy érdekes és tanulságos könyvben foglaltuk össze, melyet kívánatra bárkinek **ingyen és bérmentve** minden kötelezettség nélkül küldünk meg.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet
Budapest, Semmelweis-utca 4., földm. 10 E.
Rendelőórák: hétköznapokon 10-1-ig és 3-6-ig, vasár- és ünnepnapokon 11-1-ig.

Szelvény egy ingyen könyvre. 910. VI.9.

Kivágandó! **ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet**
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4., földm. 10 E.
Kérem részemre díjtalanul, portmentesen és zárt borítékban elküldeni a „Modern Villa nos Gyógymodról“ szövegét.

Név: .....
Cím: .....

Ena részére külön női könyv.

ÉVŐESZKÖZÖK
EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDEKI MEORENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOM.
ÁRJELEZÉK 2000 PÁJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

E hirdetésí rovatban minden szö egyszerű belkítás közönséges petít befűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szö egyszerű belkítás közönséges petít befűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

"Egyelőrtést" mutató bájos hölgyet kéri szembelevő bálnplója, legyen kedves alkalmat adni a megismerkedésre. Levélét „Gresham” jellegre a kiadóba kérem. 5934

24 éves szőke, csinos, fess alkatú arvaleány, 100.000 korona keszpező-hozománnyal, jelenleg egy öreg nénjénél lakik, férjhez óhajt menni. Csak olyan urak jelentkezzenek (esetleg vagyontalanok is) akiknél gyors nősülés akadályokba nem ütközik. Schlesinger, Berlin 18. 25538

Kézimunka hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Karaláb, czukorborsó, karfiol, szőlőspárga, gomba, ugorka, hónaposrettek, tejessaláta, keikáposzta, hazai ubjurgonyát postakosaranként 3 kor.-ért, viszonteladónak előnyárajánlatot küld, savanyított hóhéher káposztát mázsánként 6 koronáért szállít Gyümölcskivitel, Csongrádról.

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-utca E. 46.

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv.-társ. Nagymező-utca E. 46.

Képes levelezőlapokat a lefinomabb kivitelben bármilyen kép után készit 500 drb 15 kor. és feljebb, 1000 drb 20 kor. és feljebb. Magyar Szekszorosító Műipar r.-t. Budapest. 28660

Benes Károlyné VI. kerület, Teréz-körút 26. szám alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermélvel kapcsolatos szabazati- és varrodatanintézetében a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközlhetők.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyors írási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írásu írógépekre, beiratkozhatni naponkint. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalán állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Hurutos bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle czukorka, melyet pemetefűből készit Réthy Béla gyógyszerész Békéscsabán. Gyógyszertárban kapható.

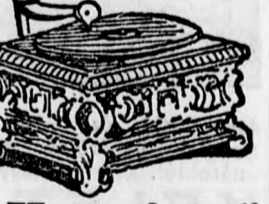
Pénzt rögtön butorra, zongorára, varró gépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba be-raktározza

Tauber VI. ker., Főtáv-utca 6/B. TELEFON 84-33.

Zálogcédulát, Brillantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiségeket veszek. Alt-Wien parcellán, régi bronz, osontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek. Kertész ékszerész és régiségkereskedő Király-u. 85. — Telefon 95-48. — Meghívásra jövök.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök, eljes vasalással. Kapuvás, acsozatok, kertkerítések, keramitlapok, keihelmi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór épület-bontás vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74. Flók-üzlet Visegrádi-u. 27.

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

Butor készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. — Óriási választék polituros butorokban

Nagy Imréné Budapest, VI. Váci-körút 9. füljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapított 1896-ban.

A gyermekáldást 2 vagy 3 számára meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer halálat boérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyel ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51. 28694

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagóni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13. 28589

Jogászoknak nélkülözhetetlen.

A magyar kir. Curia Felülvizsgálati Tanácsa által a sommás eljárásról szóló törvény (1893: XVIII. t.c.) alapján hozott

HATÁROZATOK GYÜJTEMÉNYE. Összeállította

GOTTL AGOST kir. curiai tanácselnök. XIV. kötet (1908, 1909) 2828-2952. sz. határozatok.

Tartalmazza az 1908. július 3-tól 1909. június 28-ig terjedő időtartamon át hozott határozatok gyűjteményét. Ára vászonkötésben 9 K. Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

BUTOR készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. — Óriási választék polituros butorokban

Nagy Imréné Budapest, VI. Váci-körút 9. füljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessoúfy-u. 9-11.

Automatikus tömegfogó, patkányok részére 4 K. egereknél 3 K. 40 fill. egy éjjel 40 egereket fog felgyűlölet nélkül, lágyjárnem befűszoja, magától működik „Eolipse” sváb fogó ezer és ezer sváb és ruszi fogható egy éjjel árba 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Szétküldés utánvétel mellett. **J. SCHÜLLER, Wien, III/E. Krieglbergasse 6. Számot alisméro- és közzémléval.**

A címre tessék ügyelni!

VALÓ- di francia különlegességek (óvszerek) csakis **P. Bergueran** Pils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetőek

Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 60. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Parlamentí gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékozatlót küld a Gabelsberger szakiskola, (Csak Liszt Ferenc-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésünkel ntánzó újabb tanfolyamokból független. Telefon 64-66. Beiratások egész napon át.

6 első díjjal kitüntetve! **Kállai Lajos** mőtorgyára BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. sz. Teljes jótállás kitünő cséplé-ért!

BUTOR készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. — Óriási választék polituros butorokban

Nagy Imréné Budapest, VI. Váci-körút 9. füljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

25 koronáért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfifűtők vagy felűtők finom szövetekekből. Lichtman Sándor férfiszabómester Budapest, Rottenbiller-utca 4-A. sz. Vidékre postátalinták bérmentve helyben szabásomat kívánatra házhoz küldöm. 28592

Saját gyártmányú fűthető fürdőkádak körmelegítő kályhakkal

hullám-ülő-fotel és gyermek-kádak, valamint az ezalakúba való higiénikus cikkek, jég-szekrények, szolid és modern kivitelben, nagy választékban, jutányos áron.

WOLLNER M. H. Bpest, V., Arany János-utca 22a. (Bálvány-u. sarok) Telefon 38-68. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 756

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

NAGY LÁSZLÓ A GYERMEK ERDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA. Ára 3 korona.

Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél, Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

+ Soványság + Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszor. Kitüntette: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levolek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I. Telefon 156-80.

VALÓDI FRANCZIA GUMMIÉS HALHÓLYAGOK kúcsja 1,75, 2,3, 10 K-ig. 3 drb. legfinomabb mintal K. **STERYL** törvény védett legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG csak ezegemnél kapható. **NEUMAYER LIPÓT** BUDAPEST VI. VÁCI-KÖRÚT 32. AUERFENYHÁZ.

Kérje ingyen és bérmentve dusan illusztrált főárjegyzékemet, 3000 ábrával, órákról, arany és ezüst tárgyakról stb.

HANNS KONRAD os. és kir. udv. szállító Brúx, No. 2351 (Csehország)

Valódi svájci nikkell és horogony-remontó órák, szabad. Roskopf-rendszer 5 K. 3 drb. 14 kor. Bejegyzett „Sas-Roskopf” nikkell horogony-remontó óra 7 kor. Valódi ezüst remontó óra, nyitott 8 40 korona. Rizikó nincs! Kicsi rész megengedve vagy a pénz visszadatik. 29007

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék lépes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv.-társ, Nagymező-utca 46.

Földieper! Zamatos erdei számócsát postakosarankint hat koronáért; cseresznyét három; legnemesebből négy koronáért „bérmentesen” szállit: Mertz Nándor, Nagyváradon. 5935

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27553

KWIZDA-FÉLE FLUID Klyó-védőleg. Turista-fluid.

Rég bevált aromathus beczámlálás és ínak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, korékpáro-zók, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és uterősítésre nagyobb turák után. **Egész üveg ára K 2.- Fél üveg ára K 1.20** **Kwizda-féle Fluid** Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrassy-u. 26.